

provincie :: Utrecht

Notulen

*van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht*

gehouden op 24 september 2007

Notulen

***van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 24 september 2007

Naamlijst

van de leden van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering

24 september 2007

R.C. Robbertsen, commissaris van de Koningin
L.C.A.W. Graafhuis, griffier

mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
E.R.M. Balemans, Utrecht
dr. F.H. Barneveld Binckhuysen, Soest
mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort
F. Bersch, Utrecht
dr. R. Bisschop, Veenendaal
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten
drs. W.J. Bos, Oud Zuilen
mr. J.M. Buiting, Utrecht
ir. D.J. van den Burg, Utrecht
mevr L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen
mevr. drs. E. Dijk-Osseweijer, Utrecht
mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal
mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik
drs. P.W. Duquesnoy, Zeist
C.J.J. van Ee, IJsselstein
J. Fastl, Utrecht
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen
mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht
mevr. drs. E.A. de Graaff-van Meeteren, Cabauw
mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal
mevr. L. Hogema, IJsselstein
mevr. N.P.B. van 't Hooft, Amersfoort
mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes
ing. D. Kiliç, IJsselstein
H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
J. Konijnenbelt, Leusden
C.J. van Kranenburg, Driebergen
J.W.R van Lunteren, Hoogland
ir. R.J. Martens, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
P.C. Pollmann, Doorn
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist
P. Seldenrijk, Eemnes

mevr. Y. Smit, Maarssen
ir. M. Snyders, Baarn
mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven
mr. J.J.J. Streefland, Utrecht
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht
mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht
F.J. Vos, Houten
drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
G.J. van der Werff, Hoogland

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht

Vergadering 24 september 2007

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
BESTUUR, EUROPA en MIDDELEN		
Voorstel van gedeputeerde staten van 21 augustus 2007, dienst/sector CS, nummer PS2007BEM32 tot vaststelling van de 5e wijziging programmabegroting 2007. Daartoe besloten	87	PS2007BEM32
Voorstel van gedeputeerde staten van 21 augustus 2007, dienst/sector PMF, nummer PS2007BEM34, inzake parkeren rond de nieuwbouw. Daartoe besloten	74	PS2007BEM34
Amendement A1, ingediend door de fracties van de PvdD, D66 en GroenLinks inzake het realiseren van een compacte parkeeroplossing, afwijzing van de verkoop van bouwgrond ten behoeve van de financiering en geen krediet te voteren. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	75-76	
Voorstel van gedeputeerde staten van 17 juli 2007, dienst/sector Financiën, nummer PS2007BEM36, tot vaststelling van de halfjaarrapportage 2007. Daartoe besloten	65	PS2007BEM36
Voorstel van gedeputeerde staten, dienst/sector Griffie, nummer PS2007BEM39, tot wijziging van het Reglement van Orde provincie Utrecht 2003. Daartoe besloten	87	PS2007BEM39
Voorstel van gedeputeerde staten van 28 augustus 2007, dienst/sector SGU, nummer PS2007BEM40, inzake het voorstel van de ad hoc commissie Vermindering Regelgeving en Bureaucratie. Daartoe besloten	94-98	PS2007BEM40

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Collegeprogramma.	15-64	PS2007BEM41
Motie M1, ingediend door de fractie van de PvdD, Mooi Utrecht, D66, GroenLinks, ChristenUnie en SP, inzake omschakeling naar biologische landbouw en veeteelt. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	58-59	
Motie M2, ingediend door de fractie van de SP, inzake het uitspreken van treurnis over de werkwijze van het college van ge-deputeerde staten. De motie is verworpen. Daartoe besloten	53	
Motie M3, ingediend door de fractie van de SP, inzake een representatieve volksraadpleging in het kader van de Arhi-procedure. De motie is verworpen. Daartoe besloten	54	
Motie M4, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake het niet verhogen van de opcenten motorrijtuigenbe-lasting en het terugbetalen van niet noodzakelijke middelen. De motie is verworpen. Daartoe besloten	55	
Motie M5, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake de toevoeging aan de breedtesport van het budget voor de Tour de France. De motie is verworpen. Daartoe besloten	56	
Motie M6, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake inrichting collegeakkoord en wijziging van hoofd-stukken en beleidsvelden. De motie is verworpen. Daartoe besloten	56	
Motie M7, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake aanvulling van het collegeakkoord met een visie op de va-riabilisering van de autokosten. De motie is verworpen. Daartoe besloten	57	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Motie M8, ingediend door de fracties van de PvdD en SP, inzake de instelling van een portefeuille dierenwelzijn. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	59	
MILIEU, MOBILITEIT en ECONOMIE		
Voorstel van gedeputeerde staten van 17 juli 2007, dienst/sector MEC/DER, nummer PS2007MME01, inzake wijziging ge-meenschappelijke regeling Facilitaire Dienst Utrechtse Recreatieschappen. Daartoe besloten	87	PS2007MME01
Voorstel van gedeputeerde staten van 19 juni 2007, dienst/sector MEC/DER, nummer PS2007MME02, inzake benoeming vertegenwoordiger gedeputeerde staten in besturen van recreatieschappen. Daartoe besloten	87	PS2007MME02
Voorstel van gedeputeerde staten van 21 augustus 2007, dienst/sector Mobiliteit, nummer PS2007MME03, inzake verantwoord en duurzaam verlichten. Daartoe besloten	87	PS2007MME03
Voorstel van gedeputeerde staten van 28 augustus 2007, dienst/sector PMF, nummer PS2007MME04, inzake de motie van GroenLinks m.b.t. klimaat en plan van aanpak klimaat. Daartoe besloten	88-94	PS2007MME04
Amendement A3, ingediend door de fractie van de VVD, inzake het betrekken van de klimaatplannen voor 2008 bij de duurzaamheidsplannen. Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	93	
RUIMTE, GROEN en WATER		
Voorstel van gedeputeerde staten van 21 augustus 2007, dienst/sector ILG, nummer PS2007RGW05, inzake actualisatie Subsidieverordeningen Europese Steunprogramma's. Daartoe besloten	87	PS2007RGW05

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Voorstel van gedeputeerde staten van 3 juli 2007, dienst/sector WEM/Water, nummer PS2007WEM06, inzake overdracht Nieuwe Wetering-Oost en aanwijzing bevoegd gezag in de zin van de Scheepvaartverkeerswet. Daartoe besloten	87	PS2007RGWO6
Voorstel van gedeputeerde staten van 26 juni 2007, dienst/sector REG/RLO, nummer PS2007RGW07, tot ondersteuning van de landschapsbeheerploegen Landschapbeheer Utrecht. Daartoe besloten	87	PS2007RGW07
Voorstel van gedeputeerde staten van 21 augustus 2007, dienst/sector BEW, nummer PS2007RGW09, tot opheffing van het Openbaar Lichaam Muskusrattenbestrijding en delegatie muskusrattenbestrijding. Daartoe besloten	78-80 en 85-87	PS2007RGW09
Motie M9, ingediend door de fractie van de PvdD, Mooi Utrecht, GroenLinks en SP, inzake muskusrattenbestrijding en het inzichtelijk maken van de kosten. De motie is verworpen. Daartoe besloten	79	
Motie M10, ingediend door de fractie van de PvdD, Mooi Utrecht, GroenLinks en SP, inzake populatieontwikkeling bij het niet bestrijden van muskusratten. De motie is verworpen. Daartoe besloten	79-80	
Voorstel van gedeputeerde staten van 21 augustus 2007, dienst/sector ILG, nummer PS2007RGW08, inzake de verordening tot subsidiëring van de verwerving van natuurterreinen. Daartoe besloten	80	PS2007RGWO8
Amendement A2, ingediend door de fractie van de VVD, inzake het schrappen van de mandatering. Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	81-82	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
STATEN (provinciale)		
Ingekomen stukken	15	
Vragenhalfuurtje	15	
Vaststellen van de verslagen van 21 mei, 29 mei, 7 juni en 2 juli 2007 en de besluitenlijst van 2 juli 2007. ...	15	
WONEN, MAATSCHAPPIJ en CULTUUR		
Voorstel van gedeputeerde staten van 17 juli 2007, dienst/sector MEC/DMO, nummer PS2007WMC01, inzake de ondersteuning van de bedrijfsvoering van Bureau Jeugdzorg Utrecht en de wachtlijstbestrijding toegangsket Bureau Jeugdzorg Utrecht. Daartoe besloten	65-73	PS2007WMC01
Voorstel van gedeputeerde staten van 21 augustus 2007, dienst/sector ECV, nummer PS2007WMC04, inzake het Jaar van het Religieus erfgoed. Daartoe besloten	87-88	PS2007WMC04

Presentielijst

vergadering 24 september 2007

---

mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
E.R.M. Balemans, Utrecht
dr. F.H. Barneveld Binckhuysen, Soest
mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort
F. Bersch, Utrecht
dr. R. Bisschop, Veenendaal
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten
drs. W.J. Bos, Oud Zuilen
mr. J.M. Buiting, Utrecht
ir. D.J. van den Burg, Utrecht
mevr L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen
mevr. drs. E. Dijk-Osseweijer, Utrecht
mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal
mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik
drs. P.W. Duquesnoy, Zeist
C.J.J. van Ee, IJsselstein
J. Fastl, Utrecht
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen (vanaf 16.43 uur)
mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht
mevr. drs. E.A. de Graaff-van Meeteren, Cabauw
mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal
mevr. L. Hogema, IJsselstein
mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes
ing. D. Kiliç, IJsselstein
H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
C.J. van Kranenburg, Driebergen
J.W.R. van Lunteren, Hoogland
ir. R.J. Martens, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
P.C. Pollmann, Doorn
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist (vanaf 15.02 uur)
P. Seldenrijk, Eemnes
mevr. Y. Smit, Maarssen
ir. M. Snyders, Baarn
mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven
mr. J.J.J. Streefland, Utrecht
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht
mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht
F.J. Vos, Houten
drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading

Afwezig:
mevr. N.P.B. van 't Hooft, Amersfoort
J. Konijnenbelt, Leusden
G.J. van der Werff, Hoogland

Leden van Gedeputeerde Staten
J. Binnekamp, IJsselstein
mevr. M.G. Dekker, Castricum
mr. J.H. Ekkers, Vianen
drs. R.W. Krol, Soest
mevr. A.H. Raven, Utrecht
J.P.A. de Wilde, Amersfoort

Opening

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik heet u hartelijk welkom op deze vergadering. Ik meld dat van de zijde van de Staten een spreektijd is opgegeven van ongeveer 150 minuten. Daar komen wellicht nog wat interrupties bij en de beantwoording van het college. Als we ons best doen, kunnen we dat beperken tot vier uur en dan zijn we om zes uur klaar. Omstreeks dat tijdstip is er een maaltijd ingericht.

Er is bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Van 't Hooft, de heer Konijnenbelt, de heer Van der Werff en de heer Ruijs.

Ingekomen stukken

1. Brief van de heer S. Teeling d.d. 12 mei 2007 betreffende verplaatsing camping "de Molshoop".
2. Brief van de Raad voor het Landelijk Gebied d.d. 29 juni 2007 betreffende beleidsprogramma Kabinet Balkenende IV 2007-2011
3. Brief van de heer drs. L.W. Verhoef d.d. 6 juli 2007 betreffende de jaarrekening 2006 van de provincie Utrecht
4. Brief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 9 juli 2007 betreffende Rekenkamer (commissie)
5. Brief van de Randstedelijke Rekenkamer d.d. 12 juli 2007 betreffende Programmabegroting 2008 Randstedelijke Rekenkamer
6. Brief van J. Wijbenga d.d. 18 juli 2007 betreffende opheffing/verkoop camping De Batterijen
7. Brief van Natuur en Milieufederatie Utrecht d.d. 25 juli 2007 betreffende begrenzing Nationaal Landschap Arkemheen – Eemland
8. Brief van het programmabureau Groene Hart d.d. 27 juli 2007 betreffende directeur programma-bureau Groene Hart
9. Brief van de Stichting Heiligenbergerbeekdal d.d. 17 augustus 2007 betreffende herinnering over uitblijven beantwoording brieven
10. Brief van D. van 't Hof d.d. 5 september 2007 betreffende bebouwen sportvelden in de gemeente Breukelen
11. Brief van het bestuur van Stichting Integratie Gehandicapten Bunschoten d.d. 16 augustus 2007 betreffende verzoek om voortzetting functie bouwkundig adviseur toegankelijkheid
12. Brief van Praktijk en Adviesbureau Mens in

Bedrijf d.d. 3 september 2007 betreffende verzoek om voortzetting functie bouwkundig adviseur toegankelijkheid

13. Brief van Platform Gehandicapten Breukelen d.d. 23 augustus 2007 betreffende verzoek om voortzetting functie bouwkundig adviseur toegankelijkheid
14. Brief van de gemeente Abcoude d.d. 7 september 2007 betreffende motie gemeentelijke herindelings

De VOORZITTER: Het fractievoorzittersconvent heeft opgeleverd dat van de ingekomen stukken brief nummer 7 in handen wordt gesteld van de commissie RGW. De brieven 9 en 10 zullen in handen worden gesteld van de commissie BEM. De brieven 11, 12 en 13 zullen worden afgedaan via de commissie WMC. Brief 14 zal worden afgedaan via de commissie BEM in relatie tot de Arhi-procedure (algemene regels herindelings)

Als extra stuk is op de tafels gelegd brief 15 van de gemeente Bunnik inzake het structuurplan. Voorgesteld wordt de brief in handen te stellen van Gedeputeerde Staten via de commissie RGW.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de door het college voorgestelde en door het fractievoorzittersconvent gewijzigde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje

De VOORZITTER: Er zijn geen vragen ontvangen.

Vaststellen van de verslagen van 21 mei, 29 mei, 7 juni en 2 juli 2007 en de besluitenlijst van 2 juli 2007

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de verslagen ongewijzigd vast.

Collegeprogramma

De VOORZITTER: Ik stel voor de sprekersvolgorde van de fracties te kiezen zoals ook het coalitieprogramma hier is behandeld.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan er niet onderuit. Voordat ik overga tot de inhoud, moet ik eerst wijzen waarop dit college van start gaat en de bevreemding die dit bij mijn fractie oproept om dit te benoemen.

Op 7 maart van dit jaar bij de verkiezingen wist eenieder dat de kans op continuering van het huidige bestuur groot was. Op 2 april is de kogel door de kerk gegaan: we gaan weer vier jaar lang pappen en nathouden; de fracties van het CDA, de VVD en de PvdA. Half mei komt het coalitieakkoord rond, een akkoord waarin de SP best een paar goede punten vindt staan. Onze belangrijkste kritiek is echter dat er geen lef is om keuzes te maken en prioriteiten te stellen. 4 september, ruim drie en een halve maand later, stelt het college van Gedeputeerde Staten zijn collegeprogramma vast en is daar trots op. Men wil nu en in 2008 aan de slag gaan en dan komt gaandeweg de invulling van de verdere jaren wel. Daar kan de SP zich best nog wel in vinden, maar een conceptprogramma aanbieden en dan met iedereen daar over willen praten en pas in januari 2008 de plannen verder concretiseren? Een begroting 2008 op tafel leggen, waarin het collegeprogramma totaal niet is verwerkt, en ook pas in januari 2008 de financiële onderbouwing aanbieden? Dat vinden wij toch wel een erg vreemde gang van zaken. Zeker voor een coalitie die haar negende termijn ingaat. Dit is niet: luisteren naar de maatschappij en daarmee aan het werk gaan. Nee, dit is luiëren, doorsuffen, en daarmee dus ook belastinggeld over de balk gooien. En dit is ook: Provinciale Staten het onmogelijk maken hun werk goed te doen. Hoe moeten wij, PS-leden, nu integraal afwegingen maken?

Nu kunt u denken dat de SP wel kan zeuren. Maar het zijn toch echt niet allemaal SP-ers die het onderzoeksrapport van de randstedelijke rekenkamer hebben geschreven. Ik citeer: "De rekenkamer concludeert dat de beoogde doelen en prestaties voor 2008 straks moeilijk te controleren zijn. De beleidsvoornemens voor komend jaar staan versnipperd over verschillende documenten, waardoor er een to-taaloverzicht ontbreekt." Wij, Statenleden, kunnen zo ons werk niet goed doen. Ik verzoek het college van Gedeputeerde Staten een reactie op dit oordeel van de randstedelijke rekenkamer te geven. Afhankelijk van dat antwoord zal mijn fractie in tweede termijn over deze gang van zaken wellicht een motie indienen.

Dan de inhoud. Als de SP nu in het college was beland, hadden we vandaag dan een ander collegeprogramma besproken? Ja! De SP is zonder meer enthousiast over het centraal plaatsen van kwaliteit en duurzaamheid. Dat spreekt ons aan. Dit college stelt dat het gebruik van het openbaar vervoer daalt, dat de uitstoot van CO₂, als gevolg van verkeer en vervoer verder stijgt, dat ook de uitstoot van stikstof en fijnstof een ernstig probleem blijft en dat geluidshinder in de provincie vooral wordt veroorzaakt door wegverkeer. Vanaf 2008 wil men met tariefacties gaan werken. Dat ondersteunen wij. Net als het plan om korting te gaan geven voor het gebruik van de bus van Amersfoort naar de Uithof. Prima.

Laten we meteen afspreken dat daar waar dit soort acties succesvol zijn, na een eventuele start op basis van een experiment, een en ander definitief wordt. Overigens om meer mensen in het OV te krijgen, moet er natuurlijk wel voor gezorgd worden dat er voldoende capaciteit is.

En dan is er die versnelde aanpak van de knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijnsweerd. Waarom pakken we die knelpunten niet aan conform het plan van de wethouder van Schiedam: met snelbussen langs de snelweg in combinatie met kilometerbeprijzing en de ov-fiets? In de Tweede Kamer is dit SP-plan enthousiast ontvangen, laten we hier op zijn minst een experiment mee aangaan. Ik ben zelf zo'n persoon die minimaal drie dagen per week alleen in de auto aansluit in de file van Eemnes naar de afslag Kanaleneiland. Zo'n snelbus zou voor mij en voor vele anderen met mij het OV wel tot een prima alternatief maken. Graag een reactie op dit punt van het college.

Wij denken dat dit soort maatregelen, verbeteren en goedkoper tot gratis maken van ov, zeker op de langere termijn meer en beter effect heeft dan het dogma asfalt-gaat-voor, dat het Urgentieprogramma Randstad (UPR) uitstraalt.

Daar net zei ik al dat dit college stelt dat de uitstoot van CO₂ stijgt, en dat ook stikstof en fijnstof een ernstig probleem vormen. De realisatie van windenergie verloopt moeizaam. Op zichzelf is hetgeen het college op pagina 17 van zijn programma over duurzaamheid en milieu stelt, niet verkeerd. Maar het is wel abstract, vaag en het duurt allemaal best lang. Door echt te kiezen voor OV doe je al veel.

Maar ik herhaal twee van de suggesties die wij al deden tijdens de bespreking van het coalitieakkoord:

- Alles op alles zetten om wel te voldoen aan de BLOW-doelstellingen (Bestuursovereenkomst Landelijke Ontwikkeling Windenergie). Windenergie is geen wondermiddel en je kunt niet over-al windmolens plaatsen, maar deze provincie maakt zich er toch wel erg gemakkelijk vanaf. Wij hadden in de vorige periode de kans om potentiële locaties concreet in het streekplan aan te wijzen. De vorige SP-fractie heeft ermee ingestemd die bevoegdheid niet te gebruiken en de bal bij de gemeenten zelf neer te leggen. Dat blijkt achteraf een buitengewoon onhandige beslissing. Juist op dit soort momenten, waar het niet-in-mijn-achtertuingevoel zo duidelijk meespeelt, waar een zorgvuldige afweging van algemene en individuele belangen aan de orde is, kan de provincie als tussenbestuurslaag goed werk doen. Dichtbij genoeg om de situatie goed te kennen, afstand genoeg om de belangen objectief te kunnen afwegen. We hebben het niet gedaan en dat is jammer, maar laten we kijken wat er te repareren valt. Wij steunen overigens het college daar waar gezegd wordt: waar we de 50 Megawatt niet via windenergie kunnen realiseren, gaan we die hoeveelheid energie op andere milieuvriendelijke wijze proberen te halen.
- Ons voorstel een project te starten voor zonnepanelen op de daken van kantoorgebouwen, kan toch heel snel opgestart worden? Laten we dat als provincie doen. Laten we dit daarnaast inzetten bij het stimuleren van gemeenteprojecten voor duurzame energie. En niet te vergeten: laten we dit voorstel onder de aandacht bij de andere provincies brengen. Laten we een sneeuwbaaleffect creëren. Graag een reactie.

Duurzaamheid heeft alles te maken met de ruimtelijke ontwikkeling. Of simpeler gezegd: waar gaan we wonen, waar geven we de ruimte aan natuur, waar gaan we werken, waar laten we het water. Dit college kiest niet.

- Terughoudend zijn met de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen, maar nieuwe niet uitsluiten. Ik herinner dit college eraan dat mijn fractie al vóór de bespreking van het coalitieakkoord op 21 mei jongstleden om een schriftelijke

reactie heeft gevraagd op het rapport van het NMU (Na-tuur- en Milieufederatie Utrecht), waarin werd gesteld dat er in onze provincie een ruim overschot aan bedrijventerreinen is. Die schriftelijke reactie hebben wij nog niet mogen ontvangen. Wanneer komt het college van Gedeputeerde Staten met zijn mening?

- Gedeputeerde Krol heeft in de laatste commissievergadering RGW toegegeven er zelf een hard hoofd in te hebben dat de EHS-doelstelling (Ecologische Hoofdstructuur) in 2011 gehaald zal worden. Maar dat is niet het enige probleem. Mijn fractie heeft al eerder duidelijk gemaakt moei-te te hebben met de omslag van verwerving naar beheer. Het Milieu- en Natuurplanbureau gaf ons daarin afgelopen week gelijk: Voor particulier natuurbeheer is vooralsnog te weinig animo en agrarisch natuurbeheer zal bij gelijkblijvend beleid zelden de natuurdoelen kunnen halen die ter-reinbeherende organisaties wél halen. Het agrarisch natuurbeheer vergt aanvullend beleid met be-trekking tot continuïteit en inrichtingsmogelijkheden en daarnaast ook aanvullende financiële vergoedingen. Omdat agrarisch natuurbeheer nu goedkoper is dan het beheer door terreinbeherende organisaties, bestaat hiervoor onderhandelingsruimte. Graag een reactie van Gedeputeerde Staten.
- Dan de koppeling met het heel concrete punt Soesterberg. Dat is van essentieel belang vanwege de verbinding tussen de noordelijke en de zuidelijke Heuvelrug. Dit college houdt vast aan het betalen van het groen met de ontwikkeling van woningbouw. Positief hierin lijkt het besef dat echte bedrijventerreinen om het saldo op nul te behouden van de baan is. Voor ons blijven de na-tuurwaarden voorop staan. Het hoeft niet budgetneutraal. Wij kunnen als provincie ervoor kiezen een deel van ons geld in de teruggave aan natuur te stoppen van een heel groot gedeelte van dit gebied. Er zijn weinig doelen te bedenken waar je je geld duurzamer in kunt investeren. Overigens is mijn fractie niet principieel tegen woningbouw in dit gebied, maar dan daar waar het kan, zonder de ecologische waarde aan te tasten, en dan voor woningen waaraan de inwoners van de gemeenten Soest en Zeist behoefte hebben, en dat is vooral sociale woningbouw. Dat er €65.000.000 nodig zou zijn, daar gelooft mijn fractie niet in.

Duurzaamheid en kwaliteit worden in het collegeprogramma – althans in woorden – gekoppeld. Dat is volgens ons terecht. Kwaliteit is ook dát leveren waar de klant om vraagt. Wie kan beter beoordelen of een gemeente kwaliteit levert dan de mensen in die gemeenten zelf? En toch trekt dit college zich daar bij van het onderwerp “gemeentelijke herindelingen” bar weinig aan. Alleen kijken naar de gemeenteraden is niet genoeg om het maatschappelijk draagvlak te meten. Politici kunnen tegen verkiezingstijd behoorlijk last hebben van knikkende knietjes, waardoor het voor mensen soms onduidelijk is wat het standpunt van de partij van hun keuze is ten aanzien van herindelingen. Binnenkort valt de beslissing over de herindeling in het Vecht- en Plassengebied. De uitslagen van de volksraadplegingen van Loenen en Breukelen zijn bekend. De SP heeft in de periode van 30 augustus tot en met 8 september een eigen onderzoek gedaan. Wij hebben mondeling, telefonisch en via onze website een enquête afgenomen. Graag maak ik van de gelegenheid gebruik de uitslag van dit onderzoek aan het college te overhandigen. Wij zenden dit vandaag via de mail ook aan de fractievoorzitters en de woordvoerders van de diverse fracties en we bieden het ook aan de overige collegeleden aan. Eveneens zenden wij dit rapport vandaag naar de griffiers van de vier betrokken gemeenten en de pers.

Enkele prikkelende uitkomsten.

- 57% van de ondervraagden onderschrijft de stelling dat met goede afspraken en samenwerking een herindeling niet nodig is.
- 66% is het oneens met de stelling dat herindelen de enige oplossing is, omdat andere samenwerkingsverbanden toch mislukken.
- 58% is van mening dat hun gemeenten hoe dan ook zelfstandig moeten blijven.
- 55% van de mensen die hebben meegewerkt, vinden deze herindelingplannen dermate ingrijpend dat zij hierover door middel van een referendum geraadpleegd willen worden.

Wij hopen dat de betrokken gemeenteraadsleden de uitkomsten laten meewegen in hun uiteindelijke besluit. Deze enquête pretendeert niet representatief te zijn, maar deze reacties geven wel aan dat representatieve volkspeilingen echt geen overbodige luxe zijn wanneer je het zogeheten maatschappelijk draagvlak echt wilt meewegen; met andere woorden: als het je echt interesseert wat de mensen

vinden. Wij roepen betrokken gemeenteraadsleden in De Ronde Venen en Abcoude dan ook nogmaals op, al dan niet met behulp van de provincie, alsnog een volksraadpleging te organiseren of nog liever een re-ferendum. Gemeenteraden kunnen dan de wil van hun inwoners meenemen in hun definitieve reactie aan Gedeputeerde Staten door simpelweg aan te geven dat zij de uitslag van deze onderzoeken respecteren, al dan niet omkleed met bepaalde voorwaarden, bijvoorbeeld wat de opkomst betreft. Het college vragen wij de betrokken gemeenteraden deze ruimte te geven. Wij overwegen een motie op dit punt in te dienen.

Naar aanleiding van dit programma kan ik nog vele vragen stellen en vele zorgen uiten. Ter wille van de tijd ga ik over na het laatste punt dat ik in mijn eerste termijn aan de orde wil stellen.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst wil ik aan de SP kwijt dat ik bewonder dat die partij er zoveel energie in heeft gestoken om te kijken naar het draagvlak. Ik vind het echter alleen een beetje lastig te rijmen met het verhaal dat net is neergezet over de windmolens, waarbij mevrouw Jonkers zich afvroeg waarom er nog niet het een en ander is gerealiseerd aan die molens, en nu het onderzoek naar het draagvlak. Waarom hebben wij dan immers destijds als Staten besloten om anders te kiezen wat de windmolens betreft? Dat wilden we immers niet van bovenaf gereedeneerd hebben, maar juist van onderop. Ik begrijp de redentie van de SP dus niet. Hierbij vindt de SP het draagvlak belangrijk, maar blijkbaar bij de windenergie niet.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het draagvlak is natuurlijk altijd enorm belangrijk. Er is echter wel een verschil tussen onderwerpen waarbij we weten dat, wat ik het niet-in-mijn-achtertuingevoel noem, heel erg zal meespelen, én onderwerpen die wel gevoelig liggen, maar die tegelijkertijd wel het meest belangrijke betreffen van wat de gemeente kan beslissen. Wat is belangrijker dan zichzelf opheffen en opgaan in een grotere gemeente? Wat voor een beslissing kan een gemeente dan nemen? Dus als je van mening bent dat volksraadplegingen en referenda zinnige methoden zijn om de mening van de burgers te peilen, bij welke onderwerpen zou dat dan moeten

gebeuren? Wij maken daarin een onderscheid. Van windmolens weten wij bijvoorbeeld dat individuele belangen daarbij heel erg sterk kunnen meespelen. Beslissingen daarover kunnen heel goed op het tussenniveau besloten worden. Natuurlijk heeft de provincie best wel het een en ander te zeggen over bepaalde za-ken, maar dit is zoiets wezenlijks, en belangrijker dan een herindeling kan iets voor een gemeente niet zijn. Dus daar moeten de mensen een kans krijgen om hun mening over te geven.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik constateer dus dat er inderdaad met twee maten door de SP wordt gemeten.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Situaties kunnen verschillen en die moet je dus verschillend oppakken. Het is niet de bedoeling van de SP om over ieder onderwerp iedere keer weer een referendum of een volksraadpleging te houden. Absoluut niet.

Dit college stelt dat topsport breedtesport stimuleert. De SP is het hiermee eens, maar dat wil niet zeggen dat de overheid kapitalen moet steken in grote commerciële evenementen zoals de Tour de France. Hoe leuk mijn fractie het ook zou vinden als de Tour in ons land zou starten, wij denken dat de provincie op het gebied van sport een andere taak heeft.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Mooi Utrecht vindt inbreng van onderop uiterst belangrijk. Als we bijvoorbeeld nu kijken naar Eemland waar de discussie over de windmolens behoorlijk heeft gespeeld, mag ik dan uit het pleidooi van mevrouw Jonkers begrijpen dat zij wind-energie zó belangrijk vindt dat die discussies daarover opnieuw, van bovenaf gedropt, gevoerd moeten worden?

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! We hebben de kans een beetje laten liggen. We hadden in de vorige periode de mogelijkheid om als provincie via het streekplan concrete plekken aan te wijzen, waarvan wij zouden zeggen dat daar verder naar gekeken moet worden omdat daar windmolen wat ons betreft mogelijk zouden zijn. Dat hebben wij echter niet gedaan. Mijn fractie heeft dat eveneens laten liggen. Als we nu kijken naar wat er thans gerealiseerd is, dan komen we tot

de conclusie dat dit op dat gebied bijna niks is. Dat vinden wij heel erg jammer en spijtig.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Het is bekend dat windenergie een loffelijk streven is. De weerstand is echter gigantisch en die loopt er dwars doorheen.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Nee. Wij betreuren dat we destijds als provincie niet de kans hebben aangegrepen om concrete plekken voor de plaatsing van windmolens aan te wijzen. Natuurlijk kunnen windmolens niet overal geplaatst worden. Wat Eemland betreft: destijds ging het volgens mij om vijf locaties die in beeld waren. In Eemland was inderdaad sprake van een locatie waarvan wij zeiden dat die, in verband met de vogeltrek daar, niet geschikt was. Windenergie is geen wondermiddel, maar kan wel een bijdrage leveren áán.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het college is met ons coalitieakkoord aan de slag gegaan en zo krijgt dat een eerste vertaalslag naar concrete acties. Aan ons, Provinciale Staten, en aan de gemeenten en ook aan onze maatschappelijk partners is dit programma voorgelegd. Allen kunnen erop reageren en met hun reacties wordt het programma concreter en wint het geheel aan draagvlak. Dat draagvlak is onmisbaar om de plannen gerealiseerd te krijgen. Niet voor niets luidt onze fractie van het CDA-slogan: samen leven, samen wonen en samenwerken. Niet de eigenwijze en in de weg staande provincie, maar de samenwerkende partners. Met hetzelfde doel als de gemeenten en de maatschappelijke organisaties: onze inwoners dienen.

De fractie van het CDA is erg blij met de werkwijze van ons college met vele bezoeken aan onze gemeenten waar geïnvesteerd wordt in de relaties, waar plannen worden besproken en waar een goed in-zicht in de wensen van de gemeenten wordt verkregen en waar de ambities van onze coalitie en die van gemeenten gedeeld worden. In het vervolgtraject is niet alleen aandacht voor overheden, maar ook voor maatschappelijke partners op alle terreinen. Samen vormen wij de provincie.

Voordat ik namens mijn fractie nader zal ingaan op het concept-collegeprogramma, stip ik het punt

aan dat een andere partner, het Rijk, betreft. De provincies zullen in de komende jaren financieel bij-dragen aan het beleid van de regering: in totaal €800.000.000 in de komende vier jaar. Voor onze pro-vincie betekent dat in ieder geval voor 2008 dat wij direct zo'n €3.000.000 mogen storten op de giro-rekening van de minister van financiën. Als het IPO (Interprovinciaal Overleg) en het Rijk het eens kunnen worden, ziet het ernaar uit dat er in 2009, 2010 en 2011 gelden van de Randstadprovincies naar de projecten binnen het UPR gaan. De fractie van het CDA is dan benieuwd naar twee zaken. Ten eerste: heeft het college al een standpunt over die €3.000.000 voor 2008? Waar komt dat geld van-daan? Uit de reservepot of uit de begroting van de komende jaren van €43.000.000? Ten tweede: hoe staat het met de onderhandelingen voor de periode na 2008? Houden wij als provincies invloed op de besteding van het geld en kunnen wij er inderdaad van op aan dat het geld aan het UPR besteed gaat worden?

De inhoud van het collegeprogramma zoals het er nu ligt, is getiteld "Besturen met hart voor de toe-komst". Die titel verwijst – in mijn vrije vertaling – naar duurzaamheid, de toekomst, het rentmeester-schap en naar het gevoel, het hart. Het hart dat dit college heeft bij de wijze waarop die duurzaamheid bereikt kan worden. Dit is voor de fractie van het CDA dan ook waar het in grote lijnen om is gegaan bij de totstandkoming van deze coalitie. Het coalitieakkoord dat wij hebben gesloten, is de toets, het kader waarop onze fractie het coalitieprogramma zal beoordelen. Natuurlijk blijft voor ons als coalitiepartij, ook hierna, dit coalitieprogramma leidend.

In het programma is terecht niet ingegaan op bestaand beleid. De accenten liggen op nieuwe zaken die extra aandacht verdienen. We zijn wel zeer benieuwd naar de vertaalslag inzake oud-voor-nieuw.

Voor ons hebben veel zaken uit het coalitieakkoord een concretiseringslag gekregen. Dat moet ook. Dat zal in de komende maanden in samenspraak met de samenleving handen en voeten gaan krijgen. Die mogelijkheid heeft het college, omdat het zijn plannen voorlegt aan de partners en er daardoor precies spijkers met koppen geslagen kunnen worden. Wij rekenen erop dat wij die volgende stap te-rug zullen zien in het decemberprogramma.

Het is heel prettig vast te stellen dat dit college het initiatief neemt om burgemeesters bij crisiscom-municatie te ondersteunen. Niet alleen het initiatief is goed, ook het beeld van onze commissaris dat hiermee wordt weergegeven, is goed. Een actieve en betrokken rol is precies de rol die wij een com-missaris van de Koningin graag toevertrouwen. In de commissie BEM is door het college gezegd dat de commissaris wat het uitdragen van het provin-ciale beleid betreft, vertegenwoordigend zal zijn voor de standpunten van onze Staten en dat doet ons goed. Dat geeft inhoud aan het democratische geluid van onze provincie, waarvoor wij als Staten gekozen zijn.

Dan sta ik graag even stil bij wat de fractie van het CDA in het collegeprogramma mist. Wij missen een uitwerking van het thema "nabijheidbegin-sel" inzake voorzieningen centraal waar het moet decen-traal waar het kan. Dat is in het belang van de herkenbaarheid, de mobiliteit, de betrokkenheid, het vrijwilligerswerk en de sociale samenhang. De fractie van het CDA vindt het dan ook heel jammer dat in het collegeprogramma geen enkele uit-spraak wordt gedaan over het beleid inzake monumentale kerkgebouwen. Wij willen graag dat het col-lege ons vertelt hoe het daarmee nu staat. Waarom is hierover niets in het collegeprogramma opgeno-men? In de commissie heeft gedeputeerde Raven al het een en ander hierover gemeld, maar misschien is het goed dat zij hier vandaag nog op dit onderwerp ingaat, zodat wij allen weten hoe het er bij dit onderwerp precies mee staat. In december willen wij dat dan ook terugzien in een financiële vertaling.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Is mevrouw Doornenbal het met mij eens dat het religieus erfgoed deel uitmaakt van het cultuurhis-torisch erfgoed?

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat zal ongetwijfeld zo zijn. Het is niet voor niets dat wij het in het coalitieakkoord hebben opgenomen. Wij willen dat graag expliciet stellen. Ik weet dat er enkele monumenten staan die echt gillen om aandacht en wij willen die aandacht graag terugzien in het collegeakkoord.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter!

Dat is geen antwoord op mijn vraag. Ik vraag of mevrouw Doornenbal vindt dat het religieus erfgoed deel uitmaakt van het cultuurhistorisch erfgoed. Voor dat laatste hebben wij een beleid. Volgens mij hoort het gewoon daarin een plaats te krijgen. Het is zo dat ook in het voorstel dat we vanmiddag aan de orde hebben, duidelijk is gesteld dat we dit zullen uitwerken en dat het een plek zal krijgen in het parelfondsverhaal. Daarmee wordt voor een groot deel het bezwaar van de fractie van het CDA ondervangen. Op die manier komt het terug in de uitwerking zoals die in de plannen van het college staat vermeld.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het valt mij op dat de heer De Vries deze vraag nooit heeft gesteld toen het om boerderijen, molens, kastelen en industrieel erfgoed ging. Daarmee is het duidelijk dat religieus erfgoed, monumentale kerkgebouwen, ook in dat rijtje thuishoort en er een plek in behoort te krijgen. Dat is het enige wat mevrouw Doornenbal, en straks ook de SGP, bepleit, met hopelijk de steun van D66.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Bisschop heeft, zo vrees ik, niet goed geluisterd. Wij zeggen immers niet dat het er niet in thuishoort. Integendeel. Het maakt gewoon deel uit van het erfgoed in onze provincie, evenals het industrieel erfgoed. De heer Bisschop kan zich echter nog wel herinneren hoe wij ook ten aanzien van industrieel erfgoed er altijd voor gepleit hebben: eerst de kaders, eerst helder krijgen waar wij het überhaupt over hebben, voordat we allerlei trajecten in gang zetten waar we misschien achteraf spijt van krijgen omdat we door de bomen het bos niet meer kunnen zien. Dat geldt volgens D66 ook voor religieus erfgoed, want ik weet niet hoeveel kerken we in deze provincie hebben die allemaal niet in beste staat zullen zijn. Zolang wij niet van tevoren bepalen wat wij provinciaal belangrijk vinden en wat niet, dan kunnen wij daarop geen beleid voeren. Wat dat betreft, is het heel erg belangrijk dat de discussie over het provinciale parelfonds wordt gevoerd.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dan moet toch eerst worden uitgesproken dat we dit inderdaad een belangrijk terrein vinden? En dat is hier aan de orde.

Voorzitter! Ik hoop in ieder geval dat mevrouw Ra-ven straks hierop nog even ingaat. Dat geeft waarschijnlijk voor ons allen veel duidelijkheid.

Als fractie van het CDA zijn wij nieuwsgierig naar het alfabetiseringstraject, waarvoor wij in de vorige periode een breed gedragen initiatiefvoorstel hebben ingediend. Voor zover bekend, is dit initiatief niet uitgevoerd. Omdat we evenmin in het collegeprogramma kunnen zien dat het college van Gedeputeerde Staten dit in de komende periode wil oppakken, willen wij graag dat het college hierop in zijn beantwoording ingaat.

Sinds 2007 heeft de provincie een nieuwe taak: het verdelen van het investeringsbudget voor het landelijk gebied. In de vorige periode hebben wij ervoor gekozen de subsidieregeling natuurbeheer en die voor agrarisch natuurbeheer in de vorm te laten doorgaan zoals die door het Rijk is ingesteld. De provincie heeft dat zagezegd beleidsarm overgenomen. Dat betreft de periode tot 2009. Vanaf dat jaar gaat er een nieuwe vorm van programma-beheer van start. Nu moet de provincie de kaders vastgesteld hebben waaraan voldaan moet worden, wil zij in aanmerking komen voor beheersubsidie. Het college heeft hierover niets gemeld, maar wij zijn wel erg benieuwd hoe dit zal gaan. Ook zijn wij benieuwd te weten hoe het college denkt dit vorm te zullen geven. De fractie van het CDA hoopt van harte dat ook hierbij goed overleg zal plaatshebben met de natuurbeheerders. Of is "landschapbeheerders" een beter en meer omvattend woord?

Tijdens de onderhandelingen waren de coalitiepartijen het eens over het beeld van de provincie Utrecht: dat beeld moet beter in beeld komen. Toch was dat lastig te benoemen. De een had het over "topregio Utrecht", de ander over de 'unique sellingpoint' en een derde over "de identiteit van de provincie Utrecht". Omdat al die termen door elkaar heen lopen, maar wel dezelfde intentie hebben, en het lastig was daarvoor een goede verwoording te vinden, is het goed dat de provincie ervoor heeft gekozen de term "Het profiel van Utrecht" te gebruiken. Hiermee wordt het gebruik van een wirwar van allerlei termen voorkomen. De fractie van het CDA vindt het zeer belangrijk om het profiel van Utrecht helder te hebben. Waar zijn wij sterk in? Wat is de positie qua ligging,

functionaliteit en kwaliteit van deze provincie ten opzichte van de buurprovincies, en samen met Gelderland en Flevoland, ten opzichte van Randstad en Ruhrgebied? Op pagina 9 komt dat bij "samenwerking over de provinciegrenzen heen" niet aan de orde, maar op pagina 28 wat meer. Wij moeten bij die profilering echter terecht onze positie binnen Europa bezien en niet alleen binnen Nederland. Wij vinden dat heel belangrijk omdat het bepalend is bij de keuze die wij maken op allerlei beleidsvelden. Wij streven naar een provincie met kwaliteit: op het gebied van zorg, leefomgeving van onze inwoners, sociale samenhang, water en veiligheid, en ga zo maar door. Niet omdat we zo graag de top willen zijn, maar omdat we willen kiezen voor kwaliteit en omdat kwaliteit ook duurzaam is. Nu keuzes maken die op de langere termijn houdbaar zijn, kan betekenen dat er ook met een nieuwe blik naar zaken wordt gekeken. Om maar wat te noemen: er wordt van alles gedaan om te voldoen aan de vraag naar woningen met zorg dan wel sociaal veilige woningen. Misschien is het een idee om in te zetten op meergeneratiewoningen? Een andere voorbeeld: de wegen staan vol, we willen naar ons werk en naar allerlei voorzieningen. Vaak moet dat met de auto en dan staan we met z'n allen weer stil. Misschien kan het onze provinciale insteek zijn om telewerken en "werken in de buurt" te stimuleren. Dat er meer voorzieningen dichtbij zijn en dat we dus niet voor bijvoorbeeld alle grotere voorzieningen in de grote stad hoeven te zijn. Kortom: wij dagen ons college uit om samen met de fractie van het CDA het nabijheidsprincipe verder uit te diepen.

Tot slot nog twee opmerkingen voordat ik afrond. Op pagina 9 meldt het college dat de Noordvleugel Utrecht – de NV Utrecht – een effectieve samenwerkingsvorm is gebleken. Die mening deelt de fractie van het CDA niet. Er is niet goed gecommuniceerd en de rol van Provinciale Staten is daarin onvoldoende tot uiting gekomen. Gezien deze tekst willen wij binnenkort in de commissie BEM daarover goede werkafspraken maken in verhouding met de positie die Provinciale Staten daarin wettelijk hebben.

Het college kent ook onze visie op herindeling. De tekst op pagina 9 is mogelijk dubbel uitlegbaar. Ook hier geldt wat de fractie van het CDA betreft: doe centraal wat moet en doe decentraal wat kan.

Wij hebben er vertrouwen in, dit concept-collegeprogramma gelezen hebbend, dat ook ons college hard aan de slag is handen en voeten te geven aan kwaliteit en duurzaamheid. Wij zien uit naar de concrete financiële vertaling ervan.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Het punt van de NV Utrecht is genoemd. Daarnaast hoor ik heel interessante geluiden over een heel andere richting: Gelderland, Overijssel. Vindt de fractie van het CDA dat, bij wat wij als provincie uitdragen, ook gekeken moet worden naar een tweesporenbeleid voor kansen die er liggen om ook op een andere manier de toekomst van de provincie veilig te stellen door dwarsverbanden juist de andere kant op te zoeken?

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet zo dat wij kiezen voor de een of andere kant. Het is wel zo dat wij ons niet willen beperken tot onze blik alleen als functie van Utrecht in de Randstad. Wel degelijk zien wij een toegevoegde waarde om ook een goed samenwerkingsverband met onze andere burens te hebben. Dus niet alleen met Overijssel, maar met Flevoland en Gelderland daarnaar te zoeken. Het is dus niet of-of, het is gewoon dat wij Utrecht in een beter perspectief willen zien. Het gaat dus absoluut niet over samenwerking of over wat voor bestuurlijke herindeling dan ook.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Maar mevrouw Doornenbal is het met mij eens dat het een goede zaak zou zijn als de Staten dat ook als opdracht zouden benadrukken bij het college om ook daarvan de mogelijkheden te onderzoeken?

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Mijn betoog is niet alleen gericht op onze positie ten aanzien van de Randstad. Ook met de andere burens hebben wij erg veel te maken: ik noem reconstructiegebieden en woningbouw waarbij we ook naar Flevoland kijken. Dat zijn allerlei zaken waarvan wij het nodig vinden dat het college goede contacten onderhoudt met die burens.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb twee vragen voor mevrouw Doornenbal. In het kader van duurzaamheid noemt zij zaken als

telewerken en werken en voorzieningen in de buurt. Dat zijn heel goede instrumenten. Het valt mij daarbij op dat zij het OV helemaal niet noemt. Hoe kijkt de fractie van het CDA daar dan tegenaan?

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben ook niet expliciet het asfalt genoemd. Het gaat om de mobiliteit. Het een en ander staat met elkaar in verband. Het is niet dat we voor het een en tegen het ander zijn. Zo heeft men ons nooit leren kennen.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik neem toch aan dat de fractie van het CDA het met mij eens is dat het OV iets duurzamer is dan het asfalt.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat valt waarschijnlijk met allerlei lich-ten te bekijken. Het is wat ons betreft heel belangrijk dat er in ieder geval wordt ingezet op goed open-baar vervoer.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik concludeer dat mevrouw Doornenbal en ik openbaar vervoer heel belangrijk vinden. Tot slot wil ik van mevrouw Doornenbal weten hoe zij inzake de herindeling tegen een draagvlakmeting aankijkt.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het zal bekend zijn dat de fractie van het CDA geen groot voorstander is van een volksraadpleging.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): “Met gepaste trots bieden wij u dit collegeprogramma voor de komende vier jaar aan. Wij hebben ons hierbij laten inspireren door het coalitieakkoord.”: dat zijn de eerste twee zinnen van de inleiding in het collegeprogramma dat voor ons ligt. Na lezing van dit collegeprogramma is het onze conclusie dat het college het coalitieakkoord voor een behoorlijk deel, zoniet geheel, heeft herschreven. Kennelijk, zo denken wij dan, was er in een bredere kring dan in die van de oppositie, onvrede met de tekst van het coalitieakkoord. En wie zegt dat de provinciale politiek saai is, ervaart hiermee zijn ongelijk. Waar baseer ik de opmerking op dat dit coalitieakkoord wordt herschreven dan wel reeds is herschre-

ven? Zijn dat geruchten of vage indicaties, zoals het al dan niet willen bespreken van het programma of van het akkoord in de diverse commissies? Zijn de geruchten waar dat de coalitie nog over de invulling van onderdelen van het programma onderhandelt? Nee, zeker niet. Ik baseer mijn analyse op een inhoudelijke vergelijking en op de wijze waarop het college dit programma aanbiedt. “Trots bieden wij ons collegeprogramma aan” en “wij hebben ons laten inspireren” is toch wat anders dan dat men een uitvoeringsprogramma presenteert. Men had ook kunnen zeggen “Vol trots presenteren wij het uitvoeringsprogramma van het coalitieakkoord”. Niets daarvan. Men spreekt zelfbewust – mij spreekt dat aan – van “collegeprogramma”. Ook inhoudelijk zijn de verschillen zichtbaar, al blijft het voor ons heel moeilijk – zo merk ik op in het verlengde van wat collega Jonkers al heeft gezegd – om goed te bekijken wat de voorstellen inhouden zolang er geen financiële invulling is. Die komt dan nog wel, maar het is toch erg vervelend dat dit niet helder is. Dat vind ik ook een zwakte van dit college.

De hoofdstukkenindeling is gelijk. Dat geldt ook voor de globale financiële kaders: die verschillen ook heel weinig. Het aantal woorden ontloopt elkaar niet veel: 8000 respectievelijk 9000. Maar wie de hoofdstukken inhoudelijk aan een nadere vergelijking onderwerpt, ziet toch tal van wijzigingen. Ik heb een lijstje met zo'n 25 punten waarbij het om meer dan de tekst gaat. Ik zal er enkele noemen. In het collegeprogramma duikt ineens weer de gebiedsvisie Vechtstreek op, waarvan in het coalitieakkoord geen sprake was. Het collegeprogramma biedt vijf ecodeucten tegen vier in het coalitieakkoord en in het collegeprogramma is nadrukkelijk aandacht gegeven aan groen om de steden. Prima. En wat er in het collegeprogramma wordt gesteld over het Groene Hart verschilt ons inziens hemelsbreed met de zeer schrale tekst in het coalitieakkoord. Waar in het coalitieakkoord de steden Amersfoort en Utrecht nog slechts een bescheiden rol is toegedacht als historisch waardevolle steden, en ik citeer: “In dit collegeprogramma krijgen zij de aandacht die zij verdienen gezien het feit dat eenderde van de bevolking daar woont. Zie bijvoorbeeld de passages over stadsvernieuwing en groen om de stad in het collegeprogramma.” In het collegeprogramma is specifiek en terecht

aandacht gekomen voor kenniseconomie en een aantal zaken dat daarmee samenhangt. In het collegeakkoord kwam het woord "kenniseconomie" niet eens voor.

Ik besluit met het hoofdstuk over zorg en welzijn. Dat is, meer dan in het coalitieakkoord, gericht op acute vraagstukken rond jeugd, jeugdzorg en onderwijs. Je ziet de verschillen duidelijk. Je ziet in het collegeprogramma een programma dat meer dan het coalitieakkoord uitgaat van concrete vraagstukken en ontwikkelingen in onze provincie. Ik ben genegen dat positief te waarderen. Op de kritiek daarop, die er ook is, kom ik dadelijk terug.

Ik wil eerst het volgende vragen. Deze verschillen roepen de vraag op naar de onderlinge status van het coalitieakkoord en het collegeprogramma. Hoe je die verschillen ook waardeert, ze zijn er. Beide bieden een kader voor toekomstig beleid en ze zijn niet congruent. Een coalitieakkoord heeft een eigen status in het staatsrecht, maar is tegelijk iets dat in de praktijk gevormd wordt en in beweging is. Ook is het coalitieakkoord niet aanvaard door de Staten, zoals ten onrechte in de inleiding van het programma wordt vermeld. Dat levert dus evenmin een bijzondere positie op. Dus wat wordt nu het document waarnaar in de komende jaren bij het indienen van voorstellen verwezen wordt? Dat is een vraag die wij moeten beantwoorden. Een keuze is onvermijdelijk en tegen die achtergrond leg ik het college dan ook de vraag voor of het college niet met ons van mening is dat het collegeprogramma inhoudelijk het coalitieakkoord heeft opgevolgd en derhalve het referentiekader vormt voor nader in te dienen voorstellen. Ik reken op een helder antwoord. Dat is in het belang van de hele Staten en van de hele provincie. Anders zal ik mij beraden op het nu al verkrijgen van een uitspraak hierover. Wij kunnen immers niet leven met het gegeven dat er twee documenten zijn die de basis vormen voor verder beleid.

Dat wij het collegeprogramma positief waarderen ten opzichte van het coalitieakkoord, betekent niet dat wij geen punten van kritiek hebben; deels kritiek die wij meenemen uit de kritiek die wij al op het coalitieakkoord hadden. Daarover zal ik niet herhalend dingen zeggen.

Wij willen een paar dingen in het bijzonder noemen. Het eerste is Soesterberg: hoe dit te financieren? In wezen spelen er twee vragen. Allereerst:

voor welk bedrag wordt er gesaneerd? Nu wordt € 60.000.000 of € 70.000.000 genoemd, maar er zijn ook berekeningen die op een beduidend lager bedrag uitkomen. Ten tweede vragen wij ons af of die financiering door woningbouw betaald moet worden. Bij de behandeling van het streekplan 2005-2011 is de prioriteit voor de natuur nadrukkelijk gesteld. Verder hebben de Staten geen uitspraak gedaan over waaruit de verwerving en sanering gefinancierd zouden moeten worden. Dat maakt ook terecht deel uit van de verkiezingscampagnes. Groen-Links pleit voor forse investeringen vanuit de provinciale en mogelijk ook andere middelen, in combinatie met het terugdringen van saneringskosten. Er ligt hier een kans voor de natuur die wij nooit meer krijgen. De provincie heeft het geld om in deze natuur te investeren, een investering die nog generatieslang gewaardeerd zal worden. Samen met andere fracties horen wij graag van het college dat men zal terugkomen op de gedachte dat de kosten opgebracht moeten worden door woningbouw.

Tweede punt: mobiliteit, openbaar vervoer, fietsen. Dat is ook zo'n onderwerp. Ik hoorde onlangs Mark Rutte pleiten voor een landelijke, extra investering voor het OV van € 4 miljard. Daarmee heeft hij wel onze steun. Ik pleit hier echter voor het versterken van het fietsverkeer. Dat missen wij toch in het collegeprogramma. In de afgelopen jaren heeft de provincie, mede op ons voorstel, veel geïnvesteerd in fietspaden. Prima. Maar we zijn er nog lang niet. Vooral de kwaliteit van de fietsroutes in het woon-werkverkeer laat vaak te wensen over. Hier zou de provincie een stimulerende rol moeten en willen vervullen.

Groen om de steden. We zijn gelukkig met de aandacht die hiervoor komt. Daar hebben we ook steeds voor gepleit. Om twee redenen: uit recreatief oogpunt en om andere natuur enigszins te ontlasten. Wat wij echter missen in het collegeprogramma is een stevige, aansluitende passage over recreatie en recreatieschappen. De passage onder het kopje "recreatie en toerisme", dat bij economische zaken wordt genoemd, is puur beperkt tot toerisme. Dat is echt ten onrechte. Daarin zal veel meer gesteld moeten worden over recreatie.

Ecologische hoofdstructuur. Aan ambitie ontbreekt het niet, maar de realisatie laat te wensen over. In

2018 moet ongeveer 10.000 ha erbij zijn gekomen. We hebben nu ongeveer 5000 ha. Dan is een toename met 1100 ha in 2011, zoals wordt gesteld in het collegeprogramma, veel te weinig. Het doel zal toch moeten zijn dat er dan 2000 ha is bereikt? Dat brengt mij op een meer algemeen, en voor dit moment, laatste punt: de Agenda Natuur, waarover de Staten vorig jaar een heldere uitspraak hebben gedaan. Ook dit voorjaar hebben zij daarover een nadere uitspraak gedaan wat de financiering ervan betreft. De Agenda Natuur missen wij in het collegeprogramma. We zijn niet echt te spreken over de ambitie die het college van Gedeputeerde Staten aan dit onderwerp wil geven. Neemt men de Agenda over, ja of nee?

Dan nog een onderwerp waarover in het coalitieakkoord niet werd gerept, maar dat des te nadrukkelijker is opgevoerd in het collegeprogramma en dat GroenLinks in ieder geval wel verraste, namelijk het loopbaanbeleid van/voor burgemeesters. Wat kunnen we hieronder verstaan? Ik dacht eerst dat dit het eerste tastbare resultaat was van de ronde langs de gemeenten en dat er een zekere nood was. Maar een nadere toelichting van de commissaris maakte mij duidelijk dat het eigenlijk om iets anders ging. Niet om loopbaanbeleid, maar om het verbreden van de werving. Dat zou er volgens mij dan ook moeten staan, als het daarom gaat. Loopbaanbeleid omvat immers in het algemeen zaken als bevordering, horizontale mobiliteit en allerlei andere human resource management instruments, waarmee we allemaal wel eens geconfronteerd worden. Het heeft in ieder geval betrekking op de mensen die er al zijn en niet op mensen die er nog moeten komen. Wij kunnen ons immers voorstellen dat wij bijvoorbeeld de burgemeester van Renswoude voorbereiden op een overstap naar Breukelen. Ik verzin maar wat. Loopbaanbeleid als zodanig is volgens mij niet een zaak van de provincie. Het is niet aan de provincie om sturend op te treden bij burgemeestersbenoemingen. Als de provincie daarentegen een verbreding van de belangstelling voor burgermeesters wil bevorderen dan valt daarover met ons te praten. Het heeft mij in ieder geval de afgelopen jaren geërgerd dat van de 29 burgemeesters die onze provincie rijk is, bijna een kwart in een vorige Statenperiode nog in deze zaal zaten, hetzij als gedeputeerde, hetzij als Statenlid. Men hoort mij niet praten over kwaliteit,

herkenbaarheid en toegankelijkheid van het openbaar bestuur.

Als laatste onderwerp: de realisatie van het collegeprogramma als zodanig, even los van de status ervan. GroenLinks stond en staat positief tegenover het idee een deel van het provinciaal vermogen in te zetten voor maatschappelijke investeringen. Dat dit niet gebeurt in vier tot vijf grote projecten, zoals in de vorige Staten wel is overeengekomen, vinden wij verschrikkelijk jammer. Wij zouden ook graag een aantal andere keuzes willen zien, maar de basishouding blijft dat het goed is dat er in de samenleving wordt geïnvesteerd. € 340.000.000 is een groot bedrag: ongeveer de jaaromzet van de gemeente Amersfoort. Al eerder, bij de bespreking van de jaarrekening met een onderbesteding van zo'n € 50.000.000, heb ik mijn twijfel geuit – en ik was niet de enige – of wij die € 340.000.000 ook georganiseerd zouden krijgen. De vandaag te bespreken halfjaarrapportage laat ook weer een onderbesteding zien. Het is een vraagstuk waarover wij ons als Staten moeten buigen. Hoe volgen wij de realisaties van dit collegeprogramma? Meten is weten. Bij de projecten 2010, waar het er om ging € 60.000.000 weg te zetten, hebben de Staten op een gegeven moment ingegrepen toen bleek dat het niet liep zoals wij dat wilden. We hebben toen afspraken gemaakt over kwartaalrapportages en helder gedefinieerde verantwoordelijkheden en procedures. Iets dergelijks bepleiten wij hier ook. Het is volgens ons essentieel dat de Staten goed zicht houden op de voortgang van de uitvoering van het collegeprogramma. De jaarrekening is hiervoor onvoldoende. Als wij ons hiertoe zouden beperken, komt dat in de praktijk er immers op neer dat we medio 2009 en medio 2010 er een keer over kunnen spreken. Dat is echt te weinig, willen de Staten in de gelegenheid zijn hun kaderstellende en controlerende rol te vervullen. Ik stel daarom voor, en ik hoor graag de reacties daarop, vooral van het college van Gedeputeerde Staten, dat er zeker tweemaal per jaar, dat wil zeggen in de halfjaarrapportage en in de jaarrekening, een verslag wordt gedaan van de voortgang van de uitvoering van het collegeprogramma. En dat moet dan niet worden verweven met allerlei andere onderwerpen, maar in een apart hoofdstuk. Ook geen verweving van structurele en incidentele uitgaven, zoals in zo'n jaarrekening

heel snel gebeurt. Dus een afzonderlijk hoofdstuk dat ook in de Staten wordt besproken. Hiermee kan worden aangesloten op de bestaande systematiek en wij kunnen dan onze taken vervullen. Wij vinden dat absoluut essentieel.

Het coalitieakkoord is in onze ogen herschreven. In onze optiek is het nu een beter stuk, omdat het zich meer richt op de vragen en de ontwikkelingen in de Utrechtse samenleving. Het is realistischer en met alle denkbare kritiek hopen wij in ieder geval dat het college in staat zal zijn de zaak in beweging te krijgen om aan het werk te kunnen gaan. Het is al gememoreerd: er moet nu echt bestuurd gaan worden. Sinds de verkiezingen zijn inmiddels bijna zeven maanden verstreken. Het is hoog tijd.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ter behandeling is het collegeprogramma van het college van Gedeputeerde Staten. In stukken als dit is het in dit huis gebruikelijk dat we eerst gaan steggelen over de procedures, voordat we het over de inhoud gaan hebben. Tijdens de vergadering van de commissie BEM heeft de heer Bisschop dat reeds naar voren gebracht. Uiteraard wil de VVD dat in ere houden. Ik begin mijn bijdrage dan ook met een enkel procedureel aspect. Daarna ga ik in op de hoofdlijnen van het collegeprogramma en tot slot zoom ik in op enkele concrete punten waarvan de VVD wil dat die worden meegenomen in de verdere uitwerking. Met de procedure te beginnen: als VVD kunnen we daarover kort zijn. Wij zien de behandeling van dit collegeprogramma als een oriënterende bespreking. We gaan ervan uit dat het college de bijdragen vandaag zal meenemen in een nadere uitwerking van het programma. Die uitwerking, inclusief bijbehorende financiële onderbouwing en dekking, zal op 17 december a.s. in deze Staten ter vaststelling worden voorgelegd.

Dan de inhoud in algemene zin. De VVD kan zich vinden in de hoofdlijnen van dit collegeprogramma. Het college is in het algemeen binnen de grenzen van het coalitieakkoord gebleven. De heer Nugteren heeft gezegd dat hij dat niet zo ziet. De VVD vindt dat echter wel. Qua programma is het college er binnen gebleven, evenals qua financiën. Zelfs de gedeputeerden zijn dezelfde gebleven. Daarnaast is het stuk goed toegankelijk en leesbaar.

Het is ook samenhangend waarvoor we Gedeputeerde Staten complimenteren. Toch plaatsen wij in algemene zin drie kanttekeningen. Ten eerste is het collegeprogramma nog niet verder uitgewerkt. Natuurlijk was het bestuursakkoord nog niet gesloten en natuurlijk was de miljoenennota nog niet bekend. En natuurlijk konden onmogelijk alle gemeenten bezocht zijn, laat staan de input daarvan verwerkt hebben. Toch hadden we echter al gehoopt dat er een nadere uitwerking van het coalitieakkoord had plaatsgevonden. Let wel: de VVD realiseert zich dat deze uitwerking nog niet volledig kan zijn, gezien bovengenoemde argumenten. Maar nu constateren we dat het coalitieakkoord op sommige onderdelen concreter is dan het collegeprogramma. Gezien het feit dat door dit college de komende jaren veel geïnvesteerd moet worden in de Utrechtse samenleving – dan praten we toch over een extra investering van bijna €350.000.000 in de komende vier jaar – daagt de VVD dit college dan ook uit om op 17 december met een gedegen uitwerking te komen.

Dan kom ik even bij wat Annelies Jonkers heeft gezegd, en daarop zou ik graag een toelichting van haar willen hebben, wellicht in de tweede termijn. De SP had het daarnet over “pappen” en over “nat houden”, over “luiere” en “doorsuffen”. Dan vraag ik mij af hoe dat zich verhoudt tot een extra investeringsimpuls van € 350.000.000. Volgens mij zijn deze woorden niet aan de orde.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil niet namens mevrouw Jonkers spreken, maar ik vind dit een verkeerde opmerking van de heer Van den Burg. Van de investeringsimpuls is immers nog niets terechtgekomen. Ik geloof dat daarover haar opmerking ging.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag is inderdaad wat het college voor dit geld gaat doen. Dat is voor ons nog niet duidelijk. Het stuk dat hier ligt, is weinig concreet, vaag en abstract. We kunnen op dit moment nog niet eens over geld praten en in november kunnen we dat evenmin. Dat gebeurt pas half december en dat vinden wij spijtig en daarmee druk ik mij zacht uit.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! In haar betoog bracht mevrouw Jonkers

naar voren dat dit de negende keer was dat dit college in deze samenleving er zat en vervolgens merkte zij, kort gezegd, op dat het college maar kon doorsuffen, enzovoort. Dat staat haaks op het feit dat er inmiddels € 350.000.000 wordt uitgegeven.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn niet per definitie tegen het feit dat dit geld uitgegeven zal worden. Dan kunnen we misschien eindelijk iets gaan doen na die 33 jaar. Maar wij weten nog altijd niet precies wat er gaat gebeuren met dat geld en bovendien is het nog maar de vraag of het gaat lukken dat geld te gaan besteden. We weten immers iedere keer weer, bij iedere begroting, jaarrekening en halfjaarreportage van de onderbesteding waarvan we in dit huis last hebben, al meer dan 33 jaar.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik neem dat voor kennisgeving aan. De tweede kanttekening die de VVD maakt, betreft de extra nadruk die er op samenwerking ligt. De VVD is inderdaad voor samenwerking met partners, omdat gedragen oplossingen uiteraard te verkiezen zijn boven eenzijdige niet-gedragen besluiten. Toch verwacht de VVD van het college een politieke visie op de diverse beleidsonderdelen. Volgens ons moet het zo zijn dat het college een visie heeft op wat er bereikt moet worden en vervolgens op welke middelen daarvoor ingezet kunnen worden. Dan gaat het college samen met de betrokken partners aan de slag om die visie uit te werken, waarbij er vooral gekeken wordt hoe die visie bereikt moet worden en, in het verlengde daarvan, hoe de mid-delen daarvoor ingezet kunnen worden. Als er dan een bijstelling moet plaatsvinden, kan dat uiteraard. Ik geef een voorbeeld, want dat is altijd wat sterker. Er staat dat het college samen met de partners een overkoepelende visie over de Vechtstreek gaat opstellen. Dat is mooi, maar de VVD verwacht nu juist van het college een visie op de toekomst van de Vechtstreek te hebben. Wij vragen het college dan ook om bij de nadere uitwerking, daar waar de diverse onderwerpen aan de orde zijn, een duidelijke politieke visie neer te zetten en te vertellen hoe men die denkt te realiseren, inclusief de bijbehorende mid-delen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij dat collega Van den Burg de Vechts-treek

noemt. Dat is immers een van die onderwerpen die niet staan in het coalitieakkoord en die hier wel worden genoemd. Maar ik begrijp dat de heer Van den Burg er ongelukkig mee is dat het erin staat. Is dat zo?

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik breng naar voren dat wij constateren dat er door de Staten een overkoepelende visie over de Vechtstreek moet worden opgesteld. Maar we verwachten nu graag een visie over hoe dat er nu echt uit zal moeten zien.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Met andere woorden zegt u dat er in het huidige collegeprogramma onvoldoende visie zit.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik maak duidelijk dat sommige zaken qua visie nog verder uitgewerkt moeten worden.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! En als die uitwerking in overleg met partners heeft plaatsgehad en het college komt tot een ander standpunt dan wat er in het coalitieakkoord staat over de Vechtstreek, welk document kiest de VVD dan als uitgangspunt voor het beleid?

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik accepteer per definitie op dit moment het coalitieakkoord als uitgangspunt in deze Staten. Dat is nu eenmaal door de Staten vastgesteld. Of-schoon het niet door iedereen is onderschreven, is het door een Statenmeerderheid aangenomen en door de GroenLinks-fractie voor kennisgeving aanvaard, maar dat is een ander verhaal. Ik daag het college echter nu uit om op onderdelen met een visie te komen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Op 21 mei is dat, zo staat in het verslag van die statenvergadering zoals dat daarnet is vastgesteld, ter kennisgeving aangenomen en verder niks meer. Dat is een echt belangrijk formeel verschil met "aanvaard". Dat is weer een afspraak tussen de VVD en andere partijen.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dan heb ik nog een derde kanttekening. Die heeft betrekking op de indicatoren en

die sluit wellicht ook aan op het meten is weten van de heer Nugteren. Indicatoren blijven lastig. Extra indicatoren zoals een zichtbare rol in de waterketen of een actieplan “duurzaamheid gereed”, daar kan de VVD weinig mee. Laat ik dus een voorbeeld geven van hoe dit college wellicht met de indicatoren zou kunnen omgaan. Rijkswaterstaat heeft als een van de hoofddoelstellingen “Nederland: transportland”, een politiek adagium. Een bijbehorende doelindicator is het verminderen van de filedruk. De daarbijbehorende resultaatindicatoren zijn het aantal keren dat dynamisch verkeersmanagement wordt toegepast, het aantal kilometers wegen dat verbreed is en het aantal kilometers aan nieuw aangelegde wegen. Zo kan het ook werken met het collegeprogramma. Formuleer per beleidsterrein een of twee hoofddoelstellingen, koppel daar een of twee doelindicatoren aan en geef dan per doelindicator een beperkt aantal resultaatindicatoren. Hierbij moeten die resultaat-indicatoren uiteraard wel parameters zijn die de provincie zelf in de hand heeft. Ik vraag de gedeputeerde dan ook een dergelijk schema van indicatoren op te stellen en wellicht kan daarop gereageerd worden.

Tot slot een derde onderdeel van mijn betoog waarbij ik nader zal ingaan op enige concrete punten. In hoofdstuk 1 staat dat Utrecht een topregio is met de hoogste economische groei van Nederland. Als ik dan vervolgens verder lees, zie ik dat de stedelijke vernieuwing, jeugdbeleid, groen in en om de steden, cultuurhistorie en duurzaamheid, de speerpunten van de samenwerking zijn. De VVD kan zich vinden in deze speerpunten, maar mist er twee die in het licht van de topregio zeker genoemd moeten worden: economie en mobiliteit. Juist de combinatie van deze twee aspecten met wonen, groen, duurzaamheid en met cultuurhistorie maakt dat wij een topregio zijn en zullen blijven.

Hoofdstuk 2, Ruimtelijke ordening. Wij lezen dat het lastig wordt de bouwopgave van 8500 woningen per jaar te realiseren. Naar aanleiding van een onderzoek naar nieuwe locaties wordt de woningbouwbehoefte eventueel bijgesteld. Dit suggereert dat het college bereid is minder te accepteren. De VVD houdt in beginsel vast aan de afspraken van het coalitieakkoord, waarin staat

dat de provincie, en daarmee het college, ervoor moeten zorgen de geplande woningbouwproductie van 8500 woningen te halen. Dit zien wij dan ook graag nader uitgewerkt.

Het derde punt. De VVD hecht grote waarde aan het MKB (Midden- en kleinbedrijf). Dat is immers de motor van onze economie. In het collegeprogramma kom ik het MKB echter niet tegen. Dat is jammer. In het coalitieakkoord komt het MKB echter wél aan de orde. Wij stellen het college dan ook voor om bij de uitwerking duidelijk aandacht te geven aan dat midden- en kleinbedrijf. Ook staat in hoofdstuk 7: “Het instrument van risicodragende participaties kan een middel zijn om meer zeggenschap te krijgen”. De VVD wil weten wat daarmee nu precies bedoeld wordt. Als het gaat om de kaders en de randvoorwaarden voor economische ontwikkeling op de juiste manier in te vullen, dan kunnen wij ons daarin vinden. Als het hier echter gaat om een staatsgerichte economie te gaan be-drijven, dan wijzen wij dat met kracht af.

Er wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het UPR en het SMPU (Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht). Zo hoort het ook. Dat is immers een van de grote uitdagingen waar deze provincie in de komende jaren voor zal staan. Dit zijn echter programma's met een langere looptijd dan de zittings-tijd van het college. Daarom stellen wij voor dat er concreet wordt uitgewerkt wat er in de komende vier jaar precies wordt opgepakt, zowel binnen het SMPU als binnen het UPR, om foute verwachtingen en daarmee wellicht teleurstellingen in dit huis te voorkomen.

(De heer Ruijs is inmiddels ter vergadering gekomen.)

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik sta hier vandaag met een katterig gevoel. En toch heb ik gisteravond niets gedronken. Ik drink überhaupt weinig en ik drink zeker niet op zondagavond. Dan ben ik al genoeg geïnspireerd. Het collegeakkoord is nog niet af en dat was toch de bedoeling van die statenbreed gesteunde motie van dit jaar? Er zou vandaag gesproken worden over de prioriteiten die het college voor de komende periode zou stellen. Maar wat we hebben gekregen was een conceptstuk. Het coalitieakkoord, de heer Nugteren duidde daar

al op, is niet door Provinciale Staten aanvaard, maar ze hebben er kennis van genomen. Het college heeft zich overigens door hetzelfde coalitieakkoord laten inspireren. Wat betekent dat? Wat is dat? Niet als uitgangspunt genomen? Is het coalitieakkoord niet hét uitgangspunt, dé basis voor dit college? Wat vinden de collegedragende fracties eigenlijk van deze, kennelijk bewuste, woordkeus? Daarop verneem ik graag een antwoord.

En dan de vraagstelling voor het college aan de Staten – ter oriënterende bespreking, zo wordt gesteld. En dan is er ook nog een tweede ronde voor maatschappelijke consultatie nodig. De eerste heeft immers al plaats gehad bij de coalitieonderhandelingen. Heeft de coalitie nog niet genoeg gehoord? Met deze oriënterende bespreking mogen Provinciale Staten dan kennelijk het spits afbijten, in een soort gelijkwaardige positie als andere partijen. Merkwaardig overigens dat men wel reeds deze gelden voor 2007 wil uitgeven zónder die maatschappelijke consultatie. Maar dat is geheel terzijde.

Ik constateer dat het college zoveel maanden na de verkiezingen nog niet in staat is een behoorlijk, financieel onderbouwd, integraal afgewogen akkoord aan ons voor te leggen. Er moet immers nog uitgebreid met de partners worden gesproken en de gelden voor 2007 vallen daar kennelijk niet onder, zo hebben we net geconstateerd, maar daarvan mogen de Staten, kennelijk autonoom, zonder inbreng van maatschappelijke partners, wel wat vinden. Het is daarbij zonder meer te betreuren dat die gelden over 2007 geen onderdeel meer kunnen uitmaken van de integrale afweging. Dat is spijtig. In december 2007 is het stuk dan eindelijk klaar, compleet met een financiële onderbouwing. Dan zijn we negen maanden na de verkiezingen. Al die tijd heeft de provincie dan beleidloos rondgedobberd in een bepaald turbulente omgeving. De presterende provincie, ja, ja.

Het collegeakkoord is geïnspireerd – wat dat ook moge betekenen – door het coalitieakkoord. Ik neem aan dat het coalitieakkoord daarmee als zodanig nog niet van tafel is. De vergelijking over geld – pagina 25 van het coalitieakkoord en pagina 32 van het conceptcollegeakkoord – geeft aanleiding tot een enkele vraag. In het coalitieakkoord is op pagina 25 – wat heet – een staatje opgenomen

over benodigde middelen voor uitvoering van het coalitieakkoord. Het totaalbedrag is opgeteld € 343.081.000. Exact dat bedrag geeft het college ook aan in het collegeprogramma op pagina 31. Dat is bijna hetzelfde staatje, alleen is er wat geschoven in de jaarcijfers voor wat betreft het landelijk gebied. De totaal-som blijft gelijk. Dit staatje heet in het collegeakkoord opeens: "beschikbare middelen 2007-2011". Dan vraag ik het college: wat is het nu? Zijn dat benodigde middelen of beschikbare middelen? In het coalitieakkoord staat op pagina 25 namelijk nog een andere staatje dat ook "beschikbare middelen" heet. Het totaalbedrag van dat staatje bedraagt volgens mijn eigen optelling: € 350.158.000, ofwel € 7.000.000 meer dan de benodigde middelen. Dan vraag ik het college: klopt dat bedrag van de beschikbare middelen nog of staan er soms onjuistheden in het coalitieakkoord?

Inhoudelijk.

Het college wil € 66.500.000 uittrekken voor Agenda Vitaal Platteland, terwijl een investering van € 215.000.000 nodig is om onze eigen ambities te realiseren. Over een verschil van ongeveer € 150.000.000 zouden de nieuwe Staten een besluit nemen, zo hebben de Staten in december 2006 besloten. Dergelijke bedragen hebben uiteraard verwachtingen gewekt in de omgeving bij de partners van het college. Door sommigen is er goede sier mee gemaakt tijdens de verkiezingscampagnes. We hebben echter helaas moeten constateren dat gewekte verwachtingen bepaaldelijk niet worden waargemaakt. De gebiedcommissies die hard werken om onze ambities te realiseren, krijgen daarbij niet de benodigde financiële middelen; de intenties voor € 150.000.000 worden daarbij niet waargemaakt, zonder enige nadere verklaring.

In de commissie RGW meldde de gedeputeerde Krol namens het college dat het Rijk heeft aangekondigd dat er € 23.000.000 wordt bezuinigd op het ILG-budget (Investeringsbudget Landelijk Gebied). De afspraken die de provincie en het Rijk hebben gemaakt, worden dus van twee kanten opgezegd. Gedeputeerde Krol heeft zijn onvrede over de gang van zaken al in Den Haag kenbaar gemaakt, zo heeft hij manmoedig

geroepen. Ja, ja. De pot verwijt de ketel dat die zwart ziet. Als we als provincie gemaakte afspraken omzeilen en wij als provincie verwachtingen niet waar maken, moeten we niet raar opkijken als het Rijk exact hetzelfde doet. Mijn fractie geeft het college dan ook in overweging het Rijk een to-taal ander signaal te geven; wij houden ons aan de eerder gemaakte afspraken. Minister, doet u dat dan ook.

De vliegbasis Soesterberg.

Met genoegen hoorden we de uitspraak van het college bij monde van de heer Krol, dat hij bijdragen van derden, sponsorbijdragen genoemd, niet strijdig vindt met de tekst van het collegeakkoord. Dat betekent namelijk dat niet alle kosten voor het groen betaald behoeven te worden met rood. Nu vraag ik het college: is mijn interpretatie juist? Voorts: kan de ambitie een tandje hoger? Wat vindt het college van de suggestie dat de provincie ervoor moet gaan dat in deze coalitieperiode – dus vóór maart 2011 – de helft van de vliegbasis, laten we zeggen 250 ha, is ingericht in z'n definitieve vorm? Durft het college een dergelijke ambitie te formuleren?

Het beleidsterrein landelijk gebied vergt heldere en, naar wij denken, ook realistische ambities. Het zal natuurlijk beter moeten. Tot 2011 staan er 2000 ha EHS in de planning, althans volgens de Agenda Natuur, vastgesteld in april. Dat worden er nu maar 1300. Maar als de genoemde indicatoren worden gehaald, is de ChristenUnie beslist tevreden. Dan is er immers in ieder geval iets gepresteerd.

Wij zijn blij met de toezegging over de landschapsfondsen die het college in de commissie RGW heeft gedaan. Landschapsfondsen vormen een prima middel om vanuit de regio extra financiering te verkrijgen. Daarom zijn we blij dat het college van Gedeputeerde Staten zich blijft beraden over het inzetten van dit instrument. We hopen dat de provincie de regio op zich neemt en wellicht een uniforme op-zet kan stimuleren.

Het komt de ChristenUnie voor dat het college de zaken behoorlijk vasttimmert voor de komende periode. Is er eenmaal besloten, dan zijn alle potjes voor deze Statenperiode, die effectief dan nog maar drie jaar bedraagt, per beleidsveld vastgelegd. Er valt dan maar weinig meer te schuiven of te herzien, naar wij vrezen. In het Woord vooraf van

het collegeakkoord geeft het college echter wel ruimte voor nadere invulling en verdere invulling. Hoe ziet het college dit als de centen eenmaal zijn verdeeld tus-sen, botweg gezegd: de gedeputeerden? Hoe vast ligt het geld per beleidsterrein?

De Tour de France hoeft voor ons niet zo nodig. De SP had het er ook al over. Niet omdat we tegen sport als zodanig zijn, integendeel, maar de wielersport is de laatste jaren vergeven van dopingschandalen. In het bijzonder geldt dat voor de Tour de France. Een schone Tour zien wij niet van de grond komen en we zien niet in waarom dat verderop in de tijd ineens wel het geval zal kunnen zijn. Daarnaast is het een kostbare aangelegenheid. Alhoewel het hier gaat om een activiteit in het beleidsveld Economische zaken en recreatie, lijkt het mij beter deze gelden in te zetten voor de breedtesport en het bedrag dat daarvoor genoemd staat, te verhogen tot € 3.500.000. Graag verneem ik hierover de mening van het college.

Wat wij missen is de beprijzing in de mobiliteitstekst in het akkoord. Is het college bereid in het definitieve stuk een visie op de zogenoemde variabelisering van de autokosten neer te leggen?

De ChristenUnie heeft niet alleen kritiek. Daarom vinden we het ook jammer dat we geen bijbehorende financiële onderbouwing hebben gekregen. Denken in termen van duurzaamheid en ook betrokkenheid op de minder bedeelden in de samenleving spreekt ons aan. Wat ons ook van het college aanspreekt is zijn houding van "samen met". Het risico zit er overigens in dat dit verwordt tot "in plaats van". Hoewel dit niet de bedoeling van het college zal zijn, lijkt deze signalering op haar plaats te zijn. Bij bijvoorbeeld de terughoudendheid bij het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen vinden wij de visie van het college op meervoudig ruimtegebruik terecht. Wij zijn dienaangaande benieuwd naar zijn daden.

De voornemens van het college betreffende de jeugdzorg, vervullen ons met grote verwachting. Er spreekt daadkracht uit die wij elders wel eens missen, maar die daar zeker ook nodig is. De wachtlijsten zijn helaas weer helemaal terug van weggeweest. Jammer, dat het college het niet heeft aangedurfd op dit moment zichzelf een harde indicator op te leggen, ofschoon dat op zichzelf wel begrijpelijk is. Het college lijkt hiermee vast te

stellen dat de vraag naar jeugdzorg onvoorspelbaar is en dat wachtlijsten een blijvend fenomeen zullen zijn. Onze vraag aan het college is dan ook: is deze interpretatie juist? Of is het college bereid de wachtlijsten voor kinderen die langer moeten wachten dan negen weken na indicatie daadwerkelijk op te lossen, en de wachttijden vóór indicatiestelling terug te brengen tot maximaal enkele weken voor zaken die geen spoed eisen? De indicatie van het college voor het implementeren van een crisisteam juichen wij toe.

Onze mening over het voorliggende programma is verdeeld. Er zijn goede en minder goede elementen in. Het zou echter wat nadrukkelijker kunnen zijn als het college de moed had kunnen opbrengen de indicatoren scherper te formuleren. Niet in termen van plannen die gereed moeten zijn, maar in termen van plannen die uitgevoerd zijn. Plannen maken is nodig, maar dat betekent niet de oplossing van het vraagstuk. De oplossing van het vraagstuk is namelijk de uitvoering van het plan: daarop zit de burger te wachten.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Vorige week was het de week van Willem van Beverloo, die vorige week werd gekozen tot de beste leerling in de bouw. Hij komt weliswaar niet uit de provincie Utrecht, maar uit Culemborg. Maar toch. Willem van Beverloo werkte nog in februari van dit jaar aan de Sterrenhof, een aantal gebouwen in de schaduw van de grote spoorweggebouwen, gebouwen van circa 1870, die hersteld en gerestaureerd werden. Willem van Beverloo is een restauratie-timmerman, die in het kader van de restauratieopleidingsprojecten daar zijn opleiding volgde. Vorige week deed hij dat zó goed dat hij tot de beste leerling-bouwvakker werd gekozen. Het aardige is dat aan die prijs voor Willem van Beverloo een Utrechts randje zit, omdat het vorige college en deze Staten restauratieopleidingsprojecten voor een stukje meesubsidiëren. In dat opzicht was het ook een beetje een prijs voor ons allemaal. Het college legt terecht veel nadruk op hoogwaardige bedrijvigheid. En die past ook in deze regio. Maar mijn fractie vraagt aandacht voor extra inspanningen die verricht moeten worden voor werk aan de onderkant van de arbeidsmarkt, want dat gaat niet vanzelf. Dat vraagt om provinciale programma's die daarvoor worden ingezet en

ontwikkeld. De provincie moet in dat opzicht het goede voorbeeld geven. Wij geven het college in overweging om zowel convenanten als afspraken te maken met gemeenten en organisaties, zoals corporaties, om leerlingbouwplaatsen en stageplaatsen te verbinden aan de verstrekking van provinciale subsidies. Ik zal dan ook graag daarover in december in het definitieve stuk een voorstel zien van het college.

Ik ga terug naar het collegeprogramma. De fractie van de PvdA beschouwt het stuk dat we vandaag bespreken als een concept. Na consultatie van gemeenten, maatschappelijke instellingen en bedrijven, komt er in onze visie in december een zo maximaal mogelijk uitgewerkt voorstel met tijdplannen en een begroting. Voor de fractie van de PvdA ligt de meetlat in die discussie in december bij de tekst van het coalitieakkoord. Hier en daar vinden wij het huidige coalitieakkoord concreter ingevuld dan dit concept. Vanwege dat karakter van deze bespreking zullen wij vandaag dan ook geen moties of amendementen indienen, maar we hebben wel enkele suggesties. Een daarvan betreft de leerlingbouwplaatsen en stageplaatsen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoopte dat de heer Bos een reactie zou geven op de vraag die ik gesteld heb. Hij zegt dat in december de meetlat bij de tekst van het coalitieakkoord moet liggen. Dat neemt echter niet weg dat de heer Bos toch ook in de gaten zal hebben dat er enkele inhoudelijke verschillen zitten tussen beide documenten. Ik zal er een noemen: de discussie over de bouwopgave begint opnieuw in 2008. Wellicht zal dat leiden tot bijstelling van het beleid. Daarover staat toch een nogal uitgewerkte passage in het coalitieakkoord, waar ook GroenLinks voor is. Maar wat doet de heer Bos dan bij dat soort verschillen? Wat neemt hij voor de toekomst dan als afspraak die het college heeft om beleid te ontwikkelen? Is dat dan het coalitieakkoord of een collegeprogramma waarin andere dingen staan?

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! In onze visie hebben wij een concept gekregen van het college, waarover het straks met instellingen en gemeenten zal spreken. In december komt er een stuk dat inhoudelijk wellicht is aangepast op grond van de reacties van partners. Daar vindt het

finale debat plaats. Daar wordt het finale collegeprogramma vastgesteld en op dat moment zal de fractie van de

PvdA exact toetsen of datgene wat in haar coalitieakkoord stond en waar de fractie zich aan heeft verbonden, overeenkomt met elkaar, respectievelijk of er nieuwe inzichten zijn die uiteraard tot veranderingen kunnen leiden. Dát is dan het programma waarmee wij vier jaar lang verder gaan. Daarmee is op dat moment het coalitieakkoord – zo zie ik het – geïncorporeerd in het collegeprogramma en dat is het dan.

De fractie van de PvdA is zeer te spreken over de keuze van het college om zijn voornemen dit concept voor te leggen aan partners in de provincie. In ons coalitieakkoord spraken wij ons immers al uit voor partnership. Dit beleid is daarvan de uitvoering. Als je kennis van buiten naar binnen wilt halen dan deel je geen besluiten mee, maar leg je voornemens voor. We zijn natuurlijk zeer benieuwd of gemeenten, instellingen en bedrijven deze uitgestoken hand opnemen en tot welke resultaten dat leidt. Sommige fracties vinden dat tijdverlies. De fractie van de PvdA gaat ervan uit dat deze werkwijze leidt tot een breder draagvlak en uiteindelijk tot versnelling bij de implementatie van dat beleid.

De missie en de indicatoren.

In het hoofdstuk over de missie van de provincie wordt gesproken van “een excellente provincie”. Vanzelfsprekend. Wie is daartegen? Maar wat betekent precies die vanzelfsprekendheid? Een ander citaat: “een topregio voor ondernemers”. Maar wat is dat dan? Bovendien, als we naar de economische groei kijken, is Utrecht al top. Waarom geen topregio als het gaat over wonen en werken? Volgens ons is het de combinatie van de ligging van onze provincie, het wonen en werken én de natuur, waardoor Utrecht een excellente regio is. Het is aan ons, college en provincie, dus Provinciale Staten, ervoor te zorgen dat de samenhang van die vier factoren in balans blijft. Dan blijft Utrecht een excellente provincie. Wij vragen het college in dat licht nog eens kritisch naar deze tekst te kijken. Het college is erin geslaagd bij elke paragraaf een beperkt aantal indicatoren te noemen. Wij zijn zeer te spreken over de beperking die het college daarbij in acht heeft kunnen nemen. Maximaal vier, soms vijf indicatoren per hoofdstuk, in totaal een stuk of veertig. Daarbij zou het, wat de fractie van de

PvdA betreft, moeten blijven. Inhoudelijk zijn enkele indicatoren ronduit teleurstellend: er worden te veel nota's en beleidsstukken aangekondigd als het ultieme doel, als het ultieme indicatiemoment. Het gaat te weinig over inhoud van beleid. We behouden ons daarom het recht voor om in december met aanvullende voorstellen te komen. De paragraaf over duurzaamheid is een van weinige paragrafen waarin een al wat verdere uitwerking is gemaakt ten opzichte van het coalitieakkoord. Wij kunnen ons vinden in de keuze om in plaats van uitvoering van het -akkoord te zoeken naar alternatieve energiebronnen: zonne- en bio-energie. Op die manier kan Utrecht voldoen aan de intenties van dat akkoord.

Mobiliteit.

De uitvoering van de Utrechtse pakketstudies vindt haar weg. De bereikbaarheid en ontsluiting van nieuwe woongebieden – het toekomstige Rijnenburg en Almere-Oost zijn voor de provincie van levensbelang op langere termijn na 2015. Dat laatste werd vorige week nog eens beklemtoond door de heer Duivesteijn, verantwoordelijk wethouder in Almere. Zijn stelling was zo klaar als een klontje: geen ontsluiting, geen wegen, geen ov, dan geen woningen in Almere-Oost. Onze provincie moet ook vanuit dat belang de Stichtse lijn meer en prominent op de agenda zetten.

Verder willen wij van het college van Gedeputeerde Staten in december of nu al graag horen wat de ontwikkelingsplannen zijn van de succesvolle buurtbus, de uitstekende vervoersvorm als schakel tussen kleine kernen. We zouden in het definitieve collegeprogramma ook graag vernemen welke buurt-bussen in deze collegeperiode worden ingericht en opgezet.

Over de financiën komen we in december uitvoerig te spreken. Graag willen wij in december zicht krijgen in de gepresenteerde begroting of, zoals het in formele zin zal heten: eerste wijziging. Wij krijgen daarmee zicht op de wijze van financiering, vooral van kort en lang geld. Er zijn enkele programma's in dit collegeakkoord die incidenteel zijn gefinancierd. Wij willen dan exact weten welke programma's dat zijn en waarvoor eventueel wijzigingsvoorstellen dan ingediend kunnen worden. Het gaat dan met name over beleidsprogramma's die incidenteel zijn gefinancierd en die structureel zijn gefinancierd. Daarin willen wij inzicht verkrijgen.

Wonen.

In de paragraaf over ruimtelijke ontwikkeling wordt gesproken over een eventuele herijking van de woningbehoefte. Ik stel vast dat dit begrip niet in het coalitieprogramma is opgenomen en evenmin in de conclusies van de commissie Onderzoek Bouwstagnatie die in de vorige Staten unaniem zijn overgenomen. Dat geldt ook voor de woningbouwopgaven in Flevoland en Gelderland vóór de periode van 2015. Er is afgesproken dat in 2008 de woningproductie van 2005 tot 2007 het vertrekpunt is en dat vervolgens de actualisering van de bevolkingsontwikkeling wordt gedaan. Op grond van die gegevens worden conclusies getrokken en worden er eventueel aanvullende maatregelen genomen. We moeten bij dat alles het doel van dat beleid goed in de gaten houden. In het streekplan hebben we met elkaar vastgelegd dat we het woningtekort, dat in 2005 nog ruim 7% bedroeg, in 2015 willen terugbrengen naar 3%. Daarvoor moeten er woningen gebouwd worden. De fractie van de PvdA vraagt het college geen omtrekkende bewegingen te maken, maar zich bij dit onderwerp te baseren op het coalitieakkoord en op de besluiten van de commissie Onderzoek Bouwstagnatie.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik waardeer van collega Bos dat hij altijd volstrekt helder is in zijn standpunten en motieven. Dat betreft zaken die ook mij zeer aanspreken. Nu hij een en ander in de passage over het al dan niet bijstellen van de bouwopgave in 2008 zo duidelijk stelt, rijst bij mij de vraag wat het betekent als het college nu niet wil doen wat hij eigenlijk wil: zich aan het collegeakkoord houden. Kan dat er eventueel toe leiden dat hij dan zal zeggen niet met het collegeakkoord te kunnen instemmen?

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Nugteren loopt nu met reuzenstappen naar 17 december aanstaande. Dan zullen wij namelijk zien wat er aan de orde is. Ik heb er vertrouwen in dat het college dat programma en de conclusies van de commissie Onderzoek Bouwstagnatie zal uitvoeren.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het is gebruikelijk om te zeggen dat men niet aan een als-dandiscussie begint. Het is echter wel van belang om het college duidelijk te maken hoe zwaar

dit weegt. Dat is een actuele vraag. Welk cijfer van de schaal van 10 zou de heer Bos daaraan willen toekennen?

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Uit een stapel onderwerpen heb ik vandaag die passage over de woningbouw naar voren gebracht. Daaruit moet toch, zo vind ik, de prioriteit van dat onderwerp spreken.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik beluister een verschil tussen wat het college nu voorstelt. Er zijn ook mooie woorden gebruikt als: hard aan de gang gaan. Het klinkt mij ook heel goed in de oren dat het college een aantal doelen wat zachter heeft geformuleerd, omdat er toch sprake is van een context waarin zich dat allemaal moet afspelen. Dan gaat het over het vormgeven aan de processen. Als ik nu van de heer Bos hoor dat van 7% naar 3% gaan toch een keiharde normstelling is, en ik begrijp van het college dat men toch veel meer wil focussen op processen waar-uit kwaliteit voortkomt, dan vraag ik mij af in hoeverre dat een discrepantie is. Of onderschrijft men beide doelen? Hoe moet ik dat zien? Dat hoor ik dan graag van de heer Bos.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mocht er al een misverstand zijn tussen de opvattingen van de fractie van de PvdA en het coalitieakkoord dan heb ik geprobeerd daarover duidelijkheid te verschaffen wat de fractie van de PvdA betreft. Dat zijn de conclusies van de commissie Onderzoek Bouwstagnatie en de tekst in het coalitieakkoord zoals die er ligt. Dat is het.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ook in de commissie Onderzoek Bouwstagnatie is toch steeds gebleken dat er op een bepaald moment processen het probleem scheppen. Het college probeert daarmee nu wat genuanceerder om te gaan dan alleen maar doelen te stellen. De heer Bos heeft nog aan de heer Duivesteyn gerefereerd, dat is toch meer een bouwboerachtige wethouder die misschien in Almere op zijn plaats is. In Utrecht zou ik die aanpak toch niet ondersteunen. Wil de heer Bos nu dat er op een andere manier dan in het verleden gewerkt gaat worden? Of moeten er gewoon weer allerlei bouwplannen worden gedropt? Hoe kijkt de heer Bos daartegenaan?

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter!
Wij hebben als Staten conclusies getrokken naar aanleiding van het onderzoek door de commissie Onderzoek Bouwstagnatie. Die conclusies hebben een vertaling gevonden in het coalitieakkoord. Daaraan heb ik vandaag nog eens gerefereerd. Dat is de manier waarop wij als fractie daarnaar kijken en blijven kijken.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter!
Ongetwijfeld kent u de film “The good, the bad and the ugly”. Op basis van deze drie stijlfiguren zal D66 het voorliggende collegeprogramma behandelen. Dus eerst het zoet en dan het zuur. Wat vindt D66 goed aan het collegeprogramma? Het college wil jaarlijks een Staat van Utrecht uitbrengen, waarin de toestand van de provincie op basis van de drie P's ‘people, planet, profit’ – wordt voorgesteld. Een prima idee waarmee duidelijke keuzes gemaakt kunnen worden van wat we als provincie wel en niet willen oppakken. Afgelopen donderdag hadden we zo'n discussie over de open of gesloten huishouding in de provincie, waarin dat ook naar voren kwam. Dat was bijzonder relevant. Het was zeer goed dat we daarover hebben gesproken. Voor D66 is het helder dat die open huishouding veel kansen en mogelijkheden biedt, maar dat dit ons niet ontslaat om kritisch te blijven kijken naar het eigen functioneren, en naar wat we als provincie wel of niet moeten doen. In dat verband wil D66 weten wat nu precies de status van de Staat van Utrecht wordt. Wordt dit een stuk dat bij de begroting wordt betrokken? Wordt het geïncorporeerd in de begroting? Kan duidelijk gemaakt worden wat het college daar nu precies mee wil doen? Of is het alleen maar een discussiestuk waarop het college z'n beleidskeuzes zal maken. Gaat het college daarmee met Provinciale Staten aan de slag? Graag willen wij daarop een toelichting hebben.

Daarnaast wil D66 ook weten in hoeverre wij nog verder gaan met het discussiestuk “Een strategie voor Utrecht”, dat voor de verkiezingen al bekend is geworden en waarin enkele ontwikkelingsscenario's voor de provincie op langere termijn worden genoemd. Wij waren het weliswaar niet met al die scenario's eens, maar het was wel een heel interessant stuk, omdat op de langere termijn bekeken kon worden wat we met deze provincie kunnen

doen. In hoeverre zal dat meegenomen kunnen worden in het verhaal van de Staat van Utrecht? D66 is ingenomen met de nadruk die het college in zijn programma legt op kwaliteit en duurzaamheid. In het programma is een groot aantal aanzetten gegeven om dit in beleid in te bedden dan wel als apart beleid vorm te geven. Ik noem er een paar. Ten eerste: bedrijventerreinen. D66 kan zich prima vinden in het beleid van Gedeputeerde Staten voor de bedrijventerreinen, namelijk primair eerst inzetten op herstructurering. D66 is in dit verband zelfs voor het instellen van een moratorium op de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen. Op die manier kan druk op de herstructureringsketel worden gehouden. Is het college bereid een dergelijk moratorium te overwegen? Bijvoorbeeld wanneer we tegelijkertijd gaan spreken over de herijking van de woningbehoefte. Ik kan mij voorstellen dat dat een mooi moment is om met een dergelijk voorstel te komen. D66 vindt daarbij ook dat er aandacht moet zijn voor de overdaad aan leegstaande kantoorlocaties. Ook daar moet serieus gekeken worden in hoeverre we daar nog meer ruimte voor beschikbaar willen stellen.

Wat hoofdstuk 3 betreft, zijn wij positief over de ecoducten en faunapassages die daarin worden opgenomen. Ook de nadruk op de ontwikkeling van de natuur rond de steden Amersfoort en Utrecht steunen wij van harte. Echter bij Amersfoort ziet de fractie vooral ook kansen liggen in het Heiligenbergerbeekdal. Dat is een unieke mogelijkheid om de natuur zelfs de stad in te krijgen en die daar te versterken. Wij verwachten dan ook vanuit het college van Gedeputeerde Staten niet alleen aandacht voor De Schammer, maar ook een serieuze kijk op de kansen die het beekdal biedt als groenontwikkelingsgebied in het kader van het programma Groen om de stad. Ook zijn wij heel erg blij met de blue ports, die zijn genoemd in het collegeprogramma. Het is alleen jammer dat daar een prijskaartje van € 300.000 aan hangt. Als we dat bijvoorbeeld vergelijken met het half miljoen dat aan de Tour de France wordt besteed, kun je afvragen hoe serieus we met dit thema willen omgaan. Een eerste onderzoek is natuurlijk uitstekend verdedigbaar, maar D66 roept het college op meer ambitie te tonen door in deze periode vaart te maken met de ontwikkelingen op het Klooster en Lagerweide en om daar, samen met de gemeenten, blue-portfaciliteiten te ontwikkelen.

De jeugdzorg blijft een zorgenkindje voor de provincie. Ook dit collegeprogramma schetst echter een ambitieus plan. We hebben wel vertrouwen dat de gedeputeerde hiermee serieus aan de slag zal gaan. D66 is ook blij dat hier nu duidelijk een ketenzorgbenadering voorop is komen te staan. Maar lukt het wel om al die ambities binnen deze hardnekkige materie waar te maken? D66 blijft dit dossier op de voet volgen.

Nog een korte opmerking over het BLOW-convenant. D66 vindt dat het college hier gewoon getuigt van realiteitszin. Het is bekend dat wij als D66 niet overliepen van enthousiasme over het plaatsen van windmolens in deze provincie, mede omdat windenergie in deze provincie niet rendabel is. De inzet op alternatieve energiemiddelen stemt D66 echter gunstig en die steunen wij dan ook van harte.

Vervolgens de zaken waar wij minder blij mee zijn: 'the bad'. Bij de discussie over de vliegbasis Soesterberg blijft D66 zich inzetten voor een optimale betrokkenheid van bewoners. Daarnaast steunt D66 niet het principe van rood voor groen voor de herinrichting van de vliegbasis. D66 vindt dat de provincie ook zelf moet investeren in dit unieke natuurgebied. Enige woningbouw voor het dorp Soesterberg vindt D66 acceptabel, maar dit mag geen grootschalige vormen krijgen. Bovendien moet worden gekeken naar de al bestaande opgaven in het streekplan.

Wat de EHS betreft hebben wij ook zo onze zorgen. Weliswaar is het de bedoeling om in 2011 1300 ha nieuwe natuur te creëren, maar de gedeputeerde heeft in de commissie zelf toegegeven dat dit toch wel enigszins optimistisch was. Bovendien willen we graag een concrete invulling zien van hoe we dat nu werkelijk kunnen halen. We denken zelf dat dit alleen via een particuliere verwerving een onmogelijk traject gaat worden.

Over de woningbouwopgave is ook al het een en ander gezegd. Hierover zal in 2008 nog wel het een en ander onderwerp van discussie zijn, zo vinden wij. Wij wachten de informatie af die tot die herijking moet leiden en wij juichen die herijking ook toe. Het is voor ons immers een duidelijk moment om te kunnen zeggen welke kant we op moeten gaan met het verhaal zoals dat in eerste instantie in het streekplan is terechtgekomen en met wat er uit de commissie Onderzoek Bouwstagnatie is gekomen.

Ten aanzien van Flevoland en de eventuele bouwopgave daar, de Flevoland-optie, missen wij de aanleg van de Stichtse lijn als een noodzakelijke en keiharde randvoorwaarde in het programma. De heer Bos refereerde daar ook al aan. De wethouder van Almere heeft daarover een duidelijk signaal gegeven. Dat is een belangrijk punt waaraan aandacht besteed moet worden wanneer we op dit punt verder gaan in het mobiliteitshoofdstuk. Het college wil gemeenten stimuleren in het verstrekken van startersleningen en daartoe een provinciaal startersinitiatief ontwikkelen. Hoe goed dat ook bedoeld is, de fractie van D66 is gereserveerd ten aanzien van het verstrekken van startersleningen vanuit de provincie, simpelweg vanwege het risico van prijsopdrijving op de woningmarkt, zeker wanneer gemeenten hiermee ook zelf al actief aan de slag gaan. Het college van Gedeputeerde Staten heeft in de commissie deze reserves die door D66 hierover zijn geuit nog niet kunnen wegnemen. Wij verlangen dan ook een uitgewerkt voorstel waarin de argumenten voor en tegen duidelijk uiteengezet zijn.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Waar baseert de heer De Vries zijn vrees op dat startersleningen een slechte ontwikkeling voor de totale woningmarkt zouden zijn?

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben enige tijd geleden een stuk van een professor daarover gezien die daarover zei dat als we dat grootschalig inzetten, het risico aanwezig is dat de prijs wordt opgedreven, omdat dan steeds meer mensen de mogelijkheid krijgen een duurdere woning te kunnen aanschaffen.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dus dat zegt de professor die daarover iets heeft geroepen, zo begrijp ik.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat heb ik in een stuk van zijn hand gelezen.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat is dus nu ook de opvatting van D66.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik vond het een zeer zinnige opvatting.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Inderdaad, als alle bewoners in de provincie Utrecht die een woning zouden kopen een bepaalde subsidie zouden krijgen, dan zou men dat kunnen zeggen. Het gaat hier echter om een zeer beperkt aantal gevallen. Grootchaligheid is hier dus niet aan de orde. En als grootchaligheid niet het geval is, dan is er volgens mij van het verschijnsel dat de heer De Vries heeft genoemd, geen sprake. Maar misschien kan de heer De Vries mij vertellen wat hij onder "groot-schalig" verstaat.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat mij erom dat ik hier een initiatief zie dat vanuit de provincie komt en dat erop is gericht ook gemeenten te stimuleren om startersleningen te verstrekken. Stel dat we dat als provincie in alle gemeenten in deze provincie laten doen, dan bestaat het risico dat dit behoorlijk grootchalig wordt en dat daardoor prijsopdrijving in de hand wordt ge-werkt. Dat is iets waarvan ik zeg dat we daar voorzichtig mee moeten zijn en dat wij moeten kunnen zien in het rapport of het voorstel dat hierover nog moet verschijnen, wat het voor en tegen hiervan is en waarop precies gestuurd moet worden om ervoor te zorgen dat die prijsopdrijving niet plaatsvindt. Onze reserves ten aanzien van dit voorstel kunnen dan misschien wel worden ingetrokken. Maar voor-alsnog houdt D66 zijn reserves ten aanzien van dit voorstel. Dat lijkt mijn fractie verstandig.

Ons kleine-kernenbeleid blijkt volgens ons gebaseerd te zijn op een foutieve aanname. Er wordt gesteld dat door de toestroom van mensen die buiten willen wonen, maar die in steden werken, de be-trokkenheid van de inwoners bij het dorp afneemt en oude structuren en tradities vervagen. Hiervan heb ik vaker gezegd dat ik dat onzin vind. Niet iedereen die buiten woont kan boer zijn of worden. Daarnaast is een samenleving, hoe klein die ook is, altijd in beweging. De tijd schrijdt voort en dat geldt ook voor kleine kernen.

Ik ga nu naar de 'ugly', ofwel de missers in het collegeprogramma. Saamhorigheidsgevoel. Mijn fractie proeft een hoog Willeke Alberti-gehalte in het voorliggende collegeprogramma. Samen zijn is samen huilen, samen lachen, want samen zijn, ja, dat wil toch

iedereen. Dat gevoel kreeg ik ook een beetje toen mevrouw Doornenbal begon met haar verhaal en wat ze ge-mist had. Dan kun je zeggen wat er dan mis is met samenzijn. Eigenlijk niets, maar wij zien wel graag dat het geschuifel van het college met de gemeenten en het maatschappelijk middenveld niet uitloopt tot een dansmarathon van overleg. Het kabinet-Balkenende IV deed er slechts 100 dagen over. Ik hoop niet dat we er hier 200 of 300 dagen over gaan doen. Bovendien bevremdt het ons dat een coalitie die al een eeuwigheid hier de lakens uitdeelt, nog in contact moet komen met gemeenten en maatschappelijk middenveld. Wat heeft de coalitie in de afgelopen 30 jaar dan gedaan?

De relatie tot het Bestuur Regio Utrecht (BRU). Het college presenteert Utrecht als het kloppende hart van Nederland. Maar D66 stelt de vraag of dat hart wel klopt wanneer er met geen woord over de relatie tot het BRU wordt gesproken in het collegeprogramma. Terwijl in het coalitieakkoord op wezenlijk-punten de relatie en de samenwerking met het BRU wordt aangehaald, bijvoorbeeld de monitoring van convenanten ten aanzien van de differentiatie van koop- en huurwoningen of een effectievere samenwerking op het gebied van concessieverlening in het openbaar vervoer, is dat alles in het college-programma niet terug te vinden. Allemaal kennen we de moeilijke geschiedenis tussen BRU en provincie, maar op het gebied van ruimtelijke ordening, woningbouw, wegen en openbaar vervoer is volgens ons nog wel het een en ander af te stemmen. Meer aandacht voor en samenwerking met het ka-derwetgebied als centrum van de provincie, moet de bestaande bestuurlijke kift ontstijgen. Het is ons bij het onderwerp "rekeningrijden" opgevallen dat in het collegeprogramma met geen woord wordt gerept over de invoering van rekeningrijden en over de noodzakelijke voorbereidingen daartoe. Terwijl in Den Haag minister Eurlings eindelijk werk lijkt te maken van dit dossier, zijn Ge-deputeerde Staten blijkbaar in de veronderstelling dat het allemaal wel zal meevallen en dat na ons de zondvloed wel zal komen. In het collegeakkoord is hierover echter wel een duidelijke uitspraak ge-daan.

Ik concludeer. Het collegeprogramma barst van ambities maar het mist vaak concreetheid. D66 herkent zich in de inzet op kwaliteit en duurzaam-

heid. Maar kijkend naar de verschillende indicatoren, is het programma onevenwichtig en vaak niet concreet genoeg. D66 steunt daarbij ook de opmerkingen die zijn gemaakt van de VVD en de PvdA ten aanzien van de indicatoren. Hoe gaan we daar straks mee om en hoe kunnen we het college daar straks op toetsen? Wat dat betreft moet er nog een behoorlijke slag worden gemaakt voordat we in december werkelijk kunnen zien wat het college gaat doen.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie BEM heb ik al gezegd dat voor de fractie van de SGP de kernvraag bij de behandeling van dit stuk is of dit collegeprogramma een adequate doorvertaling is van het coalitieprogramma. Spoort dit collegeprogramma als beleidskader voor Gedeputeerde Staten met het coalitieprogramma als beleidskader voor de Staten? Bij alle op- en aanmerkingen die er – meer of minder terecht – zijn gemaakt, vinden wij dat het antwoord daarop over het algemeen positief kan zijn. De fractie van de SGP spreekt daarom graag haar waardering uit voor de lijn die in dit collegeprogramma vertolkt is; een heldere aanpak van beleidsterreinen met over het algemeen goedgeformuleerde indicatoren en duidelijke beleidsuitgangspunten. Er moet natuurlijk nog een slag gemaakt worden, of wellicht wel twee slagen om de zaak helemaal concreet, controleer-, toets- en afrekenbaar te maken.

Allicht, maar dat hoort bij de volgende stappen in de uitwerking hiervan. Het kan wel zo zijn dat er hier en daar wat vage aanduidingen zijn, maar het verrast mij dan weer, dat is dan een uitspraak van collega Van Kranenburg, die zich afvroeg of het college ervoor durft te gaan in 2011 250 ha van de vliegbasis Soesterberg gerealiseerd te hebben. Dan vind ik dat we op een ouderwetse manier bezig zijn met pingelen, want in het collegeprogramma is sprake van 150 ha die dan gerealiseerd moet zijn. Op zo'n manier kunnen we natuurlijk eindeloos doordiscussiëren over wat het dan precies moet worden.

Ik ga niet allerlei zaken nalopen, punten die al aan de orde zijn geweest en wat er nog meer uit het collegeprogramma al is besproken. Het is boeiend waar te nemen hoe verschillende collegepartijen een prachtig boekje veren in de broek van het college steken, waarna niet-collegepartijen vervolgens

en-thousiast proberen al sjoerend dat boekje te verwijderen. Dat zal, meen ik, niet altijd lukken. Ik probeer mij daar niet schuldig aan te maken, maar ik tracht wel een nuchtere, zakelijk benadering te kiezen om duidelijk te maken dat wij ons kunnen vinden in de lijn zoals die, grosso modo, hier is uitgezet. Na-tuurlijk, op 17 december zien wij graag de financiële doorvertaling en dan praten wij daar verder over.

Ik heb enkele opmerkingen die concreet zijn toege-spit op twee hoofdstukken. Als eerste hoofdstuk 7, Economische zaken en recreatie.

Het college heeft het daarin over de noodzakelijke aandacht voor de kenniseconomie. Dat wordt van harte onderschreven, omdat dit een belangrijke economische drager betreft. Daarin wordt ook de noodzakelijke aandacht voor schooluitval bepleit en het college spreekt zijn zorg daarover uit. Die zorg delen wij met het college. Ik denk dat dit statenbreed het geval is. Dat daarop actie ondernemen moet worden, zal niemand betwisten. Jegens de gedeputeerde wil ik echter ook de noodzaak onder-strepen van aandacht voor degenen die wel hun opleiding hebben afgerond, die praktisch geschoold zijn, die tot de lageropgeleiden op de arbeidsmarkt gerekend worden en die niet zozeer met kenniseco-nomie te maken hebben, maar wel met productie-economie. Zeker als we de trend krijgen van de afge-lopen decennia dat geleidelijk aan productiebedrijven naar lagelonenlanden worden verplaatst, is dat een categorie werkenden op de arbeidsmarkt die wij goed in de gaten moeten houden. Ik weet wel dat wij als provincie daarbij niet de regie voeren, maar we kunnen als provincie wel proberen, samen met gemeenten en instellingen daarvoor een goed beleid te ontwikkelen. Ik hecht er zeer aan mijn waarde-ring uit te spreken voor de wijze waarop in dit collegeprogramma en in de lijn van het coalitiepro-gramma gesproken wordt over gezamenlijk dingen doen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. Wel onderscheiden we verantwoordelijkheden, maar dat is om te voorkomen dat we elkaar gaan be-concurreren of vliegen afvangen. Concreet dus: voor de positie van de laagopgeleiden op de arbeidsmarkt vraag ik de aandacht van het college. Dat komt in dit college-programma minder duidelijk naar voren.

Dan hoofdstuk 9. In aansluiting op wat mevrouw

Doornenbal zei en wat door mij al bij interruptie naar voren is gebracht: ik mis een beetje de aandacht voor het achterstallige onderhoud van restauraties van monumentale kerken. Daarvoor zou een groot plan de campagne moeten komen om dat goed aan te pakken. Ook daarover wacht ik graag de reactie van het college af.

In datzelfde hoofdstuk gaat het over Olympisch Jeugdfestival en Tour de France. Ja, dat zal allemaal wel nodig zijn en gevoed worden vanuit het verlangen om Utrecht op te stoten in de vaart der volkeren, maar, ach, laten wij maar met beide benen op de grond blijven. Als wij als provincie aan recreatieve, ontspannende sportactiviteiten een impuls kunnen geven dan vind ik dat prima. Ik ben er echter niet van overtuigd dat een Tour de France daarvoor nu echt de stimulans is. Wel voor kleine jochies die dan een helm opzetten en vervolgens gaan crossfietsen of zo. Wij kunnen dit echter beter laten rusten; dat geld kunnen we beter gebruiken.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet eerlijk gezegd bekennen dat toen wij een eerste vluchtige blik op het collegeprogramma hadden geworpen, we wel enthousiast waren. Nadat we dat echter wat nader bestudeerd hadden, bekwam ons de eerste teleurstelling. In eerste instantie ging het over heel veel positieve zaken. Zo zagen we dat er gewerkt zou worden aan de realisatie van de EHS binnen de gestelde termijn. Er werd vermeld dat er gewerkt zou worden aan complete herstructurering van bedrijventerreinen. Fantastisch natuurlijk. Dat ondersteunen we dan heel graag. Er zou gewerkt worden aan de realisatie van ecoducten en faunapassages. En zo kan ik nog een aantal heel positieve zaken noemen. Als oppositielid zal ik echter eerst nog even de zaken benadrukken die bij ons een gevoel van teleurstelling veroorzaken.

Wat de EHS betreft, leek de zaak eerst heel positief. Totdat we zagen om hoeveel hectares het ging en totdat ik begreep dat de ambities die tot dan gesteld waren, zo goed als onmogelijke opgaven zijn. Met die 1300 ha halen we de ambitie al niet. Dus: waar moeten we dan nu van uitgaan? Gaat de EHS op tijd gerealiseerd worden? Of is het eigenlijk alleen maar een soort droombeeld dat nu in het collegeprogramma is komen te staan en dat we allemaal fantastisch vinden maar waarvan we nu al weten dat het dat niet gaat worden?

Ik moet zeggen dat we het hoofdstuk over natuur erg mager vonden, gezien de wettelijke taken van de provincie op dat terrein. Zo missen we bijvoorbeeld de ambities inzake Natura 2000. We hopen dan ook dat die in een latere fase nog wel eens terug te vinden zullen zijn. Daarnaast willen wij heel graag weten wat de plannen van het college van Gedeputeerde Staten zijn voor vermindering van verzuring en vermessing van de natuur.

Positief daarentegen vonden wij de plannen om het groen in en om de stad uit te breiden. We zijn erg benieuwd, net als D66, wat dit concreet zal betekenen voor het Heiligenbergerbeekdal. Wij hopen natuurlijk dat dit zal betekenen dat er werkelijk geïnvesteerd gaat worden en dat dit een concrete ondersteuning aan de gemeente Amersfoort zal zijn op dat terrein.

Het is belangrijk op te merken dat wij vonden dat veel ambities niet erg concreet geformuleerd zijn, om niet te spreken van vaag geformuleerd. Voor ons mogen veel ambities ook veel sterker geformuleerd worden. Hoezo terughoudend zijn bij de aanleg van bedrijventerreinen? Er is nu een overschot. Dus waarom zouden we nu al niet zeggen dat we ermee stoppen totdat duidelijk is dat we de regierol als provincie echt op ons nemen? Ook wat de verdroging aangaat, vonden wij de ambities nog niet erg duidelijk. Een convenant klinkt natuurlijk heel positief, maar wat houdt dat concreet in? Aan hoeveel hectare natuur gaan we werken? In het hoofdstuk over water missen wij bovendien ambities aangaande de verbetering van de kwaliteit van het water. Dat is immers een wettelijke taak van de provincie?

Ook missen wij vernieuwend beleid inzake het probleem van het dichtslibben van de provincie. Waarom wordt er niet gekeken naar mogelijkheden om de verkeersstromen in te perken, te verminderen, door het dicht bij huis werken te stimuleren, door de regionalisering van de economie, door telewerken en zo kan men nog veel meer mogelijkheden bedenken. Ik hoop dat er wat dat betreft nog aan een hoop creativiteit gewerkt zal worden.

Wij vonden het opvallend dat voor duurzaamheid en milieu het op één na laagste bedrag is uitgetrokken. De gedeputeerde heeft al gezegd dat dit te maken kan hebben met verwevenheid met andere beleidsterreinen. Ik hoop dat het daaraan ligt,

want anders begin ik mij toch ernstig af te vragen hoe het komt dat het programma gekenmerkt zou zijn door duurzaamheid, maar dat zich dat absoluut niet weerspiegelt in het financiële plaatje. Wij vinden dus dat nu absoluut het moment is aangebroken om het eens goed te ontvlechten zodat we in de toekomst weten waarover we het hebben. Waar wordt het geld aan uitgegeven? Wordt dat nu werkelijk aan duurzaamheid besteed?

Als laatste heb ik het voor ons belangrijkste punt bewaard. Wij vragen ons af of Gedeputeerde Staten omschakeling naar biologische landbouw en veeteelt als onderdeel van duurzaamheid beschouwen. Zo ja, zijn Gedeputeerde Staten dan bereid daaraan in het programma aandacht te besteden? Als we bekijken wat daar nu voor wordt uitgetrokken, zien we een jaarlijks bedrag van €50.000. Voor de gemiddelde burger is dat een behoorlijk bedrag, maar als we naar de totale begroting kijken zeker als we kijken naar het totale bedrag dat daarvoor extra wordt uitgetrokken: €43.000.000 dan is die €50.000 natuurlijk niet een groot bedrag. Het is wel essentieel als we kijken naar de ambities die we hebben of die we zouden moeten waarmaken omdat we wettelijke plichten hebben. Ik denk dan alleen al aan de Kaderrichtlijn Water. Waarom zouden wij daarvoor dan niet wat meer en sterkere ambities hebben? Ik hoop dat het college van Gedeputeerde Staten bereid is daarvan melding te maken in het collegeprogramma en ik zou het fijn vinden als het college daarop terugkomt. Afhankelijk daarvan bekijken we of we daarvoor een motie zullen indienen. Natuurlijk betreuren wij het dat onze aanwezigheid nog niet heeft geleid tot meer aandacht voor die renwiel in het collegeprogramma. We gaan ervan uit dat dit nog te maken heeft met onbekendheid met dat onderwerp. Wij hopen dat wij het college in de komende vier jaar nog met veel ideeën kunnen voeden en dat daar veel nieuwe beleidsvoorstellen uit zullen voortvloeien.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.01 uur tot 16.19 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik stel aan de orde de beantwoording van de zijde van

het college. Als voorzitter maak ik daarbij twee opmerkingen. In de eerste plaats, waar het gaat over de procedure in z'n algemeenheid, zijn er nogal wat vragen gesteld over wat het collegeprogramma nu eigenlijk is, wat oriënterende bespreking betekent, wat 'geïnspireerd door' inhoudt, of het een leidraad of uitgangspunt is. U moet dat in grote lijnen vergelijken met datgene wat er ook landelijk in het duale stelsel gebeurt, namelijk dat er een regeerakkoord ligt dat door partijen is vastgesteld. Op basis daarvan komt er een kabinet, zeg maar: een coalitie. Dan is men een poos bezig en vervolgens komt men met de regeringsverklaring, nu op de derde dinsdag in september. Vaak komt men ook met een eigen uitwerking daarvan en vervolgens vertaalt zich dat in de begroting. Dat is ook het moment dat de Staten, dan wel de Tweede Kamer, er rechtskracht aan geven. Welnu, in dit geval is het college van mening geweest om, geïnspireerd, een belangrijk uitgangspunt nemend, het coalitieakkoord en het collegeprogramma samen te stellen. Ik maak u erop attent dat een college een bredere verantwoordelijkheid heeft dan alleen het zijn van het college van de coalitie. Het college zit namelijk namens de Staten daar op het moment waarop de leden van dat college door u, Staten, gekozen zijn. Het college zou echter dom zijn als het zich niet laat leiden en inspireren door hetgeen door de coalitiepartijen op basis van de steun die het college in hoge mate heeft verworven.

Vervolgens vindt het college het uitermate belangrijk of de kaders gedeeld worden door de Staten. Vandaar dat het college de Staten juist in staat wil stellen te zeggen wat de hoofdlijnen zijn, waarvan het college de uitwerking bij het uitwerkingsprogramma kan kiezen. Daarnaast is het college zeer geïnteresseerd naar de opvattingen van het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven, en vooral ook van de samenwerkingspartners, zijnde de gemeenten, om te komen tot het concrete uitvoeringsprogramma, verdeeld over vier jaarschijven: de jaarschijven 2008 tot en met 2011. Het college doet dat met een uitvoeringsprogramma met daarbij een financiële vertaling in de vorm van de eerste begrotingswijziging in december. Dat is het moment waarop het echt rechtskracht krijgt. Een coalitieprogramma of een collegeprogramma heeft namelijk geen rechtskracht. Of dat een politiek oordeel van de Staten behoeft, daar treed ik niet in. Daarover zal straks de

gedepu-teerde voor financiën waarschijnlijk wat meer zeggen. Maar dat is de procedure die hier is gekozen en de wijze waarop de procedure gaat verlopen.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik vraag mij af wat u, voorzitter, nu precies zegt. Aan de ene kant is het helder, maar aan de andere kant maakt u een zekere vergelijking met een soort regeringsverklaring of regeringsakkoord, dat niet op de derde dinsdag in december maar op de eenen-vijftigste maandag in het jaar wordt vastgesteld. Bij de regering is het echter ook zo dat uiteindelijk de regeringsverklaring, het regeerakkoord, het document is waarnaar men verwijst als men voorstellen indient. Dus als ik de vergelijking doortrek, zegt u naar mijn idee, dat het collegeprogramma uiteindelijk het dominante document is, dat als basis dient voor verder beleid en niet het coalitieakkoord.

De VOORZITTER: Nee, dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat dit is te vergelijken met de tussenstap die erin zit, dat het college heeft gekozen de tussenstap te maken: eerst nog eens te horen of dit de hoofdlijnen zijn en of het de kaders zijn en om de Staten in staat te stellen die kaders eventueel nog bij te stellen en te luisteren naar de samenleving. Op 17 december zal aan de Staten het uitvoeringsprogramma met de financiële vertaling worden voorgelegd.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dan heb ik u wel goed verstaan, want dan zegt u dat het college in december met het definitieve collegeprogramma komt, en wat daaraan vooraf gaat, daarover heb ik het even niet. Dat is dan toch het document waarnaar wordt verwezen in de toekomst en er wordt dan niet verwezen naar het coalitieakkoord. Dát zegt u.

De VOORZITTER: Exact.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! U maakt een vergelijking met het landelijke. Het landelijke deed er honderd dagen over. Daar waren wij niet zo gelukkig mee, want dat was een nogal duur grapje. Maar het was een groot verschil met de provincie, want het landelijke kwam vervolgens wel met een financieel plaatje. Daarover zijn wij

dan weer positief en dat missen wij vandaag hier.

De VOORZITTER: Dat is 17 december aan de orde. Er rest mij nog jegens de heer Nugteren een opmerking te maken naar aanleiding van diens vraag over het aanstellingsbeleid van burgemeesters. In algemene zin herkent hij daarin ongetwijfeld de procedure: burgemeesters worden, zeg maar, benoemd door de Kroon. Daar zit een zelfstandige bevoegdheid in van de commissaris inzake de voordracht, maar het is volgens de nieuwe procedure uiteindelijk de raad die uitmaakt wie burgemeester wordt in zijn of haar gemeente. Daar treed ik niet in. Dat is gewoon de aanvaarde methodiek. Coaching is een zelfstandige rol van de commissaris jegens burgemeesters bij conflictbeheersing. Dat gaat allemaal conform gebruikelijke regels in dit land. Maar bij de werving – en daarmee ben ik het helemaal met de heer Nugteren eens – dekt de vlag niet helemaal de lading. Bij loopbaanbeleid moeten wij streven voldoende kandidaten in de kweekvijver te hebben om kwalitatief goede burgemeesters te krijgen. Dan mis ik daarbij twee categorieën: vrouwen in het ambt en minderheden van een andere et-nische afkomst. Dan is het heel goed, in navolging van wat andere provincies doen, daarvoor een soort kweekvijver te maken. Niet om uit te maken wie waar naartoe gaat dat is echt een zaak van de raad maar om in ieder geval een kweekvijver te hebben zodat die categorie gegadigden bij wijze van spreken ‘in het mandje’ zit. Het is volgens mij een heel goede zaak om dat ook in Utrecht te doen. Dat hoort misschien niet in dit collegeprogramma sec, maar wel omdat daar een prijs aan zit van €50.000 per jaar. Dat is de bevoegdheid van de Staten bij de begroting.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat van die € 50.000 wist ik niet. Zo horen wij nog eens een getal voor de begroting en voor het coalitieakkoord of het collegeprogramma, maar dat terzijde. Als u dat zo benadert, kunt u ons wel aan uw zijde vinden, zij het dat ik het woord ‘kweekvijver’ in dit verband nogal moeilijk vind, omdat dit wel eens uitsluitend kan werken met allerlei mechanismen. Als u daarmee bedoelt het bevorderen dat mensen belangstelling hebben voor dat soort functies, ben ik het absoluut met u eens. Maar dan moet u dat geen loopbaanbeleid noemen en dan moet u dat beter formuleren.

De VOORZITTER: Ik heb al gezegd dat de vlag niet helemaal de lading dekt. Daarom moeten we daarvoor een beter woord vinden. Het gaat echter om het feit dat we een aantal categorieën missen, maar ook willen we mensen laten doorstromen zodat ze op een goede manier in het ambt komen en dat er ook keuzemogelijk is. Dank u wel.

Dan is de beantwoording door Gedeputeerde Staten aan de orde.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt mij goed om even stil te staan bij de aanpak van de problematiek bij de mobiliteit. Met name de fractie van de SP maakte daar een paar opmerkingen over en pleitte met name voor een sterk openbaar vervoer. Als we nu bekijken hoe vaak er files staan en wat die de economie kosten, en wat de uitstoot betekent voor het milieu, dan is dat gigantisch. Dus iedereen is ervan overtuigd dat er iets moet gebeuren. Maar een oplossing is niet zo eenvoudig. In ieder geval is het duidelijk dat die niet van één kant is te bereiken. Alleen openbaar vervoer is niet denkbaar. Alleen wegen aanleggen, is niet verstandig en evenmin denkbaar. Daarom is het heel goed dat we begonnen zijn aan pakketstudies, zowel rond de ring Utrecht als bij de Driehoek om ervoor te zorgen dat alle mobiliteiten daarin aandacht krijgen, zelfs, dat zeg ik speciaal tot de heer Nug-teren, de fiets. Alle mobiliteiten krijgen daarin aandacht teneinde voor een oplossing te gaan zorgen. Een oplossing die volgens mijn smaak ook gevonden zou moeten worden in meer thuis werken, meer via internet dingen doen; daarvoor moet overigens ook het een en ander gebeuren in de Arbowetgeving. Maar op het moment waarop we besluiten om toch in de infra het nodige te doen, moeten we dat op een goede manier aanpakken.

In een groter verband speelt dat natuurlijk ook bij het UPR. Dan praten we immers niet alleen over de provincie Utrecht, maar over een veel groter gebied. Ook daar zullen we hard gaan werken om de Randstad beter bereikbaar te maken. Met name de fractie van het CDA heeft gevraagd hoe het daarmee staat voor de komende jaren. Wel, er moet een bestuursakkoord gemaakt worden tussen het IPO en het kabinet en binnen dat bestuursakkoord moet de nodige ruimte gevonden worden om de financiering voor de periode van 2009 tot en met 2011 te regelen. Het is daarbij heel duidelijk dat wij daarbij

inzetten op de projecten van het UPR. Dat doen we in samenwerking met de andere Randstadprovincies, waarbij het ook mogelijk moet zijn om tot een goede onderlinge provinciale taakverdeling te komen. Daar komen we gezamenlijk wel uit.

Het is goed iets over de NV Utrecht te zeggen, met name jegens de fractie van het CDA. Als er staat bij de NV Utrecht dat we het nodige hebben bereikt, dan is dat correct in de zin van dat we op de kaart staan, dat we een duidelijke rol spelen in het kader van de Noordvleugelontwikkeling en dat het Rijk ons ziet staan. Natuurlijk kunnen wij ons afvragen of dat in het verleden qua procedures allemaal wel correct is verlopen. Maar hier gaat het om de effecten, de bereikte resultaten. Het is prima om in de commissie BEM nog eens over die procedures te praten.

Dan iets over de economie. Als we economie bedrijven, dan hebben we twee taken. De eerste taak die wij als overheid hebben, is een voorwaarde stellen aan het bedrijfsleven over de zaken die men wel en die men niet mag doen. Met andere woorden dan zijn wij in de eerste plaats een overheid die voorwaarden en eisen stelt. Een tweede rol die wij hebben, is ook belangrijk. Dat is niet zozeer die wij hebben als wetgever, maar meer als die van de stimulator, de begeleider, degene die er mede voor zorgt dat er geld wordt verdiend. Over die rol spreken we als we het hebben over risicodragende participatie. Het gaat dan niet zozeer om de zeggenschap, maar het gaat dan veel meer om doelen te bereiken. Als wij met elkaar vaststellen dat Utrecht een mooie provincie is en dat wij die ook mooi willen houden, dan moeten wij ervoor zorgen dat we die bedrijventerreinen die we nu hebben en die vaak nog alleen parkeren op maaiveldniveau hebben, en die verder nog zeer slecht zijn ingericht, zeker wat die oude terreinen betreft, dan moeten wij er niet voor zorgen dat die blijven liggen en verder verpauperen, en elders nieuwe terreinen gaan maken. Nee, we zullen moeten inzetten op aanpak van die oude bedrijventerreinen. In het verleden waren we vooral bezig om daar in de openbare sfeer iets aan te doen. Dus er werd wat meer groen aangelegd of er kwam een parkeerterreintje erbij. Maar dat is onvoldoende. Als we die terreinen echt willen aanpakken, zullen we ook moeten investeren in een totaalgebied. Dat

zou kunnen betekenen: samen met de gemeenten, samen met de Kamer van Koophandel, samen met de ontwikkelaar kijken hoe bijvoorbeeld een ontwikkelingsmaatschappij opgericht kan worden om dát project op te pakken, om daar een slag te maken waardoor dat terrein opnieuw wordt ingericht. Geen algemene ontwikkelingsmaatschappij, maar gewoon een club die ervoor zorgt dat het doel wordt bereikt. Als we kijken naar wat er bijvoorbeeld in het Sciencepark gebeurt, dan moet ik vaststellen dat het idee van wat hier moet verrijzen slechts gering. Als we kijken wat er bijvoorbeeld in Hong Kong mogelijk is met steun van de overheid en het bedrijfsleven, dan kan er veel meer tot stand gebracht worden. Het gaat dus veel meer om het hebben van de ambitie om er iets van te maken. Nieuwe bedrijventerreinen zijn uitgesloten, zolang niet zeker is dat oude bedrijventerreinen niet op die wijze kunnen worden opgeknapt. Het gaat per slot van rekening om het stimuleren van de economie en om het zorgen voor een fraaie provincie. Daar hoort ook nadrukkelijk ook het vervoer over water bij. Wat D66 zegt van Lage Weide en Het Klooster, is dat absoluut waar. Beide zijn zeer belangrijk om aan te pakken en ze behoren ook daar thuis in die keten van mobiliteit waar ik het daarnet over had.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Ekkers zegt dat er geen nieuwe bedrijventerreinen worden ontwikkeld alvorens de oude zijn gerenoveerd. Wij zijn het dan met hem eens. Maar wij willen het dan wel precies weten. In het programma van het streekplan is een aantal bedrijventerreinen opgenomen. Betekent dat, dat hij nu afwijkt van het streekplan?

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee. Er is in het verleden aan gemeenten een aantal rechten toegekend voor het ontwikkelen van bedrijventerreinen. Dat kan natuurlijk door-gaan. Wij hebben als provincie niet eens de macht om dat tegen te gaan. Maar wat mij betreft, ook in de ruimtelijke ordening worden vanaf heden geen nieuwe terreinen meer toegevoegd, zonder dat dat-gene vaststaat wat ik daarnet zei.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het streekplan blijft gelden, dus ook op dat punt. Pas na 2015 is er nieuwe besluitvorming.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik dacht daarnet dat we een fles wijn konden open-trekken, want ik dacht een keiharde toezegging van de gedeputeerde te krijgen. Ik begrijp nu dat er toch bedrijventerreinen aangelegd worden, terwijl we weten dat ze waarschijnlijk niet nodig zijn omdat er nog oude bedrijventerreinen zijn die geherstruc-tureerd kunnen worden. Jammer, dat is dan een gemiste kans.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij moeten uitgaan van de realiteit. Hier-bij moeten we kijken naar de middelen die we hebben. Dus: het streekplan dat in 2005 is vastgesteld en dat gemeenten rechten verschaft. Gemeenten kunnen die rechten gebruiken om bedrijventerreinen te ontwikkelen. Die rech-ten kunnen wij die gemeenten niet ontnemen. Tussentijds kan het echter ook gebeuren dat er in de geldende streekplanperiode aanvragen van gemeenten komen om nieuwe bedrij-venterreinen te gaan starten in strijd met het streekplan. Daar kunnen we als provincie soms best ja te-gen zeggen. Zo hebben we binnenkort ook een woningbouw-ontwikkeling waartegen we waarschijnlijk wel ja tegen zullen zeggen. Dat gebeurt dus wel meer in de loop van tien jaar. Dat is wat mij betreft uitge-sloten.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Twee punten. Ten eerste denk ik dat de gedeputeerde gelijk heeft inzake de rechten die gemeenten hebben in die streekplanperiode en dat hen die rechten niet ontnomen kan worden. Maar we kunnen toch wel met die gemeenten gaan praten en on-derhandelen. Ten tweede zegt de gedeputeerde dat de provincie desondanks wel nieuwe bedrijven-terreinen kan gaan uitgeven. Maar daarmee veegt de gedeputeerde de belofte die hij net deed, direct weer van tafel. Dat is jammer. Dat is dan weer een gemiste kans. Helaas blijkt dan toch weer dat er geen keuze plaatsvindt. Jammer.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter. Wat de financiën betreft, heeft de voorzit-ter al enkele opmerkingen gemaakt over het proces dat wij voeren. Er is een aantal opmer-kingen ge-maakt over de begroting 2008 en over de eerste begrotingswijziging die zou komen op 17 december. Mevrouw Jonkers van de SP benadrukte de kritiek van de rekenkamer die het college van

Gedeputeerde Staten heeft gekregen. Ik vind het jammer dat zij wel ingaat op de kritiek van de rekenkamer, maar niet op de argumentatie die wij als Gedeputeerde Staten hebben aangevoerd, omdat wij transparant zijn en duidelijk maken dat wij nieuw beleid maken naast het voeren van bestaand beleid. Vandaar dat wij voor deze vorm hebben gekozen. Dat is dus heel bewust geweest, te meer daar mevrouw Jonkers steeds spreekt over draagvlak. Er is echter al gezegd dat wij juist draagvlak willen creëren. Zij refereerde ook aan het kabinet dat wel met concrete plannen is gekomen. Dat was overigens niet het geval, want het kabinet is pas met Prinsjesdag met de begroting gekomen.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk gewoon dat de gedeputeerde nog wel met een inhoudelijke reactie komt op de kritiek van de landelijke rekenkamer, want dit lijkt mij iets te makkelijk. Die keuze is gemaakt. Dat begrijp ik, maar dat neemt niet weg dat die kritiek van de rekenkamer er gewoon keihard ligt. Dat is gewoon een feit. Wij kunnen als Provinciale Staten nu heel lastig onze controlerende taak uitvoeren.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Daarop kunnen we nu wel inhoudelijk in-gaan, maar de kritiek van de Randstedelijke rekenkamer, is de kritiek vanuit een boekhoudersopvatting van 'hoe het eigenlijk zou moeten'. Wij hebben als college een inhoudelijke argumentatie gegeven om duidelijk te maken waarom wij dat anders hebben aangepakt.

Wat betreft de € 23.000.000 is het logisch dat wij dat nog niet in het collegeprogramma hebben kunnen opnemen, omdat dit toen nog niet bekend was. Wij zullen hierover binnenkort in Gedeputeerde Staten spreken. Dat betekent dat de Staten daarover zo spoedig mogelijk, nadat wij daarover een besluit hebben genomen, een brief krijgen, zodat zij ook op de hoogte gesteld worden van hoe wij als Gedeputeerde Staten denken om te gaan met die € 23.000.000.

Er zijn nog enkele andere vragen gesteld over de financiën. Dat betreft onder andere de vraag van de PvdA om inzichtelijk te krijgen wat precies lang en kort geld is. Uiteraard is het heel belangrijk dat duidelijk wordt wat incidenteel geld is en wat structureel geld. Op het moment waarop wij de begroting definitief hebben vastgesteld, zullen wij

een soort workshop geven om de Staten precies inzicht te laten krijgen in de financiën. De Staten hebben dat kunnen krijgen aan het begin van de Statenperiode. Misschien is het echter ook goed om dat nog een keer te doen, omdat er zeer veel gebeurt op financieel gebied. Als de Staten dat willen dan zou dat kunnen. Natuurlijk is het terecht dat er op korte termijn duidelijkheid moet komen over lang en kort geld, of tussen structureel en incidenteel geld. Dus dat zal gebeuren.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even een verduidelijking aan de gedeputeerde vragen. Worden wij over die € 23.000.000 in kennis gesteld of krijgen wij een voorstel daarvoor?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De Staten krijgen een voorstel, maar wel met de opvatting van Gedeputeerde Staten. Dat lijkt mij duidelijk.

De fractie van de VVD had het over indicatoren en ook andere partijen hebben daarover gesproken. Dit onderwerp is al vaker aan de orde geweest. Het is goed dat we het masterplan ter verbetering van de planning en de controleyclus daarin meenemen. De fractie van de ChristenUnie vraagt hoe het nu kan dat in het ene stuk wordt gesproken over € 350.000.000 en in het andere stuk over € 343.000.000. Het bedrag van € 350.000.000 staat voor het beschikbare bedrag, het bedrag van € 343.000.000 is wat er nodig is. Op basis van dat tweede bedrag zijn de plannen, zoals ze in het college- en in het coalitieakkoord staan, uitgewerkt. De begroting 2007 is vorig jaar november gewoon vastgesteld. Conform de gewone procedures wordt daarover verantwoording afgelegd.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Hoor ik de gedeputeerde nu zeggen dat er € 350.000.000 beschikbaar is en dat er € 343.000.000 nodig is. Ergo, € 7.000.000 hebben wij over?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, wat is over? Het is goed als er eens een workshop wordt gegeven om aan die verwarring een einde te maken. Er zit inderdaad een verschil van € 7.000.000 tussen beide bedragen.

De heer VAN KRANENBURG (CU): Mijnheer de Voorzitter! Dat bedrag is dus beschikbaar. Dank u wel.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik mis in de beantwoording van de gedeputeerde toch twee punten. Het eerste is een punt inzake het proces. Ik weet niet welk collegelid ik mijn vraag moet stellen, maar misschien kan mevrouw Raven mij een antwoord geven. Is zij het eens met de uitspraak die de commissaris zo-even heeft gedaan met betrekking tot de status van het collegeprogramma in verhouding tot het coalitieakkoord, namelijk dat het eerste het laatste gaat vervangen? De andere vraag stel ik straks nog wel.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is logisch dat ik het daarmee eens ben.

De VOORZITTER: Met inachtneming van de opmerking dat we daarnet spraken over wat straks leidend is en wat rechtskracht heeft. Daarvan heb ik gezegd dat straks het uitvoeringsprogramma met de bijbehorende begroting rechtskracht heeft en dat collegeprogramma en het coalitieprogramma geen rechtskracht hebben.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Maar het is in het staatsrecht dan toch nieuw dat wij een coalitieprogramma vervangen door een collegeprogramma? Dat wil ik toch even vaststellen.

De VOORZITTER: Nee, het wordt niet vervangen. De coalitiepartners zullen toetsen aan het coalitieakkoord. Het college heeft een eigenstandige bevoegdheid en die hoort van de Staten breed, natuurlijk met hun inspiratiebron of hoe je dat ook mag betitelen, of datgene wat er in het collegeprogramma staat geschreven in brede zin wordt geacordeerd door de Staten of dat daar kaders gesteld worden. Daarnet heb ik daar nog geen opmerking over gemaakt. Toen kwam echter mevrouw Jonkers met de opmerking dat de Staten hun controlerende taak niet konden waarmaken. Maar de Staten zijn hier vandaag niet om te controleren, maar om kaders te stellen. Daar gaat het om. Straks als de uitwerkingsprogramma's er zijn en het uitvoeringsprogramma wordt vertaald in de rekening, dan mag gecontroleerd worden of het allemaal

zo is gegaan zoals het nu is vastgesteld. En bij de begroting krijgt dat rechtskracht.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat het collegeprogramma getoetst wordt aan een kader, dat is duidelijk. Maar daarmee is het feit niet verdwenen dat op het moment waarop het collegeakkoord er is, dat dat dan het referentiekader is en niet meer het coalitieakkoord. Mijn tweede vraag is: hoe kunnen de Staten hun controlerende en eventueel bijsturende taak invullen? Komt de gedeputeerde daar nog op terug?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, ik realiseer mij dat mijnheer Nugteren mij heeft gevraagd of wij hier niet regelmatig voortgangsrapportages kunnen krijgen. Dat gebeurt na-tuurlijk al heel vaak. Wij moeten er echter ook voor waken dat we hier alleen maar praten over voortgang in plaats van aan het werk te zijn. Het gebeurt vrij dikwijls dat wij ons via halfjaarlijkse rapportages en voortgangsrapportages hier verantwoorden.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij praten hier wel erg veel over, maar ik moet het even precies stellen. Dus mijn voorstel zou zijn het mag ook een ander soort voorstel zijn, maar wel op dat niveau in ieder geval dat we bij de jaarrekening en bij de halfjaarlijkse rapportage in een afzonderlijk hoofdstuk de voortgang van de uitvoering van het collegeprogramma integraal onder ogen krijgen, zoals we het indertijd hadden bij de 2010-projecten. Dat is ons toen goed bevallen. Dat onderdelen daarvan een eigen traject volgen, is prima. Maar dan hebben we het hele overzicht en dan kunnen we ook zien hoe het met de financiën is, of er onderbesteding komt, wat we daaraan kunnen doen en meer van dat soort zaken. Dan pleit ik wel voor een afzonderlijk hoofdstuk, anders krijgen we enorme verwarring tussen incidenteel en structureel.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij moeten nog wel bekijken op welk de-tailniveau dat dan zal moeten gebeuren. De Staten zijn kaderstellend. Het college is er voor de uitvoering. Dat is duidelijk. Als ik verder ga met erfgoed en kerken, dan is dat ook een onderwerp dat wel in het coalitieakkoord

staat maar niet in het collegeprogramma. Dat geldt ook voor de regionale historische centra. Dat betekent overigens niet dat daar niet aan gewerkt wordt. Als het gaat om de monumentale kerken dan is het duidelijk dat daar al aan wordt gewerkt. Dat heeft ook te maken met het gegeven dat al vóór de colle-geonderhandelingen begonnen waren, er bij de Staten een verzoek is ingediend om daar vooral aan-dacht aan te besteden. Ik kan toezeggen dat in de commissievergadering van 12 november er een ka-dernotitie over erfgoedparels komt. D66 heeft natuurlijk gelijk dat we niet zomaar iets kunnen gaan doen, maar dat we wel kaderstellend bezig moeten zijn en dat we op basis van die notitie een subsidie-regeling kunnen maken waarbij het gaat om, in dit geval, het subsidiëren van achterstand-situaties, res-tauraties van monumentale kerken en industrieel erfgoed. Dat is de keuze die daarin gemaakt wordt.

In die zin hoop ik dat ik de Staten gerust kan stellen dat er op 17 december in de Staten hiervoor een voorstel zal liggen.

De fractie van het CDA noemde ook het nabijheids-principe dat niet terugkomt. Als het om mijn portefeuille gaat, komt het natuurlijk heel regelmatig terug. Als het gaat om kleinekernenbeleid dan is het van belang dat in de omgeving van waar mensen wonen, mogelijkheden zijn om te recreëren: sport en noem maar op. Andere portefeuillehouders zullen er voor zorgen dat dit nabijheidsprincipe ook daad-werkelijk invulling krijgt.

Er is veel gezegd over de Tour de France in relatie tot de sport en of het al dan niet noodzakelijk is dat de provincie daar speciale aandacht aan moet besteden. Topsport en breedtesport kunnen niet zonder elkaar. De ervaring heeft geleerd – de heer Rombouts, burgemeester van Den Bosch kan dit vertellen – dat het niet alleen zo is dat er veel meer mensen gaan sporten op het moment waarop er een topsport-evenement in de omgeving is. Het geeft echter ook ongelooflijke impulsen. Door Den Bosch te be-trekken bij de Tour de France is die stad sterk op de kaart gezet. De verwachting is dat zoiets ook zal gebeuren als Utrecht de startplaats van dat beroemde wielerevenement zal zijn. In die zin heeft dat niet alleen een sportieve maar ook een economische en toeristische uitstraling.

(Mevrouw Fokker is inmiddels ter vergadering gekomen.)

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik begin met de beantwoording van een vraag van mevrouw Doornenbal over de uitwerking van het nabijheidsbeginsel en het adagium: centraal wat kan en centraal wat moet. In het college-programma hebben we gekozen voor de formulering dat de provincie steeds duidelijk moet kunnen maken dat er een aantoonbare meerwaarde is voor de activiteiten die zij verricht. In het manifest van de VNG-Utrecht wordt dat ons dan ook uitdrukkelijk gevraagd: provincie doe nu geen projecten rechtstreeks met onze bewoners en ga niet op onze stoel zitten. In onze ronde langs alle gemeenten is dat ook een heel belangrijk uitgangspunt. Dat zeggen wij ook steeds tegen de gemeenten, maar wij vragen de gemeenten: zeg ons waarbij wij jullie kunnen on-dersteunen om jullie werk beter te kunnen doen. Dan kan gedacht worden aan een veelheid van projec-ten, bijvoorbeeld WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) of, meer recent, het ontwikkelen van een meldpunt voor discriminatiebestrijding. Dat zijn nu typisch onderwerpen waarbij gemeenten aan de provincie vragen hen te helpen om dat te ondersteunen. Vervolgens is het de verantwoordelijkheid van de gemeenten om het uit te voeren en anderszins te realiseren.

Mevrouw Jonkers heeft over de herindeling gesproken en over de positie van de burgers daarin. Zij vraagt de provincie te bevorderen dat gemeenten referenda houden bij hun burgers. In het proces van gemeentelijke herindeling is de gemeente gehouden haar bewoners te raadplegen. Hoe zij dat doen, is een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf. Dát ze dat doen, zal getoetst worden door de provin-cie als die alle zienswijzen binnen heeft en op basis van die zienswijzen en alles wat daar voorligt, een besluit neemt over die gemeentelijke herindeling.

Mevrouw Doornenbal heeft gevraagd naar de uitvoering van de alfabetiseringsprojecten. Toen dat vo-rige week in de commissie WMC aan de orde was, heb ik toegezegd dat vóór 1 oktober, als de com-missie WMC weer bij elkaar komt, een lijst van geaccordeerde projecten voorligt waarmee de instel-lingen inmiddels aan de gang zijn. Dus dat is wel degelijk uitgevoerd.

De heer Van Kranenburg heeft, sprekend over de jeugdzorg, gevraagd of ik van mening ben dat die wachtlijsten een blijvend verschijnsel zijn of dat dit ook een keer zal overgaan. Wij hebben in de commissie al een aantal malen over de jeugdzorg en de wachtlijsten in de jeugdzorg gesproken. Het is mijn stellige overtuiging dat we de top nog niet hebben bereikt in de vraag naar jeugdzorg. In dié zin denk ik dus dat de wachtlijsten voorlopig nog niet weg zijn. Overigens is het Rijk gehouden voor een afdoende financiering te zorgen van de jeugdzorg. Wij als provincie zijn gehouden om hier in de pro-vincie de jeugdzorg zodanig in te richten dat de wachtlijsten zo klein mogelijk zijn. U vraagt ook of ik het aandurf de wachtlijst vóór indicatie tot indicator te maken. Ik kan toezeggen dat dit één van de in-dicatoren zal worden die in het nog uit te werken programma Jeugdzorg opgenomen zal worden.

De heer Bos en de heer Bisschop vragen beiden aandacht voor de onderkant van de arbeidsmarkt. De heer Bos zegt: zorg nou dat er leer-werkprojecten zijn, dat er leerlingbouwplaatsen zijn. De heer Bisschop vraagt aandacht voor de lager-opgeleide productiemedewerkers. Het probleem van voldoende stage- en leerwerkplaatsen zal een onderdeel vormen van het Uitvoeringsprogramma Onderwijs en Arbeidsmarkt. Dat had ik mij nog niet voorgenomen als het gaat om de positie van de lageropgeleide productiemedewerkers in de provincie. Maar ik kan de Staten wel toezeggen dat ik zal onderzoeken hoe de positie van deze werknemers op de arbeidsmarkt is. Ik ga ervan uit dat er cijfers beschikbaar zijn via de Kamer van Koophandel van de grote gemeenten van deze provincie. Overigens moeten wij ons ook hier wel realiseren dat de eerste verantwoordelijkheid voor de aanpak van het terugleiden van mensen naar de arbeidsmarkt, niet een verantwoordelijkheid is van de provincie, maar een uitdrukke-lijke verantwoordelijkheid is die bij de gemeenten ligt in het kader van de WWB (Wet Werk en Bij-stand)

De heer De Vries van D66 vraagt naar de status van de Staat van Utrecht. Het is ons voornemen om jaarlijks een Staat van Utrecht te publiceren. Het gaat daarbij om feitelijke informatie over ontwikkelingen in de provincie op allerlei gebied: sociaal, economisch, ecologisch, ruimtelijk, enzovoort. Daarmee bereiken we dat er overeenstemming is over de feiten. Dat we het eens zijn over wat de

fei-ten zijn. We bereiken daarmee dat we trends en ontwikkelingen kunnen signaleren en we bereiken daarmee dat we goede verbanden kunnen leggen. Op basis daarvan kunnen we politieke maatregelen voorstellen. Vervolgens zullen we in de jaarcyclus, op basis van wat er in de Staat van Utrecht wordt aangetroffen, de Staten de nodige maatregelen voorstellen. Daarmee is dan de status van de Staat van Utrecht aangegeven. Het is dus een onderlegger voor toekomstig beleid.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik kom nog even terug op de status van de Staat van Utrecht. Het is mij duidelijk wat ermee bedoeld en beoogd wordt. De gedeputeerde geeft ook aan dat nodig te hebben in het kader van de jaarcyclus om de plannen te ontwikkelen. Ik vraag mij dan af op welke moment dit verhaal in de verschillende commissies en vervolgens in de Staten aan de orde. Is dat in aanloop naar de begrotingsbehandeling, is dat na een halfjaarlijkse rapportage? Waar moet ik het nu precies plaatsen in dat soort documenten?

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is nu een vraag over de uitvoering waarop ik op dit moment nog geen antwoord heb. We moeten het instrumentarium van de Staat van Utrecht nog ontwikkelen. Op het moment waarop we dat hebben gedaan en we dat aan de Staten voor- leggen, zullen wij de Staten ook voorstellen doen over op welk moment we dat gaan behan- delen.

Mevrouw Doornenbal heeft gevraagd of de provincie Utrecht zich nu uitsluitend richt op de Randstad, dan wel ook op omliggende provincies. Het valt mij overigens op dat daar vaak Gelderland en Flevo-land in één adem worden genoemd. Ik herinner eraan dat Flevoland een onderdeel is van de Randstad. In ons collegeprogramma hebben wij uitdrukkelijk een tweezijdige oriëntatie gekozen. Dus niet alleen op de Randstad, hoe belangrijk die ook voor de verdere ontwikkeling van Utrecht is, maar zeker ook op Gelderland en op ontwik- kelingen in het WERV-gebied (Wageningen, Ede, Rhenen en Veenen-daal). Daarnaast is er ook gesproken in het collegeprogramma, maar ook in het coalitieakkoord dat de Europese oriëntatie een steeds belangrijker onderdeel wordt van ons beleid. Het zal de Staten niet zijn ontgaan dat de

commissaris en de heer Ekkers net zijn teruggekomen van een oriëntatie op China in de vorm van een handelsreis naar dat land. Dus wij hebben een bredere oriëntatie dan alleen de Randstad.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is u niet aan te zien dat u zo'n intensieve reis achter de rug heeft. Dat geldt natuurlijk ook voor de heer Ekkers.

Ik zal proberen de vragen te beantwoorden die verband houden met mijn portefeuille. Waar dat grenst aan de werkterreinen van mijn collega's, zal ik dat op gepaste wijze aan hen overlaten.

Vanuit de fractie van de SP, maar ook door andere fracties, is uitgebreid aandacht gevraagd voor Soesterberg. De tekst van zowel coalitieakkoord als collegeprogramma is eigenlijk heel helder. Die tekst zegt gewoon wat we daar aan verwerving en sanering te doen hebben, dat wij dat moeten opbrengen met woningbouw of bedrijventerreinontwikkeling. Natuurlijk impliceert die vraag wat er gaat gebeuren op het moment dat er, op welke manier dan ook, meer middelen beschikbaar komen. We hebben met elkaar afgesproken op het moment waarop het ruimtelijke plan wordt vastgesteld in concept voorzien vóór de zomer van 2008 en definitief na de zomer van dat jaar, dus in twee stappen – dat dit met de Staten wordt besproken. Dan weten we ook precies waarover we dan praten: is het mogelijk wat terug te verdienen of welke ruimtelijke mogelijkheden zijn er op Soesterberg te vinden? Dan zullen we de definitieve politieke discussie met elkaar voeren waarop de Staten vandaag op allerlei manieren een voorschot hebben genomen. Voor dit college zijn dan de afspraken leidend die wij zowel in het coalitieakkoord als in het collegeprogramma hebben gemaakt.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde merkt op dat daar nu nog weinig over te zeggen valt. Maar het gaat om de vraag of hij de begrotingen dermate dichttimmerd dat daarvan absoluut nooit meer sprake kan zijn, zoals voor financiële bijdragen vanuit de provincie of eventueel in samenhang met derden. Dat is toch een belangrijk punt waarover de Staten op zichzelf nog nooit een uitspraak hebben gedaan. Wij hebben gezegd dat daarin ook nog varianten zijn, hoeveel procent natuur er nog moet worden aangelegd en noemt u maar op. Ik vind de uitspraak

die in het collegeprogramma staat wat scherper en in mijn visie wat minder begrensd dan wat er in het coalitieakkoord stond, waaraan er volgens mij meer zinnen aan besteed waren. Dan denk ik maar: hoe meer zinnen, hoe meer ruimte. Maar de gedeputeerde zegt nu dat hij het collegeprogramma heeft waar alles kristalhelder in staat en dat dat het uitgangspunt is en dat we dan wel zien of er nog wat bij komt. Onze vraag is: is het niet zo dat er nog iets te zeggen valt of er nog een mogelijkheid is om het ook op een andere manier te bekijken? De gedeputeerde praat zichzelf op deze manier vast op het moment dat een ruimtelijke plan toont dat er ook nog op een andere manier gewerkt kan worden, maar dat er dan nog wat geld van de provincie bij moet.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind dat de heer Nugteren een creatieve samenvatting van mijn woorden geeft die ik in ieder geval niet bedoeld heb. Dus laat ik nog een keer proberen het wat scherper te formuleren. Ik vind dat wij eerst vanuit de kwaliteit van het ruimtelijk plan moeten bezien wat de mogelijkheden en onmogelijkheden van Soesterberg zijn. Daar zit alles in; alle bouwstenen die voor het plan voor Soesterberg nodig zijn: cultuurhistorie, natuur, woonontwikkelingen. De wensen van de gemeenten en van de samenleving komen allemaal bij elkaar in een internationaal panel. Het hele circus komt uiteindelijk bij elkaar in een goed ontwikkeld plan. Dan is er nog geen steen gelegd. Dan is er nog geen asfalt gesloopt. En dan moeten de Staten dat ruimtelijk plan vaststellen. Ik vind dat dát het moment is om met elkaar de serieuze afweging te maken vanuit de breedte van het politieke spectrum dat hier is genoemd. Want er zijn politieke groeperingen die vandaag gezegd hebben dat dit voor hen helemaal in evenwicht moet zijn. En er zijn ook groeperingen zoals die van de heer Nugteren, die zeggen dat ze er nog wel over willen nadenken of daar misschien geld bij moet. Dat mag. Wij maken een zo goed mogelijk ruimtelijk plan met iedereen en alles, in de samenleving, waarbij kwaliteit leidend is en waarbij de Staten voldoende ruimte houden het woord "dichttimmeren" komt in ieder geval niet in mijn opvatting bij deze procedure voor en waar dus voldoende ruimte voor de Staten van Utrecht is om die principiële keuze op een andere wijze te maken dan wat misschien in het ruimtelijk plan wordt gepresenteerd.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter!
Dat is helder.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga naar de vraag van mevrouw Doornenbal over het programma Beheer. Op 1 januari 2009 moet er een nieuw programma Beheer zijn. Dat vraagt vreselijk veel discussie op dit moment, ook met de rijksoverheid. Dat is altijd weer een 'eeuwigduren-de vreugde' mag ik u wel vertellen, maar wij zorgen ervoor dat het nieuwe programmabeheer op 1 januari 2009 ook in werking kan treden vanuit Utrechts perspectief. Dat betekent dat wij de Staten in 2008 daarvoor op tijd goede voorstellen zullen doen.

De fractie van GroenLinks heb ik antwoord gegeven, in ieder geval op een aantal vragen over Soesterberg. Over de Agenda Natuur is in de commissie RGW uitgebreid gesproken en die is gewoon vastgesteld, dat was een Statenstuk. Punt. Er is alleen vanuit de Staten om een uitvoeringsprogramma Agenda Natuur gevraagd en daarvan hebben we recent in de vergadering van de commissie RGW afgesproken dat we niet, bovenop alles wat we al maken, een uitvoeringsprogramma Agenda Natuur aan de Staten voorleggen. Het overgrote deel van de ambitie in Agenda Natuur is in Agenda Vitaal Platteland geformuleerd, vastgelegd en afgesproken. Ik heb in die RGW-vergadering het volgende toegezegd. Al die punten waar dat duidelijk niet het geval is dat blijft er nog over, bovenop ILG landelijk en Agenda Vitaal Platteland provinciaal, in het kader van een uitvoeringsprogramma Natuur – zullen aan de Staten op een zo kort mogelijke termijn voorgelegd worden.

De fractie van de VVD heeft enkele vragen over de Vechtvisie gesteld. Wij hebben met elkaar afgesproken dat de Vechtvisie, die in de commissie in mei een ietwat zware behandeling heeft gekend, op een goede manier weer in beweging te krijgen. Daarvoor hebben de Staten allerlei procedurevoorstellen gezien. De Staten weten dus ook wanneer het tot een Vechtvisie mag komen. Het feit dat het gebied bereid is om daar verantwoordelijkheid in te nemen en dat het gebied bereid is om dat traject te trekken met onze middelen en met onze betrokkenheid en met de verantwoordelijkheid van het gebied beschouw ik als een pluspunt. De VVD heeft ook opmerkingen over de bouw-

opgave gemaakt. Dat is dan het moment waarop ik even moet schakelen met collega De Wilde. Ik zal proberen te reageren vanuit RO-perspectief; ik ga nu dus geen discussie voeren over getallen. Het streekplan heeft helder gedefinieerd waar en hoeveel woningen er gebouwd kunnen worden in de periode tot 2015. De Staten hebben daar heel duidelijk een extra opgave in het licht van de commissie Onderzoek Bouwstagnatie aan toegevoegd. Die twee gegevens zijn op deze wijze in het coalitieakkoord geformuleerd en ze zijn ook op deze wijze in het collegeprogramma geformuleerd. Er zit geen licht tussen wat er in beide documenten geformuleerd is en er bestaat dus evenmin onduidelijkheid bij deze portefeuillehouder op dat punt. Het is wel zo dat beide stukken, zowel coalitieakkoord als collegeprogramma, vragen en duidelijk maken dat wij daarover in 2008 ook nog met elkaar moeten spreken. Dat kan voor de ene politieke groepering het moment zijn om te stellen dat men het niet haalt en dat er een schepje bovenop gedaan moet worden. Het kan voor de andere politieke groepering een momentum zijn waarop men zegt het niet te halen en dat dit hen wel goed uitkomt. Dat is iets dat aan de Staten is in de discussie van 2008. Maar onze uitgangspunten zijn voor mij glashelder.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Die bouwopgave is iets wat ons erg interesseert. De gedeputeerde stapt daar wel iets te licht overheen. In het coalitieakkoord wordt gesproken over een evaluatie in 2008, dat klopt, waarna eventueel aanvullende maatregelen genomen worden. Dat is een wat andere toonzetting dan wat er in het collegeprogramma staat met onder meer: eventuele herijking van de bouwopgave. Ik vind dat daar een subtiel verschil tussen zit. Maar de gedeputeerde zegt nu dat er geen verschil is en dat hij zich richt op herijking? Of richt hij zich op de aanvullende maatregelen?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een mooie politieke vraag van de heer Nugteren. Maar daarover spreek ik mij natuurlijk niet uit. Wij hebben afspraken voor de getallen en voor de locatie. De Staten hebben dat voor het overgrote deel zowel in het streekplan als in de aanbevelingen van de commissie Onderzoek Bouwstagnatie zelf vastgelegd. Dat zijn opdrachten

waarmee dit college aan het werk is en nog aan het werk zal gaan. De Staten zijn te allen tijde in staat en bereid om het college daarin in evaluatieve zin te corrigeren, naar boven en naar beneden. Volgens mij moet die herijking en evaluatie van 2008 op die manier gezien worden. Dat is dus aan de Staten. De heer Nugteren zal ongetwijfeld met zijn collega's in de Staten trachten, in positieve of negatieve zin, die ge-tallen wat bij te stellen. Ik kijk dan ook zeer uit naar de discussie, want ik blijf het interessant vinden hoe politieke groeperingen in dit gezelschap soms anders redeneren dan hun broeders en zusters in de Tweede Kamer op dit punt. Maar daarop kom ik graag bij de Staten op terug.

De fractie van de ChristenUnie had een paar vragen over het intentiegeld en Agenda Vitaal Platteland, het AVP. Er kwamen daarbij nogal wat zware woorden uit de mond van de ChristenUnie van 'de pot verwijt de ketel'. Daarbij ging het over het intentiegeld dat in dit gezelschap voor het AVP beschikbaar was geweest en over het feit dat daarvoor in het collegeprogramma minder geld beschikbaar is. Eigenlijk werden we daar een beetje als een onbetrouwbare overheid neergezet door de heer Van Kranenburg. Dat is natuurlijk altijd een gevoelig punt, dus daarover ga ik wel iets meer zeggen. Ik denk dat de Staten bij het kaderdocument AVP hebben aangegeven € 150.000.000 beschikbaar te willen stellen voor Agenda Vitaal Platteland. Dat is in een periode van zeven jaar dus een maximum van €100.000.000. In het coalitieakkoord en in het collegeprogramma is te zien dat er € 66.000.000 voor beschikbaar is. Dat is weliswaar minder, maar het intentiegeld is natuurlijk nooit als een vaststaand gegeven het gebied ingebracht. Er is door de Staten gesteld dat het mogelijk zou kunnen zijn dat een dergelijk bedrag beschikbaar zou komen. Laat het duidelijk zijn: het zal een immense opgave worden voor al die AVP-gebieden om dat bedrag van € 66.000.000 intentiegeld, bovenop datgene wat we met het Rijk hebben afgesproken in het kader van het ILG, in die gebieden in te zetten. Ik vind het dus in dié zin niet terecht dat de fractie van de ChristenUnie die twee dingen met elkaar vergelijkt, te-meer niet omdat er met de discussie over de € 3.000.000 die het Rijk er nu afhaalt iets anders aan de hand is: het Rijk heeft met ons een contract gesloten, waarin afspraken en geld voor het ILG voor de komende jaren zijn vastgelegd. Het

Rijk kiest ervoor negen maanden na het sluiten van dat contract daar € 3.000.000 af te halen. Ik vind dat toch niet van geheel vergelijkbare orde dan de getallen die de heer Van Kranenburg zelf had genoemd in het kader van het genoemde intentiegeld voor de periode van zeven jaar.

Dan de fractie van de PvdA. Ik denk dat ik voldoende antwoord heb gegeven op de discussie rondom de woninggetallen. Ik verwacht ook zeker dat mijn college De Wilde daarover nog een paar behartigenswaardige woorden zal zeggen. De heer Bos sprak daarbij een mooi geformuleerde zin uit, namelijk dat het in Utrecht spannend is "vanwege wonen, werken en natuur en de balans tussen die drie". Ruimtelijke ordening kun je in dit vak bijna niet mooier definiëren dan als je die drie grote, mooie, spannende opgaven en de balans tussen die drie wilt benoemen.

Dan is er nog een opmerking van de PvdD over het omgaan met de biologische landbouw. Ik heb nog eens het een en ander nagevraagd. Volgens mij geven wij € 300.000 uit aan het stimuleren van biologische landbouw. Daarvoor dan moet mevrouw Bodewitz even in de begroting kijken. Voorts dragen wij de biologische landbouw sowieso een warm hart toe, want die is onderdeel van de afspraken die wij in AVP en ILG hebben gemaakt.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Er wordt nu € 50.000 op jaarbasis uitgetrokken voor natuur en biologische landbouw. Daarnaast is er € 144.000 beschikbaar voor milieu en landbouw. Dat zou in principe eventueel aangewend kunnen worden voor biologische landbouw en vee-teelt, maar dat is in de praktijk voor een scala van terreinen aangewend. Dus € 50.000 is echt beschikbaar.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dan vergeet mevrouw Bodewitz dat er in de € 600.000.000 die in het AVP en ILG zitten, er bij voortduring middelen beschikbaar worden gesteld om aan zaken als natuurbeheer, enzovoort te doen. Dus ik vind dat mevrouw Bodewitz het te smal formuleert als zij zegt dat er voor de biologische landbouw alleen maar wat op dit terrein wordt gedaan.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn in het afgelopen jaar inderdaad twee projecten gehonoreerd, maar dat gaat dus om minimale bedragen.

De VOORZITTER: Uw standpunt is helder. Het woord is aan gedeputeerde Binnekamp.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb drie punten genoteerd: Tour de France, Europa en verdroging.

Ik sluit mij aan bij wat mijn medebetrokken portefeuillehouder over de Tour de France heeft gezegd. Dat evenement heeft natuurlijk ook een enorme economische impact. Wat mevrouw Raven ervan heeft gezegd, kan ik ondersteunen.

De fractie van het CDA heeft inzake Europa het met name erover gehad dat die samenwerking breder is dan die met de gemeenten en Randstad. Het is bekend dat wij in het collegeprogramma hebben gesproken over het zijn van een topregio. Dan zul je ook nieuwe internationale samenwerking moeten zoeken om die uitgangspunten te kunnen bereiken dan wel te kunnen formuleren. Het college zal daar-aan in de komende tijd bijzonder veel aandacht besteden. Uiteraard komen wij daarover in het kader van het collegeprogramma met voorstellen bij de Staten terug, als het gaat om andere vormen van internationale samenwerking. De fractie van de PvdD begon over de Kaderrichtlijn Water en over de droogtebestrijding. Ja, het wordt spannend met de Kaderrichtlijn Water. Vanmorgen hebben we daarover uitvoerig gesproken met de commissie. In 2008 zullen door de Staten belangrijke beslissingen hierover genomen moeten worden. Verdroging maakt daarvan een heel groot deel uit. Verdroging is natuurlijk één van de instrumenten om de kwaliteit van het water aanzienlijk te verbeteren. Maar los daarvan geldt dat natuurlijk ook voor Natura-2000 en de VHR-gebieden. Verdroging is opgenomen in een programma dat de Staten enige tijd geleden hebben vastgesteld, toen ik de Staten top- en subtopgebieden heb voorgelegd. Die actielijst is ook financieel gedekt in het ILG. De heer Krol gaat nu gebiedsprogramma's vaststellen, we maken afspraken met de gebieden waterschappen, gemeenten, Vereniging voor Natuurmonumenten, enzovoort om die verdroging in 2015 gereed te hebben. Het aantal

hectares hebben we bewust niet genoemd, want we hebben het nu over topgebieden. We willen in Nederland en vooral ook in de provincie Utrecht juist die topgebieden, waar op korte termijn echt die kwaliteit is te behalen, re-aliseren op korte termijn. Wat de acties betreft, verwijs ik naar de toplijsten. Straks zal ik ook nog naar de gebiedsprogramma's verwijzen die wij met de gebieden gaan afsluiten.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de SP heeft bij de Staat van Utrecht een aantal opmerkingen gezien waarvan men dacht dat die conform de visie van het college betroffen, tenminste, zo heb ik dat geïnterpreteerd. Dat betrof echter meer een constatering van hoe wij er voorstaan ten aanzien van het CO₂, fijnstof en noem het maar op, waarmee we wel hard aan het werk zijn om daar toch verbetering in te krijgen. Ten aanzien van ons CO₂-beleid en ons klimaatbeleid en wat het fijnstof betreft, moeten we heel serieus trachten de situatie in onze provincie verbeterd te krijgen. Jaarlijks sterven er nog steeds zo'n 2000 inwoners te vroeg in deze provincie. Dat is ernstig. Het ministerie heeft ons in het afgelopen jaar daarvoor €14.000.000 gegeven om in twee tranches maatregelen te kunnen nemen, vooral voor de stad Utrecht waar de problematiek het grootste is. Het kabinet stelt in de nieuwe begroting voor maatregelen van zo'n €30.000.000 voor het gehele land in het verschiep, maar dat is volstrekt onvoldoende om werkelijk te kunnen bevorderen dat wij de fijnstofproblematiek in deze provincie in de hand krijgen. Dat betekent voorts ook nogal wat voor de woningbouwproductie.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik neem toch aan dat wat hier in het collegeprogramma staat, door het college wordt onderschreven. Dus dat het college ook van mening is dat de uitstoot van CO₂ als gevolg van verkeer en vervoer verder stijgt en dat de uitstoot van fijnstof en stikstof een ernstig probleem blijft. Of distantieert het college zich hiervan?

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Die constatering deelt het college. Wij proberen daar wel onze maatregelen op te zetten om dat te keren. We leggen niet het hoofd in de

schoot. Er is ons toch wel veel aan gelegen om daartegen wat te doen en om te kijken of die constatering over vier jaar anders kan zijn. Oplossen zullen we het niet, want daar is de problematiek te groot voor. Wij kunnen niet als indicator opnemen dat wij het klimaatprobleem in 2011 hebben opgelost. Dat zou een veel te grote schep hooi op onze vork zijn. Maar wij kunnen wel ons steentje bijdragen en dat geldt ook voor windenergie. Enkele jaren geleden hebben de Staten de verplichting uit het streek-plan gehaald, zodat het een stuk moeilijker wordt om de doelstellingen gerealiseerd te krijgen. Initiatieven vergen veel tijd om tot ontwikkeling te komen en om een windmolen geplaatst te krijgen; nu zo'n tien jaar in deze provincie. Wij zien dat op een aantal plekken de initiatieven die wij in het streek-plan mogelijk hebben gemaakt, er gewoon niet komen omdat het draagvlak ontbreekt. Als we dat zien en we zien ook dat het aantal Megawatt per windmolen niet enorm toeneemt, zullen we constateren dat die 50 Megawatt heel moeilijk te halen is. Dan vind ik dat wij naar alternatieven moeten kijken. Eén daarvan is zonnepanelen op daken. Daarbij zijn we erg afhankelijk van de subsidie die daarvoor beschikbaar is. Niet-gesubsidieerde terugverdientijd op die panelen is meer dan 40 jaar. Dat begint vormen aan te nemen dat we dat niet zouden moeten doen. Het Rijk kan echter met nieuwe subsidiemogelijkheden komen. Daarop moeten wij ons eigen eventuele subsidiebeleid afstemmen. Vooralsnog gaan we ervan uit dat het subsidiebeleid voor energiebesparing met name in de bestaande woningbouw gevonden zal gaan worden, nu de corporaties verplicht zijn hun woningen te labelen.

Dan kom ik bij de woningbouw. Zowel in het coalitieprogramma als in het coalitieakkoord wordt 8500 woningen per jaar als doelstelling genoemd die in de komende jaren voortkomend uit de 73.000 woningen in het streekplan en een taakstelling van 10.000 tot 15.000 woningen nog gevonden moeten worden. Het is erg moeizaam om die 8500 woningen per jaar te halen. Na de commissie Onderzoek Bouwstagnatie zijn wij al een tijdje bezig met aanjaagteams, maar we zien dat desondanks de aantallen gebouwde woningen blijven afnemen. Afgelopen jaar: 5300 woningen. En nu zien we aan het aantal bouwaanvragen in

het eerste halfjaar van dit jaar dat dit aantal zelfs al aardig terugloopt.

Nu zitten we met het probleem dat we wel kunnen afspreken dat er 8500 woningen per jaar moeten komen, maar als provincie bouw je er niet één. Wij zijn daarvoor erg afhankelijk van wat ontwikkelaars, gemeenten, woningbouwcorporaties, enzovoort gaan doen. Ons aanjaagteam zetten wij in op alle plekken waar we die woningbouwproductie ook werkelijk kunnen halen. Dat geeft echter nog geen garantie. Wij willen blijven inzetten om aan die doelstelling te voldoen. Ook het college is immers van plan aan het einde van deze streekplanperiode er alles aan te doen om het woningbouwtekort te zien teruglopen. Wij gaan in 2008 een herijking van de woningbehoefte doen en dan zullen we bezien hoe-veel woningen we nog moeten bouwen om in 2015 die doelstelling te bereiken. Het kan dus best zijn dat als er een krimpende vraag is, dat we minder woningen gaan bouwen om aan die behoefte te voldoen, maar het kan ook net omgekeerd zijn en dat we een nog grotere taakstelling krijgen. Als de eco-nomische positie blijft zoals die is, en ook de problemen in de markt niet verminderen om die woningen ook werkelijk weggezet te krijgen, dan zullen we dus een behoorlijk probleem hebben om die doelstelling in 2015 te halen. Maar ook dan leggen we niet het hoofd in de schoot. D66 heeft opgemerkt dat windenergie niet rendabel is. Dat betwijfel ik. Van de alternatieve energie-opwekkingen is windenergie een van de meest rendabele. Met terugverdientijden van gemiddeld acht jaar doen die windmolens het heel behoorlijk.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Houdt de gedeputeerde dan ook rekening met de productie van de molens en dergelijke? Van het materiaal en dergelijke en houdt hij ook rekening met het afbreken en dat soort zaken? Wij hebben recent nog berekeningen gezien waaruit bleek dat die dingen niet meer rendabel zijn te krijgen en dat we dus veel beter met zonne-energie verder kunnen gaan en met biomassa.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Biomassa en koude-warmteopslag zijn nog rendabelere alternatieven. Daarop richten wij nu voornamelijk onze pijlen. Voor de provincie Utrecht zullen daarvoor nog behoorlijk wat moge-

lijkheden zijn. Ik heb echter in de cijfers die ik ken rekening gehouden met de productie van die molens. Hoewel, als ze twee keer al het koper in die molens stelen dan weet ik het niet meer.

Ik kom nog even bij de woningbouw. Er is gesproken over het afwentelen op Almere van de 10.000 of 15.000 woningen die ook wij vanwege vigerende afspraken denken nodig te hebben om de totale behoefte weg te zetten. Terecht heeft Almere gezegd dat er dan ook over infrastructuur en bedrijven nagedacht zal moeten worden. We zullen daar dan ook economische eenheden moeten creëren, zodat we daar minder vervoersvoorzieningen nodig zullen hebben. Maar het is wel een heel lastige opgave, zeker als we bedenken dat vanuit Utrecht, Amersfoort of vanuit het overige deel van de provincie mensen verplaatst zouden moeten worden naar de Flevopolder. De animo daarvoor is maar heel gering. Hiervoor zijn heel weinig initiatieven. Dat zal vooral moeten betekenen dat er veel minder instroom naar de provincie wordt getrokken en dat die instroom in Almere gefaciliteerd moet worden.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Maar dat laat toch onverlet dat de aanleg van de Stichtse lijn heel belangrijk is om die link met Flevoland überhaupt tot stand te brengen, waardoor ook het openbaar vervoer een extra stimulans kan krijgen.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is zo, maar of je dat als provincie dan ook moet gaan betalen, is een ander verhaal. Aan de andere kant heeft Almere natuurlijk ontzettend goedkope grond, waardoor die gemeente met heel veel rendement allerlei ontwikkelingen van de grond kan krijgen. Als in die gemeente 15.000 woningen voor Utrechters worden gebouwd, dan creëren ze veel verdien capaciteit om dit soort infrastructuur zelf te kunnen betalen. Het is dus een beetje makkelijk voor Almere om deze kant op te kijken en te zeggen: komt u maar. Ze hebben daar voor 2 of 3 gulden per meter de grond in eigendom gekregen. Welnu, daar kun je als gemeente aardig op ontwikkelen. Het zal ongetwijfeld wel een keer een punt van overleg worden, waarbij wij zullen weten hoever we daarin kunnen gaan. Daarbij zullen de gedeputeerden Krol en Ekkers dan ook wel hun partijtje aardig meespelen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat is dan toch een zekere trendbreuk met het college in de vorige periode toen we ook steeds over de Stichtse lijn hebben gesproken en ook het belang hebben benadrukt om die verbinding tussen Almere en het hart van onze provincie aan te leggen. Ik zeg ook niet dat wij de aanleg van die spoorweg op onze nek moeten nemen en dat we kosten daarvan moeten betalen, maar de essentie moet boven water blijven. Ook in het kader van het UPR zou dit een heel belangrijk mobiliteitsvraagstuk moeten zijn.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Daarover zijn wij het eens met de heer De Vries.

Startersleningen zijn er voor om de doelgroep te helpen die niet zelfstandig de weg naar de woningmarkt kan vinden. Dat is nooit een doelgroep waaraan we alle starterswoningen slijten. Dat is maar een klein percentage van degenen die deze woningen betrekken en die daarvoor dan geld kunnen lenen. De prijsopdrijvende werking daarvan zie ik niet werkelijk gebeuren. Als het aantallen zou betreffen die de heer De Vries veronderstelt, dan zou dat in theorie kunnen, maar dan kunnen met de gemeenten afspraken worden gemaakt om die prijzen laag te houden. In onze tekst heeft men kunnen lezen dat we dat altijd in overleg met de betrokken gemeenten zullen doen. Dat zullen dan ook voorwaarden zijn die dat prijsopdrijvende effect voorkomen.

Ten aanzien van het BRU zijn onze woningbouwactiviteiten volstrekt afgestemd. De taakstelling die het BRU heeft en die wij als provincie hebben zijn op elkaar afgestemd. We voeren ook samen overleg met de minister over de voortgang daarvan. En van het aanjaagteam, zoals wij dat in de hele provincie beschikbaar stellen, heeft het BRU nu gezegd dat graag op eigen kosten over te nemen. Dat is prima en dan trekken wij ons weer terug. We moeten dan alleen nog zorgen dat het gebeurt. Er zit dus helemaal geen licht tussen wat het BRU vindt en doet en wat wij vinden en doen.

Tot slot nog iets over de incidenteel gefinancierde beleidsterreinen. Naar mijn weten is het op dit moment zo dat alleen het beleidsterrein van duurzaamheid, milieu en water zeg maar: oude beleidsterreinen in de begroting voor een belang-

rijk deel incidenteel gefinancierd zijn. De ruim € 11.000.000 en de € 3.500.000 bij water betreffen dus gelden die al tot 2008 incidenteel in de begroting stonden voor milieu en water en waarvoor exact dezelfde bedragen voor in de plaats komen. Daar kan dus niet of nauwelijks nieuw beleid verwacht worden, behalve oud voor nieuw.

De VOORZITTER: Daarmee hebben we de eerste termijn afgerond en geef ik het woord aan mevrouw Jonkers in de tweede termijn.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Als ik de woorden van mevrouw Raven goed be-luister dan doet zij de kritiek die ik namens mijn fractie heb geuit over deze gang van zaken rond het collegeprogramma en het ontbreken van een deugdelijke financiële verantwoording hierbij af als boekhoudkundig geneuzel. Dat vinden wij jammer. Ik wil dan ook en stukje onduidelijkheid wegne-men wat betreft dat communiceren met betrokkenen. De SP is niet van mening dat je maar een bepaal-de tijd met betrokkenen moet commu-niceren, nee, wij vinden dat je dat vier jaar lang en 365 dagen per jaar zou moeten doen. Wat ons betreft is dat namelijk een continu proces. Daarom wil ik namens mijn fractie de volgende motie indie-nen. Ik beperk mij dan tot het dictum.

MOTIE M2 (SP) Motie van treurnis

*Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering
bijeen op 24 september 2007;*

overwegende:

- *dat een bestuursstijl waarbij je spreekt en luistert en discussieert met alle betrokkenen, en alleen echt kan werken wanneer de inter-actie gedurende een collegeperiode continue plaatsvindt;*
- *dat de huidige gang van zaken ten aanzien van het collegeprogramma en de begroting het Pro-vinciale Staten moeilijk maken een integrale afweging te maken van de beleids-voornemens;*
- *dat de huidige gang van zaken ten aanzien van het collegeprogramma en de begroting het Pro-vinciale Zaken moeilijk maken achteraf te controleren of de beoogde doelen en prestaties zijn be-haald dan wel voldoende zijn;*

concluderen:

dat Provinciale Staten op deze wijze hun werk niet goed kunnen doen; en spreken hierover hun treurnis uit,

en gaan over tot de orde van de dag.

Wat betreft het openbaar vervoer en het asfalt geven wij de heer Ekkers gelijk. Je kunt niet alleen OV doen, je zult ook wel wat met asfalt moeten doen. Maar wij kunnen ons toch niet aan de indruk ont-trekken dat de focus van dit college veel en veel meer op asfalt is gericht dan dat er naar OV wordt ge-keken. Dat betreuren wij. Dat vinden wij een verkeerde keuze.

Wij hebben het gehad over de BLOW en we hebben gemerkt dat de animo voor windenergie toch ma-ger is. De gedeputeerde geeft het niet op, lof daarvoor.

Belangrijker wellicht dan de vraag of we die 50 Megawatt nu wel of niet via windenergie gaan realise-ren, is dat we in de aankomende vier jaar die 50 Megawatt via een milieuvriendelijke manier gaan be-reiken. Kan dat dan niet gewoon als een indicator worden vastgesteld? Dat we daar het college op kunnen afrekenen en dat we dit dan als een stimulans kunnen beschouwen?

Wat de zonnepanelen betreft, merkte de gedeputeerde op dat het veertig jaar duurt om die terug te ver-dienen. Ja, waarom duurt dat zo lang? Omdat die dingen zo duur zijn. Als er veel zonnepanelen ge-plaatst zouden worden, dan zou de terugver-dientermijn ontzettend bekort worden. We kunnen hier dus wel degelijk wat doen. Als wij in de provincie dat echt gaan stimuleren, dan zorgen wij ervoor dat die dingen goedkoper worden en dat de terugverdientermijn dus beperkt wordt.

De herindeling is voor ons een belangrijk punt. De reactie van de gedeputeerde vonden wij wat teleur-stellend. Dit is immers geen nieuws. Wij weten dat het college van Gedeputeerde Staten op een gege-ven moment een oordeel gaat vellen over de vraag hoe de gemeenten het maatschappelijk draagvlak hebben laten meewegen en hoe zij dat vertaald hebben. Maar we weten vanuit het verleden ook dat twee informatieavonden, waarbij dan 30 ambtena-ren, 30 politici en 5 burgers binnen komen lopen, als voldoende wordt gezien. Dat vinden wij natuur-lijk heel erg jammer.

Hiervoor dienen wij een motie in, motie meting maatschappelijk draagvlak.

MOTIE M3 (SP): Meting maatschappelijk draagvlak.

*Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering
bijeen op 24 september 2007;*

overwegende:

- *dat een gemeentelijke herindeling het belangrijkste besluit is dat een gemeente kan nemen;*
- *dat standpunten van lokale partijen op dit punt tijdens verkiezingen niet altijd eenduidig en/of de-finitief zijn;*

verzoeken het college:

- *ten aanzien van de verdere afhandeling van de Arhi-procedure rond het Vecht- en Plassengebied, de betrokken gemeenten de ruimte te geven om alsnog een representatieve volksraadpleging te houden;*
- *de gemeenten hier desgevraagd bij te ondersteunen en de uitkomsten van deze representatieve volksraadpleging(en) te respecteren,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Op de vragen die de PvdD heeft gesteld ten aanzien van dierenwelzijn, hebben wij helemaal geen antwoorden gehoord. Dat betreuren wij zeer. De Partij voor de Dieren zal mede namens ons zo meteen hierover een motie indienen.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende ondertekend. Ze maken deel uit van de beraadslaging en kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij danken het college voor de uitgebreide beantwoording van onze vragen. Door een heel aantal partijen is verwezen naar de indicatoren. Wat ons betreft moeten indicatoren een resultaatgericht karakter hebben, want zo kan de effectiviteit het beste worden gevolgd. Dat laat overigens onverlet dat in het kader van de beleidsvoornemens ook een aantal tussendoelen genoemd zou kunnen worden.

In december zullen we vast nog wel zaken aandra-

gen waarvan wij vinden dat die prominenter op de werkagenda zouden moeten terugkomen.

Tot slot wenst de fractie van het CDA het college heel veel succes met de volgende stappen naar het concretiseren van het geheel en met de financiële vertaling ervan.

De heer NUGTEREN: Mijnheer de Voorzitter! Wij hadden een paar punten in gebracht. Het eerste punt betrof de status van het college versus het coalitieakkoord. Dat is inmiddels helder en voor de toekomst nu voldoende duidelijk, zodat daarover geen misverstand kan bestaan. Mocht dat alsnog wel gebeuren, dan zullen we een interessant politiek debat hebben.

Ons tweede belangrijke punt was hoe de Staten de controlerende taken kunnen uitvoeren voor wat betreft de voortgang van de uitvoering van het collegeprogramma. Ik heb van de gedeputeerde begrepen dat zij in principe daarmee kan instemmen, zij het dat het niveau van de details nog even aan de orde moet worden gesteld. Dat vind ik een heel logisch punt. Ik verwacht dan ook dat wij daarover in de-cember een concreet voorstel krijgen, zodat wij dit punt kunnen regelen. Dan is er voor de komende jaren helderheid over hoe zaken moeten gebeuren. Dat brengt mij ook bij de motie van treurnis die de SP heeft ingediend. Ik geef gelijk toe dat wij vrij kritisch zijn op het tempo en op de wijze waarop de-ze coalitie is ontstaan. Dit college en deze coalitie weten werkelijk prachtig het beeld op te roepen dat men elkaar niet kent, alsof men niet sinds 1974 bij elkaar zit. Dat men dit weet te verhullen roept mijn bewondering op. Aan de andere kant vind ik een motie van treurnis iets wat in het geheel niet bij mijn karakter past en ten tweede worden in de tekst van die motie te veel zaken bij elkaar geveegd. Ik vind het erg belangrijk dat wij afgesproken hebben hoe wij als Staten de voortgang en de uitvoering van een en ander kunnen controleren. Alsmar blijven stilstaan bij het feit dat dit veel te laat begint en dat het niet goed begint, enzovoort, is iets waar ik niet zoveel mee kan op dit moment.

Er zijn ook nog enkele andere dingen aan de orde geweest. Ik dank de gedeputeerden voor de uitvoeri-ge beantwoording op allerlei punten. Soesterberg is één van de belangrijke punten voor ons. Van de gedeputeerde Krol begrijp ik dat als er een ruimtelijk plan ligt, dat de Staten dan nog de

mogelijkheid hebben daar financieel nog uitspraken over te doen, anders dan dat het gegeven is dat het alleen maar uit woningbouw en bedrijventerreinen betaald kan worden. Dat vind ik een heel belangrijke constatering. Het doet bij mij wel de vraag rijzen wat voor een soort ruimtelijk plan daar nu wordt voorgelegd. Is dat er één dat uitgaat van de ruimtelijke indeling of één dat uitgaat van de financiën, of is daar een zeker evenwicht in? Maar voor het feit dat er in principe nog financiële ruimte aanwezig is om daarover een besluit te nemen, zijn wij dankbaar voor, althans voor het moment; we moeten zien hoe het uitpakt. Met Agenda Natuur moeten we op die manier verder gaan.

Bij de tweede motie van de SP heb ik het gevoel dat hier een oude discussie, die we al eerder in de Staten hebben gevoerd, herhaald wordt. Daaraan hebben wij niet zoveel behoefte.

Ten slotte: collega Bisschop had het over veren die in bepaalde kledingstukken werden gestoken en daar weer uitgeroetst werden. Ik weet niet wie wat deed. Ik had zelf het idee dat het meer 'ezeltje prik' was geworden op een gegeven ogenblik. Er zijn diverse accentverschillen ten aanzien van wat er op tafel ligt en wat daar nog moet komen. Dat is op zichzelf prima. Politieke partijen hebben verschillende standpunten; de fractie van het CDA het nabijheidbeginsel, de VVD de mobiliteit en de MKB en de PvdA de woningbouw en de arbeidsmarkt. Dat ligt allemaal erg voor de hand. Maar wat mij het meest verbaast, is dat deze discussie iedere keer weer opkomt. Bij iedere ronde van een stuk wordt er weer over gediscussieerd in welke verhouding het is. Wij zijn erg benieuwd natuurlijk hoe uiteindelijk de balans zal uitpakken en of die anders uitpakt dan tot nu toe. Vandaar dat het voor mij ook zo verschrikkelijk belangrijk was om vast te stellen wat de status van het collegeprogramma is. Voor de rest kijken wij in december met het aloude adagium van 'alles wat groeit en bloeit en ons steeds weer boeit' graag aan.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De VVD maakt geen gebruik van de tweede termijn.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik vraag mij toch af hoe de fractie van GroenLinks het college bekijkt als ze het

hebben over 'ezeltje prik', maar dat geheel terzijde. Ik heb zojuist geconstateerd – en het college heeft dat niet weersproken – dat er gewoon €7.000.000 over is. Hartelijk dank. Daarover dien ik een motie in, namelijk dat je het geld dat je niet nodig hebt, vooral niet moet ophalen bij de burgers; dat kun je daar dus gewoon kunt laten.

Motie M4 (ChristenUnie): Niet verhogen opcenten motorrijtuigenbelasting

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 24 september 2007, handelende inzake het collegeakkoord "Besturen met hart voor de toekomst";

overwegende:

- dat voor de uitvoering van het concept-collegeakkoord een bedrag noodzakelijk wordt geacht van € 343.081.000;
- dat de beschikbare middelen voor uitvoering van het collegeakkoord € 350.185.000 bedragen;

constaterende:

- dat er een bedrag van € 7.104.000 aan inkomsten bestaat over de periode 2007-2011 die kenmerkend niet noodzakelijk zijn;
- dat deze middelen opgebracht zijn c.q. moeten worden door de burgers van de provincie Utrecht;

dragen het college op:

in het definitieve collegeakkoord de € 7.104.000 terug te geven aan de burgers, door het niet-verhogen van de opcenten motorrijtuigenbelasting in de jaren 2008 en 2009, en voorts de verhoging voor 2010 te matigen voor het resterende bedrag,

en gaan over tot de orde van de dag.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! In de provincie hebben wij nog steeds, ondanks die € 340.000.000 en nog wat, een omvangrijke algemene reserve. Waarom zet mijnheer Van Kranenburg dat niet in voor alles terug te geven aan weet ik wie?

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Waarom het hier gaat, is

dat het college eerst met veel vertoon zegt € 350.000.000 beschikbaar te hebben en vervolgens maar voor € 343.000.000 kennelijk kan invullen. Dan zeg ik nou, die € 7.000.000 hebben we niet nodig. Dus dat doen we anders: dat geven we gewoon terug aan degene waar vandaan komt. Klaar.

Wij willen graag een heel duidelijke uitspraak dat wij toch gaarne zouden zien dat die bedragen die nu gefourneerd zijn voor de Tour de France, toegevoegd worden aan het budget voor breedtesport en daartoe dienen wij een motie in om daarover de mening van de Staten te horen.

Motie M6 (ChristenUnie, SP): Budget Tour de France

Provinciale Staten van Utrecht, op 24 september 2007 in vergadering bijeen, handelende inzake het collegeprogramma "Besturen met hart voor de toekomst";

overwegende:

- *dat de Tour de France een activiteit van topsport is;*
- *dat we in deze provincie vooral de breedtesport willen stimuleren;*
- *dat een tourstart in onze provincie niet noodzakelijkerwijs een stimulans is voor de breedtesport;*
- *dat de tour al genoeg media-aandacht heeft om ook de inwoners van Utrecht voor deze sport te interesseren;*
- *dat de economische belangen niet opwegen tegen de directe en maatschappelijke kosten;*
- *dat we ons kunnen afvragen of we onze provincie willen associëren met dopingschandalen;*

dragen het college op:

de bedragen die voorzien zijn voor de Tour de France, toe te voegen aan het budget breedtesport,

en gaan over tot de orde van de dag.

Ik heb geen antwoord gekregen op mijn verhaal over het vasttimmeren van de gelden in beleidsvelden, langjarig en zeer vastliggend. De potjes voor gedeputeerden, zogezegd. Daarmee de mogelijkheden voor de Staten aanmerkelijk beperkend, terwijl

het college zelf in zijn stuk vermeldt flexibiliteit te willen, afhankelijk van ontwikkelingen in de samenleving. Volgens mij beperkt zich dat niet tot één beleidsveld en dus zal je met die gelden ook onderling moeten kunnen schuiven, althans zo zouden de Staten dat kunnen doen. Ik heb daartoe een motie opgesteld.

MOTIE M5 (ChristenUnie): Inrichting collegeakkoord

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 24 september 2007; behandelende inzake het collegeakkoord "Besturen met hart voor de toekomst";

overwegende:

- *dat het college in het concept "Besturen met hart voor de toekomst" uitgaat van een flexibele inzet van middelen, afhankelijk van ontwikkelingen in de samenleving, en daartoe financiële en beleidsinhoudelijke ruimte laat voor nadere invulling op onderdelen;*
- *dat het onnodig, meerjarig vastleggen van gelden voor een bepaald beleidsveld, zonder concrete bestemming vermeden dient te worden ten behoeve van de gewenste flexibiliteit;*

dragen het college op:

- *het definitieve collegeakkoord zodanig in te richten dat duidelijk is voor welke bedragen reeds concrete bestemmingen zijn, zodat duidelijk is voor welke hoofdstukken/beleidsvelden een nadere invulling (ook financieel) (on)mogelijk is;*
- *zodanig in te richten dat het mogelijk is voor Provinciale Staten op gezette tijden, via de begroting dan wel begrotingswijzigingen, bedragen over te hevelen van het ene naar het andere beleidsveld/hoofdstuk, afhankelijk van de aldan door Provinciale Staten vast te stellen noodzakelijkheid,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Dan heb ik nog een laatste motie en die gaat over congestie, want op mijn vraag dienaangaande is het college niet ingegaan en dat is uiteraard te betreuren.

Motie M7 (ChristenUnie): Congestie

*Provinciale Staten van Utrecht in vergadering
bijeen op maandag 24 september 2007 ter bespre-
king van het collegeakkoord;*

constaterende:

- *dat de provincie Utrecht de draaischijf van Nederland is;*
- *dat de problemen in en rond het stedelijk netwerk van Utrecht en Amersfoort almaar verder toe-nemen (zie pag. 23 collegeakkoord);*
- *dat mobiliteit essentieel is voor een goed draaiende economie;*
- *dat operationele maatregelen dringend nodig zijn;*

overwegende:

- *dat voornoemde feiten nut en noodzaak nopen tot het tegengaan van congestie in de provincie Utrecht;*
- *dat congestie het bedrijfsleven jaarlijks miljoenen kost;*
- *dat de nota Mobiliteit en in het kielzog daarvan het aangepaste SMPU kiezen voor de invoering van een kilometerprijs;*
- *dat het collegeakkoord met geen woord rept over beprijzing;*

roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

- *het collegeakkoord aan te vullen met een visie op variabilisering van de autokosten;*
- *beleid te ontwikkelen dat hiermee rekening houdt en de congestie een halt toeroept,*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. De moties kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Eigenlijk maar gelijk aanhakend op het laatste onderwerp van de heer Van Kranenburg: over rekeningrijden heb ik de hele avond niets gehoord in de opmerkingen van de heer Ekkers. Wij zullen dan ook de motie zoals die is ingediend door de ChristenUnie ten aanzien van congestie en de kilometerprijs van harte ondersteunen.

Even voortgaand op de portefeuille van de heer Ekkers die ook heeft gesproken over de blue ports en over hoe goed hij dat vindt. Dat gevoel delen wij gelukkig met hem. Echter, wat ik toch een beetje bij hem mis in zijn relaas is de gedrevenheid om er echt iets van te maken. Ik heb zelf opgemerkt dat het goed is dat we dat onderzoek gaan doen voor die €300.000, maar dan zijn we er eigenlijk nog niet. Bij dit soort ontwikkelingen kun je echt niet voor een dubbeltje op de eerste rang zitten. Dat betekent dat je samen met gemeenten en bedrijfsleven op dat gebied meer moet doen dan alleen de komende vier jaar te gaan onderzoeken. Dus wij verwachten gewoon van het college dat bij de uitwerking straks in december er meer geld voor het blueport-verhaal beschikbaar komt en dat er heel duidelijk meer ambitie in zit om daar in deze periode een slag te gaan slaan.

Een ander punt dat ik interessant vond aan het verhaal van de heer Ekkers, betrof de NV Utrecht. Dat was in reactie op een opmerking van de fractie van het CDA. Mijn vraag is: in hoeverre ondergraaft het UPR nu de rol en de functie die de NV Utrecht heeft? Het is natuurlijk zo dat het UPR het hele gebied van de Randstad beslaat en daarin ook de discussie breder trekt en groter maakt. Naar wat ik heb begrepen, wordt er niet meer in een 'vleugeldenken' gedacht wat dat betreft. Dat zou eigenlijk wel goed zijn, omdat je op die manier als het ware de spaghetti die we juist met zo'n UPR hadden willen voorkomen, wegneemt. Dus daarover wil ik graag wat duidelijkheid hebben van in hoeverre dit daar-door wordt ondergraven.

Heb ik ten aanzien van het Sciencepark nu goed begrepen dat we hiervoor een ontwikkelingsmaatschappij aantrekken die als het ware richting Hong Kong gaat opvrijzelen? Wat gaan we er eigenlijk mee doen? Uit de woorden van de gedeputeerde begrijp ik dat er veel kan en dat er veel meer zou moeten, maar hoe gaan we dat dan aanpakken om die clubs die daar iets willen, werkelijk zo ver te krijgen? Dan heb ik een andere vraag waarbij tot mijn vreugde collega Jonkers voor mij in de bres sprong met een vraag over bedrijventerreinen. De gedeputeerde gaf heel duidelijk aan dat we eerst gaan herstructureren en pas dan gaan we nieuwe bedrijventerreinen uitgeven. Dat is dan perfect, dacht ik. Alleen gaandeweg de vragen die er gesteld werden, zag ik de gedeputeerde toch weer een beetje opschuiven met de melding dat in het streekplan

duidelijk de toezegging aan gemeenten staat inzake wat er wel en niet kan. Dat is juridisch en formeel helemaal correct, maar hoe moet ik dat dan zien in het licht van de nieuwe WRO (Wet op de Ruimtelijke Ordening)? Als die immers in werking treedt zal het streekplan volgens mij niet meer gehanteerd worden en zal er een nieuw traject gaan vigeren. Graag een toelichting daarop, omdat dit kan betekenen dat we dan een nieuwe slag kunnen slaan en dus wel een moratorium voorlopig kunnen instellen op de uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen.

D66 is helemaal tevreden met de beantwoording door mevrouw Raven inzake het religieus erfgoed. Wij zitten precies op dezelfde lijn wat dat betreft. Wij rekenen onder dat erfgoed ook synagogen en wat dies meer zij van wat er maar mee te maken heeft.

Wat de portefeuille van mijnheer Krol betreft, moet ik Soesterberg toch weer even noemen. We zijn blij met de ruimte die hij aan de Staten geeft; op het moment dat het plan beschikbaar is een oordeel vellen en duidelijk maken hoe wij daar invulling, geld, groen enzovoort, aan kunnen geven. Die discussie gaan we dan nog voeren. Ik zou het dan ook prettig vinden daar enkele alternatieven in aan te treffen, zodat we ook die op hun consequenties kunnen beoordelen. Op die manier kan de discussie veel beter gestroomlijnd worden.

De VOORZITTER: Wij zullen straks de moties behandelen. Dan loop ik de partijen wel even af.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerden voor de wijze waarop mijn punten zijn beantwoord. Wij hadden twee moties voorbereid, maar die zijn hiermee overbodig geworden. De ene betrof het beleid voor monumentale kerken. Natuurlijk moet dat zijn bedding krijgen, maar ik heb er vertrouwen in dat wij op 17 december hier een perfect stuk in de Staten zullen hebben. Die tweede motie betrof de lageropgeleiden op de arbeidsmarkt. Hartelijk dank voor de beantwoording. Ik denk dat het een goede aanpak is om met een analyse te beginnen inzake groepen en categorieën en hoe die momenteel gepositioneerd zijn. De voorgestelde aanpak lijkt mij veelbelovend. Mijn hartelijke dank hiervoor.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Er is, wat mij betreft, een teleurstellend antwoord gekomen op mijn vraag inzake biologische landbouw. Ik ga eerst nog even in op de cijfers daarover om mijn standpunt te verhelderen. Het gaat hier natuurlijk niet om de begroting, dus we hoeven niet al te diep op de financiën in te gaan. Maar toch ter verheldering het volgende. In de afgelopen vijf jaar is er jaarlijks €0.000 via het PMP (Provinciaal Milieubeleidsplan) beschikbaar gesteld voor biologische landbouw. Er is circa €3.000 aan rijksgeld gegaan naar een voerteeltproject in de Gelderse Vallei; circa €44.000 aan Europees geld naar een koepelproject voor verschillende sectoren van de biologische landbouw, en voorts is er een subsidie voor een biologische boerenmarkt verstrekt van €18.000. Het gaat hierbij dus niet om zeer intensief beleid om zorg te dragen voor verbetering van de problemen die er op dit moment zijn als gevolg van de niet-biologische landbouw en veeteelt, en dat zijn forse problemen. De milieuproblemen die daardoor veroorzaakt worden, zouden we als provincie echt moeten aanpakken. Daar pleiten wij dus voor. Ik dien dan ook graag een motie in, mede namens Mooi Utrecht, D66, GroenLinks, ChristenUnie en SP.

Motie M1 (PvdD, Mooi Utrecht, D66, GroenLinks, ChristenUnie, SP)

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 24 september 2007; kennis genomen hebben-de van het programma van het college van Gedeputeerde Staten 2007 – 2011, "Besturen met hart voor de toekomst";

constaterende:

- *dat het college van Gedeputeerde Staten in het collegeprogramma aangeeft de komende vier jaar aan de slag te gaan met een programma dat zich kenmerkt door aandacht voor duurzaamheid en kwaliteit;*
- *dat het bevorderen van biologische landbouw en veeteelt als onderdeel van duurzaamheid in het collegeprogramma ontbreekt;*
- *dat er geen vigerend beleidsplan meer is dat specifiek gericht is op de bevordering van biologische landbouw/ veeteelt;*
- *dat er van de circa 2000 agrarische bedrijven in de provincie Utrecht slechts circa 80*

biologisch zijn;

overwegende:

- dat de huidige veehouderij verantwoordelijk is voor 18% van de uitstoot van CO₂-gassen wereldwijd;
- dat omschakeling naar duurzame veehouderij kan bijdragen aan de realisering van de Europese doelstelling met betrekking tot reductie van de uitstoot van CO₂-gassen met 20% in 2020;
- dat de intensieve veehouderij en niet-biologische landbouw ernstige waterkwaliteitsproblemen en bodemecologische problemen veroorzaken waardoor onder andere de normen van de Europese Kaderrichtlijn Water niet behaald dreigen te worden,
- dat de intensieve veehouderij niet alleen negatieve effecten heeft op het milieu, maar ook op het welzijn van dieren en op de wereldvoedselverdeling;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om omschakeling naar biologische landbouw/veeteelt als onderdeel van duurzaamheid te zien, en hieraan aandacht te besteden in het collegeprogramma,

en gaan over tot de orde van de dag.

Zoals al is aangekondigd door mevrouw Jonkers van de SP dien ik mede namens de SP een motie in:

Motie M8 (PvdD, SP): Portefeuille dierenwelzijn

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 24 september 2007;

constaterende;

- dat binnen Gedeputeerde Staten geen gedeputeerde (eind)verantwoordelijk is voor dierenwelzijn;
- dat het provinciaal beleid van invloed is op verschillende terreinen die te maken hebben met het houden van dieren, dierenwelzijn, en faunabeheer;
- dat het woord "dierenwelzijn" desondanks in het collegeprogramma niet voorkomt;

overwegende;

dat door het ontbreken van een eindverantwoordelijke, dierenwelzijn een onderbelicht aandachtspunt is en in afweging van belangen vaak het onderspit delft;

spreken uit:

de portefeuille dierenwelzijn expliciet aan één van de gedeputeerden toe te wijzen,

en gaan over tot de orde van de dag.

De reden waarom wij deze motie indienen, is omdat dierenwelzijn nu over verschillende portefeuilles verdeeld is, vaak niet herkenbaar, en dat betekent ook dat er minder aandacht aan besteed wordt dan het onderwerp verdient. Wij zien graag dat er een integraal beleid voor ontwikkeld wordt. Dat is alleen mogelijk als een gedeputeerde dat echt in portefeuille heeft.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende ondertekend. Ze maken deel uit van de beraadslaging en kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Ik zie dat de publieke tribune bijna leeg is, derhalve schors ik de vergadering tot 19.00 uur.

Schorsing 17.55 uur tot 19.04 uur.

(De heer Seldenrijk heeft de vergadering verlaten.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. We gaan verder met de tweede termijn met de beantwoording door het college, waarbij tevens de preadviesering van de moties meegenomen zal worden.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb ter beantwoording nog een paar opmerkingen van D66. Het onderwerp "blueports" heeft volop aandacht. Wij waren er echter al veel langer mee bezig, ook door de gemeenten Houten en Nieuwegein bijna te verplichten medewerking te geven aan de ontwikkeling van het Tweede Kloostergebied door samen met Utrecht te kijken naar de hele ontwikkeling van Lage Weide. Daarmee zijn we dus nog volop bezig.

Voorts de vraag: maakt het UPR de NV Utrecht overbodig? Nee. NV Utrecht beperkt zich tot het grondgebied van Utrecht met een stukje Noord-

Holland – dat is de heer De Vries bekend – en is meer dan alleen een project van het UPR, dat zich toch in hoofdzaak met mobiliteit bezighoudt. NV Utrecht houdt zich echter ook met woningbouw, economie en allerlei andere zaken bezig.

Science Park ontwikkelingsmaatschappij? Het zou kunnen, dat hoeft echter niet. Ik heb ontwikkelingsmaatschappijen genoemd als een middel om een bepaald doel te realiseren, maar niet als een automatisme dat dit altijd zo zou moeten gebeuren. Het gaat er veel meer om dat alle middelen worden afgewogen en dat voorts dát middel wordt gekozen dat het beste gebruikt kan worden om een bepaald doel te realiseren.

Maakt de nieuw WRO het mogelijk bedrijventerreinen die in het streekplan staan, te schrappen? Nee. Het streekplan gaat automatisch over in de structuurvisie van de provincie Utrecht. Natuurlijk kan de provincie op grond van de structuurvisie stellen er veranderingen in aan te gaan brengen. Maar dat kan op dit moment ook, omdat de provincie natuurlijk altijd kan aangeven dat zij een wijziging van het streekplan zal gaan voorstellen. Ook al is het de vraag of dat een vorm van behoorlijk bestuur is, omdat nog niet zo lang geleden in de Staten het streekplan is vastgesteld met daarin de mogelijkheden die er gegeven zijn.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat is helder. Het is dus niet zo dat wij automatisch, wanneer de structuurvisie aan de orde is, de hele boel opnieuw gaan belichten en gaan bekijken waar we dingen moeten gaan veranderen. Als dat zou gebeuren, moet dat dan alleen vanuit Gedeputeerde Staten voortkomen, of is het ook mogelijk dat dit vanuit Provinciale Staten?

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat kunnen de Staten ook doen.

In de motie M7 komen de opmerkingen van de heer De Vries over Apeldoorn – Hoevelaken terug. Het verbaast mij overigens een beetje. In motie M7 wordt eerst geconstateerd dat Utrecht de ‘draaischijf van Nederland’ is. Het is overigens een terechte constatering dat er problemen zijn. Dat mobiliteits-essentieel is voor een goed draaiende economie is een juiste constatering. Dat maatregelen dringend noodzakelijk zijn, is eveneens juist. Daarom hebben wij vorig jaar met het Rijk een overeenkomst gesloten waardoor het Rijk €3,1 miljard gaat

bijdragen om de problemen op te lossen. Daarom zijn we met pakketstudies bezig en daarin komen alle modaliteiten van verkeer aan de orde, zoals ik vanmiddag nog verteld heb. Beprijzing is op dit moment volstrekt onzin. Als we die gaan invoeren, dan moeten we dat doen binnen een landelijk kader. Als we dat niet doen, krijgen we onmiddellijk problemen met een onderliggend wegennet; dan krijgen we immers onmiddellijk allerlei verdringingsverschijnselen. Dat moeten we dus niet doen. Ook het Rijk dringt erop aan, om zowel met parkeren als ten aanzien van beprijzing geen initiatieven te nemen, maar daarover eerst met elkaar goede afspraken te maken en pas dan zullen we bekijken wat we er aan gaan doen. Nu is al onze aandacht erop gericht om met verve en met spoed ervoor te zorgen dat de pakketstudies tot een goed einde komen.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat het college vindt dat er derhalve geen mening over beprijzing behoeft te worden vastgelegd in het collegeakkoord.

De heer EKKERS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is helemaal correct.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Jonkers heeft opgemerkt dat ik het gehad zou hebben over boekhoudkundig geneuzel. Wel, dat heeft zij mij niet horen zeggen en dat heb ik evenmin bedoeld. Ik heb gezegd dat ik het jammer vind dat de rekenkamer niet de argumentatie van het college van Gedeputeerde Staten erbij betrokken heeft waarom wij de begroting 2008 zo hebben opgesteld als we het gedaan hebben, en dat we met een eerste begrotingswijziging de nieuwe voorstellen laten komen. Daarmee zeg ik ook meteen al iets over motie M2, de motie van treurnis. Die motie raden wij af. Mevrouw Jonkers citeert ook in het tweede en derde bolletje van die motie letterlijk de kritiek van de rekenkamer, althans het commentaar van de rekenkamer staat letterlijk in motie M2. Wij vinden dat de Staten wel een goede afweging kunnen maken van de beleidsvoornemens. Dus wij ontraden de Staten deze motie M2 te aanvaarden, te meer daar wij juist voor transparantie hebben gekozen, zoals in de eerste termijn aan de orde is gesteld. Wat de opmerkingen betreft die door mensen zijn

gemaakt over de indicatoren, merk ik op dat die een concreet karakter moeten hebben. Ik denk dat dit ook heel duidelijk is. De Staten zullen de maatschap-pelijke effecten moeten aangeven, en wij als GS zullen de uitvoeringsindicatoren moeten benoemen.

Wat de heer Nugteren heeft gezegd over de controlerende taken die de Staten hebben, spreekt duidelijk voor zich.

Bij mijn bespreking van motie M4 kom ik nog terug op wat de heer Van Kranenburg heeft gezegd over de begroting, waarin hij het heeft over die €7.000.000 aan inkomsten. Dat dit inkomsten zouden zijn, is overigens niet juist. Het gaat hierbij om een vermogensonttrekking. Dat is toch echt iets anders. Hij stelt voorts voor om via de opcenten dat geld aan de burgers terug te geven. Ik wijs hem er echter op dat hij dan misschien morgen met het idee komt om de €23.000.000 weer bij de burgers vandaan te halen, want dat bedrag moeten wij ook nog zien te genereren. Wij ontraden deze motie M4 ten stellig-ste.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik meen toch te weten dat zodra gelden onttrokken zijn aan het vermogen en beschikbaar komen tot inzet, ze gewoon behoren tot de begroting en derhalve gewoon al dan niet ingezet kunnen worden. De provincie heeft € 7.000.000 aan inkomsten al of niet uit vermogen, waarvan het college meent die vervolgens niet te kunnen inzet-ten.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Maar dat geld hebben wij nog niet onttrokken.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde onttrekt toch een bedrag van zoveel miljoen uit het vermogen van de provincie?

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Tot de heer Van Kranenburg zeg ik: er is een coalitieakkoord. Daarbij ligt een cijfermatige opstelling; dat is een intentie. Net zo goed als in dit concept een intentie ligt. Daar zit iets van verschil tussen. Misschien komt er in december weer iets anders, maar dat is een begroting waar we het over hebben en dan rekenen wij met elkaar af. Dan kan de

Christen-Unie-fractie die motie weer indienen als dat nodig is.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat deze coalitie aan elkaar hangt van intenties. Dank u wel.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat was dus motie M4.

Over motie M5 inzake Tour de France hebben de Staten gehoord wat ik en collega Binnekamp daarover hebben gezegd. Wij blijven voorstanders om daar geld in te investeren, ook al is dat een besluit dat in de vorige coalitieperiode al is genomen. Het geld komt overigens niet uit het breedtesportbeleid, maar uit de post inzake Utrecht-promotie.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! De afspraken en toezeggingen inzake de Tour de France die er liggen zijn niet meer te veranderen, zo begrijp ik. Dus dat bedrag is wel opge-voerd in de financiële planning, maar is niet iets waar nog een keuze voor mogelijk is?

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het hangt er natuurlijk van af of de Tour de France sowieso in Utrecht komt. We moeten natuurlijk iets reserveren, zo werkt dat.

De heer NUGTEREN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik begreep dat het geld is gereserveerd om ervoor te zorgen dat de Tour de France hier zal komen.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, de promotieactiviteiten om te zorgen dat de Tour de France hier komt. Dat klopt. Ook motie M6 ontraden wij. Volgens mij is de begrotingsbehandeling het moment waarop hierover gesproken kan worden. De Staten hebben het budgetrecht. Er zijn duidelijke spelregels afgesproken. Dus wat betreft, snappen wij de motie niet op dit moment.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In de tweede termijn is uitsluitend door mevrouw Jonkers iets gezegd dat mijn portefeuille betreft. Ik constateer dat mevrouw Jonkers niet veel vertrouwen heeft in de lokale democratie. In haar tweede overweging zegt zij dat de lokale partijen in

feite niet betrouwbaar zijn, niet eenduidig zijn of dat ze nogal eens wisselen van standpunt. Voorts zegt zij in feite dat de provincie daar nog maar eens stevig overheen moet. Het college heeft echter wel vertrouwen in de lokale democratie en ook in hoe de betrokken gemeenten hun verantwoordelijkheden nemen. Wij hebben dus geen behoefte aan deze motie.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Is mevrouw Dekker dan van mening dat alle politieke partijen rond verkiezingstijd altijd eenduidige, heldere standpunten hebben ingenomen ten aanzien van herindelingen?

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In verkiezingstijd is er sprake van veel standpunten over talrijke onderwerpen. In deze fase vanaf het moment waarop het college in april heeft gezegd dat dit de twee varianten zijn die het aan de betrokkenen worden voorgelegd – dus tot 1 oktober zijn de gemeenten buitengewoon druk om een zienswijze te formuleren. Wij zijn als provincie daar nauw bij betrokken. We zien ook welke inspanning gemeenten zich getroosten jegens bewoners. De ene doet dat met een referendum, de andere met bewonersavonden en de volgende met weer andere activiteiten. Wij zien hoe serieus gemeenten dat doen en hoe zij dat vervolgens vervlechten in hun zienswijze. Wij als provincie hebben daar vertrouwen in.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Deelt mevrouw Dekker dan niet de mening van de SP dat een referendum of op z'n minst een representatieve volkspeiling een veel betere en duidelijker beeld geeft van het maatschappelijke draagvlak?

De heer DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet zo interessant wat ik vind over de waarde van een referendum. Het is veel interessanter als ik vind dat gemeenten hun werk goed doen. En ik ben van mening dat de gemeenten in dit opzicht hun werk goed doen.

De VOORZITTER: Het lijkt mij duidelijk dat u het niet met elkaar eens bent.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga uit van één reactie die ik aan

de heer Nugteren moet geven. Ruimtelijk plan Soesterberg wordt zó mooi dat ik denk dat we er allemaal blij mee zullen zijn. Wij zullen er ook een financieel plaatje bij doen en dan kunnen we er in alle vrijheid over discussiëren. Dat had u, mijnheer Nugteren, goed samengevat.

Er zijn twee moties door mij te behandelen. In motie M1 van de PvdD wordt het college verzocht de omschakeling naar biologische landbouw/veeteelt als onderdeel van duurzaamheid te zien en hieraan aandacht te besteden in het collegeprogramma. Die motie ontraden wij. Niet omdat die niet sympa-thiek is. Natuurlijk kunnen we niet tegen duurzaamheid en biologische landbouw/veeteelt zijn, maar het college vindt dat we dat al in grote mate doen binnen onze bestaande kaders. En er zijn nog zoveel meer onderwerpen die niet specifiek benoemd zijn in het collegeprogramma en die al de aandacht van de provincie hebben. De laatste motie, motie M8, heeft toch voor wat opschudding in het college gezorgd. Ik kan daarover niet gedetailleerd informeren, dat lijkt mij ongepast, maar men kan zich voorstellen dat zich enige discussie heeft ontsponnen hoe we als college met deze motie zouden moeten omgaan en wie dan de portefeuillehouder voor dierenwelzijn zou moeten zijn. Onze geliefde voorzitter heeft op dat punt zeker een goede staat van dienst. De heer Ekkers, als gedeputeerde Economische Zaken, is vanwege het grote belang van de sector op dat punt zeer deskundig. Mevrouw Raven heeft geroepen dat toch de cultu-rele aspecten van dieren van belang zouden zijn en mevrouw Dekker vond dat de zorg voor dieren toch zeker minstens zo belangrijk was, en mijnheer De Wilde zei dat al die loslopende dieren iets met duurzaamheid te maken zou hebben en ze veroorzaken ook nog veel fijnstof, dus zou het eigenlijk bij hem horen. En de heer Binnekamp zei dat wij de Europese regelgeving niet moesten vergeten, dus zou het eigenlijk bij hem horen. Maar goed, aan het eind van de discussie heeft het college besloten deze motie over te nemen en ondergetekende te bombarderen tot gedeputeerde voor dierenwelzijn, waarvoor hartelijk dank.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik hierover nog één vraag stellen aan de heer Krol?

De VOORZITTER: Ja, wat wilt u nog meer nu een

motie, ingediend door de Staten, positief gewaardeerd wordt?

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ja, we zijn ook waanzinnig blij. Maar de volgende vraag is dan wanneer wij het beleid hierover te zien krijgen. Een titel is mooi natuurlijk, maar het gaat de SP altijd om de inhoud.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In de korte tijd die wij nog over hadden nadat wij deze portefeuillekwestie min of meer minnelijk geregeld hadden, is het woord "beleidsnota" nog niet gevallen. Ik geloof ook niet dat het college overweegt daarvoor een beleidsnota te maken, maar de SP heeft in die motie gevraagd aandacht voor dierenwelzijn te hebben en ook een eindverantwoordelijke daarvoor in het college aan te wijzen en dát heeft het college gedaan.

De VOORZITTER: Daarmee sluit ik de tweede termijn. Ik denk dat we een zinvol debat hebben gehad over het collegeprogramma. Over wat de Staten daarvan goed vinden en datgene wat de Staten liever anders gehad zouden willen hebben, kan het college wellicht zijn voordeel doen. Ik ga nu over tot afhandeling van de moties. Ik loop die even met u langs in de volgorde waarin ze genummerd zijn. Ik stel als eerste motie M1 inzake biologische landbouw aan de orde.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een punt van orde. Ik zou twee overwegingen uit die motie willen weglaten. Is dat mogelijk? Het gaat om de twee laatste overwegingen.

De VOORZITTER: Die overwegingen worden geacht te zijn geschrapt. Dat heeft u in overleg met alle ondertekenaars gedaan?

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ja.

De VOORZITTER: De laatste twee overwegingen van motie M 1 wordt u geacht niet gelezen te hebben.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de

voorzitter? Dat was voor ons een heikel punt, want dat ziet er alleen maar uit als het 'zwart maken van de sector'. Daar waren wij niet blij mee. Verder is er niks mis met de motie en stemmen wij ermee in.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna de gewijzigde motie M1 te aanvaarden.

De VOORZITTER: Aan de orde is motie M2, de motie van treurnis.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Wij vinden de motie wat hard gesteld. Daarom zijn wij tegen.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben de indruk dat het college in samenhang aan de gang wil gaan en geven het voordeel van de twijfel. Een aanmoedigingspremie. Dan gaan wij niet treuren. Dus zijn wij tegen.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten motie M2 te verwerpen. Voor de motie heeft gestemd de fractie van de SP.

De VOORZITTER: Dan motie M3 over de volksraadpleging.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het onderwerp is niet aan de orde. Wij zijn tegen.

De heer NUGTEREN (GL):Mijnheer de voorzitter! Op zichzelf zijn wij geheel niet tegen dit soort instrumenten en vinden dat de gemeenten die mogelijkheid moeten hebben; die moet alleen niet opgelegd worden.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn tegen met dezelfde argumentatie die door de fractie van GL naar voren is gebracht.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de voorzitter!Gezien de omschrijving "de ruimte geven" zijn wij voor de motie.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten motie M3 te verwerpen. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de SP, de PvdD en Mooi Utrecht.

De VOORZITTER: Ik stel aan de orde motie M4 van de fractie van de ChristenUnie over teruggave opcenten.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben nog € 23.000.000 te gireren aan de minister van Financiën. Wij zijn tegen de motie.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Als het punt bij de begrotingsbespreking aan de orde komt, zijn wij wellicht voor. Op dit moment kunnen wij geen uitspraak doen, dus zijn wij te-geen de motie.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de voorzitter! Voor ons geldt hetzelfde.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna motie M4 te verwerpen. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de SP en ChristenUnie.

De VOORZITTER: Motie M5 over de Tour de France.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de voorzitter! Alhoewel wij vinden dat de argumentatie van Gedeputeerde Staten beter kan, zijn wij tegen deze motie.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de voorzitter! Geen van de overwegingen kunnen door onze fractie echt worden gedeeld. Wij delen alleen de conclusie, dus zijn wij voor de motie.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten motie M5 te verwerpen. Voor de motie hebben gestemd de fracties van GL, de ChristenUnie, D66, SGP en de PvdD.

De VOORZITTER: Dan motie M6, de 'financiële motie'.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de voorzitter! Het is een goed signaal dat wordt afgegeven en iets om na te streven. Wij zijn dus voor de motie.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale

Staten motie M6 te verwerpen. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de SP, de ChristenUnie, D66, de PvdD en Mooi Utrecht.

De VOORZITTER: Ik stel aan de orde motie M7 over het rekeningrijden.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Een korte verklaring. Wij hebben geen behoefte aan de-ze motie, omdat afspraken over beprijzing of kilometerheffing of hoe wij het ook maar noemen, opge-nomen zijn in het UPR en het akkoord over de pakketstudies waar hier inhoudelijk over gesproken wordt. De motie is dus overbodig.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de voorzitter! De SP is altijd voor een omslag geweest van bezit naar gebruik. Variabilisering zou daarvoor een goed middel kunnen zijn, maar niet zonder daarbij de investeringen in betaalbaar OV en brandstofgebruik mee te nemen. Derhalve vinden wij deze motie te beperkt en steunen deze niet.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de voorzitter! Gelet op de toelichting van de gedeputeerde zijn wij tegen deze motie.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Wij zouden graag in plaats van beprijzing meer aandacht willen laten uitgaan naar openbaar vervoer en vermindering van verkeersstromen. Gezien het accent dat wij hierop leggen, zijn wij niet voor deze motie.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de voorzitter! Een integrale afweging lijkt ons beter. In die zin zijn wij tegen de motie.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten motie M7 te verwerpen. Voor de motie hebben gestemd de fracties van GL, D66 en de ChristenUnie.

De VOORZITTER: Dan motie M8 over de portefeuillehouder voor dierenwelzijn. Dat zal als eindver-antwoordelijke de heer Krol worden.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de voorzitter! Wij zijn blij dat het niet de gedeputeerde voor mobiliteit is. Verder vinden wij het een goed idee.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie):
Mijnheer de voorzitter! Wij vinden de motie overbodig, maar zijn niet tegen. Derhalve voor.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de voorzitter!
Naar onze mening voegt de motie niet veel toe.
Maar ja, wij kunnen er moeilijk tegen zijn, zeker als er een gegadigde is om dit ambt te vervullen.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten motie M8 te aanvaarden.

Halfjaarrapportage 2007 van de provincie Utrecht

De VOORZITTER: De SP wil een stemverklaring afleggen.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter!
De SP heeft in het verleden wel eens geweigerd een halfjaarrapportage mede vast te stellen in verband met de grote hoeveelheid externe inhuur die naar mening van de SP onvoldoende werd onderbouwd. Dat is ook in deze rapportage het geval. Wij stemmen desondanks in met het voorstel omdat wij ons kunnen voorstellen dat een grote reorganisatie zoals die nu aan de gang is, ertoe leidt dat er meer mensen worden ingehuurd dan normaal. Wij hechten er wel waarde aan te melden dat dit excuus wat ons betreft eenmalig is.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

Ondersteuning bedrijfsvoering Bureau Jeugdzorg Utrecht en wachtlijstbestrijding toegangslo-ket Bureau Jeugdzorg Utrecht.

Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter!
In de afgelopen jaren is er al heel veel over de jeugdzorg gesproken en geschreven. Uit de diverse rapporten die we hebben ontvangen, blijkt dat veel zaken verbeterd kunnen worden; zowel in de verhouding tussen de provincie en Bureau Jeugdzorg Utrecht (BJU), tussen BJU en de aanbieders als de bedrijfsvoering van BJU zelf. De conclusies uit die verschillende rapporten zijn voor mijn fractie een reden tot zorg. Zeker omdat we overal in de media kunnen lezen dat de vraag naar jeugdzorg sterk groeit en in de komende jaren alleen maar zal toenemen. De fractie van het CDA is dan ook blij

dat er vandaag een Statenvoorstel wordt besproken waar-in een concreet plan van aanpak wordt geschetst voor de ondersteuning van de bedrijfsvoering bij BJU om de lengte van de wachtlijsten te beperken. Over het algemeen genomen, vinden we het nu voorliggende Statenstuk een positief verhaal met een goed plan van aanpak waarin adequaat gereageerd wordt op de tekortkomingen die met name in het Lysias-rapport vermeld worden. Het primaire proces krijgt de aandacht die het verdient. De fractie van het CDA vindt dat dit plan van aanpak goed gestructureerd en helder ingaat op de knelpunten bij BJU. Kort gezegd: wij geloven daarin.

In het plan van aanpak worden verschillende punten genoemd die opgelost moeten worden om de bedrijfsvoering te verbeteren. Daarbij ga ik vooral in op personeelsbeleid, ICT-voorzieningen en de huisvesting.

Personeelsbeleid. De werkdruk bij BJU is groot. Die druk wordt alleen erger door het hoge ziekteverzuim en het grote verloop binnen de organisatie. In het plan van aanpak wordt voorgesteld dit probleem aan te pakken door een hoofd Personeel en Organisatie (P&O) aan te stellen, die een integraal strategisch HRM-beleid (Human Resource Management) opstelt, waardoor knelpunten die achterstallig onderhoud van personeelszaken veroorzaken, opgelost moeten worden. De fractie van het CDA vindt dat de oplossing van knelpunten op het gebied van personeelszaken – daarbij is te denken aan het verbeteren van de functie en de beoordelingssystematiek alsmede de verbetering van het personele klimaat – zeker kunnen bijdragen aan verlaging van de werkdruk. Maar wij denken niet dat de werkdruk daarmee verdwenen zal zijn. De werkdruk onder het personeel heeft volgens ons vooral te maken met het aantal cliënten dat door een hulpverlener begeleid kan worden. Wij denken dat niet alleen een hoofd P&O nodig is, maar dat het aantal hulpverleners bij BJU structureel sterk uitgebreid moet worden om de vraag van cliënten aan te kunnen. Wij vragen de gedeputeerde dan ook om bij de minister aan te dringen op vergroting van het budget voor hulpverleners in de jeugdzorg. Dat wij daar niet alleen in staan, blijkt uit het feit dat het kabinet vorige week bij de presentatie van de miljoenennota duidelijk heeft gemaakt fors extra te willen investeren in de jeugd-

zorg. Het kabinet spreekt echter over incidentele extra middelen. Wij denken dat er structureel extra geld moet komen, zeker omdat er al sprake is van een groei van de hulpvraag en omdat het ernaar uitziet dat deze vraag in de toekomst al-leen maar zal blijven groeien.

De huidige ICT-voorzieningen voldoen niet aan de kwaliteitseisen. Dit vormt niet alleen een knelpunt voor de medewerkers van BJU, maar kan volgens de interim-directeur, die vorige week in de commissie heeft gesproken, ook betekenen dat zaken soms niet of niet voldoende of volledig geregistreerd worden, waardoor de cliënten van BJU niet altijd de juiste hulp krijgen aangeboden. Omdat goede ICT-voorzieningen vooral een steun betekenen in het werk voor de jongeren die hulp nodig hebben, vindt de fractie van het CDA dat dit geld er moet komen en daarom willen wij het graag ter beschikking stellen. Ons ja klinkt hierbij vooral door, omdat wij vinden dat de mensen waar het werkelijk om gaat, de jongeren die in de knel zitten, hulp nodig hebben en dat zij beter geholpen worden door verbetering van de ICT-voorzieningen bij BJU.

De huisvesting voldoet nu niet aan de Arbonorm en er is een nijpend tekort aan werkplekken. Het CDA is er positief over dat BJU een groot deel van zijn eigen vermogen in verbetering van de huisvesting wil steken. Het is voor ons alleen niet duidelijk of deze investering voldoende is om ook de groei in de organisatie te dekken die verwacht kan worden als wij uitgaan van de groei in de hulpvraag. Uit het plan van aanpak ontstaat het beeld dat de investering in de huisvesting alleen voldoende is om de huidige tekorten ten aanzien van de huisvesting te dekken, waardoor de kans bestaat dat men binnen korte termijn opnieuw zal moeten uitbreiden.

Het plan van aanpak is gericht op wachtlijstbestrijding. Als het gaat om de bestrijding van wachtlijsten willen we het niet alleen over het aantal wachtenden hebben, maar vooral ook over de duur van de wachttijd. Door de cijfers die wij vorige week maandag in de commissie WMC ontvingen, ontstond bij ons even het schrikbeeld van honderden kinderen die weken op hulp moesten wachten, maar die niet meegeteld zouden worden voor de wachtlijst, omdat er officieel pas van een wachtlijst

wordt ge-sproken als men meer dan negen weken op hulp moet wachten. Volgens ons kan en mag het niet zo zijn dat honderden jongeren zeven of acht weken op hulp moeten wachten en vervolgens niet meetellen voor een plaats op een wachtlijst. Ook mag het niet zo zijn dat cliënten een kort traject aangeboden krijgen om de wachtlijst te verkorten, terwijl men een langdurig traject nodig zou hebben. Juist bij de-ze groep kwetsbare kinderen moet de kwaliteit van de hulp altijd op de eerste plaats staan. Ons doel is alle kinderen die hulp nodig hebben de juiste hulp bieden. Niet alleen de wachtlijsten terugdringen, maar juist de wachttijden verkorten terwijl de kwaliteit van de hulp gegarandeerd blijft. Daarvoor heeft de fractie van het CDA graag extra geld over.

Mevrouw ALSEM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Voor ons ligt een gedegen plan om de interne bedrijfsvoering van BJU weer op orde te krijgen. Daarnaast is er een verzoek voor een extra investering in de wachtlijstbestrijding. Beide zaken acht de VVD noodzakelijk. Uw voorganger heeft hier gezegd dat jeugdzorg zo belangrijk is, dat dit geen speelbal mag worden van politieke steekspelletjes. En jeugdzorg is belangrijk, staat volop in de schijnwerpers en verdient ons aller steun. Vanuit die constructieve benadering maken wij enkele opmerkingen over dit plan, de wachtlijstverspreiding en over de financiële onderbouwing. Het ondersteuningsplan Bedrijfsvoering is, wat we kunnen noemen, een zeer grondige hersteloperatie. Het betreft P&O, beleidsinformatie en ICT, werkprocessen en huisvesting. Het was dan ook goed mis met Bureau Jeugdzorg. Prima dat de zaak grondig wordt aangepakt. Om als organisatie goed te kunnen functioneren, is het nodig dat achterstallig onderhoud wordt weggewerkt. Een plan van aanpak voor verbetering van bedrijfsvoering is overigens ook een van de aanbevelingen van het rapport "Sturen in vertrouwen", het rapport van de beleidsauditcommissie van Provinciale Staten over de jeugdzorg. Het college van Gedeputeerde Staten heeft gezegd de aanbevelingen van deze commissie als uitgangspunt te nemen voor verder beleid. Maar, de beleidsauditcommissie heeft meer gezegd. Die heeft de verbetering van de bedrijfsvoering van BJU geplaatst in het perspectief van nieuw beleid. Hoewel dit voorstel stevig en gedegen de bedrijfsvoering aanpakt en werkt aan de relaties

binnen de jeugdzorg, missen wij perspectief naar nieuw beleid. Het moet anders in de jeugdzorg en het moet nú anders. Jeugdzorg en jeugdbeleid zijn versnipperd over Rijk, provincie en gemeenten. Dat leidt tot bureaucratie, kosten voor het naar elkaar doorverwijzen en wachttijden voor kinderen. En het kan anders. Stop die versnippering. Geen isolement van de jeugdzorg naast het systeem van lokaal jeugdbeleid. Wel integraal en preventief werken en ervoor zorgen dat er één verantwoordelijke komt voor het proces van de indicatiestelling, toewijzing en begeleiding van het kind, dicht bij de jongeren georganiseerd in hun eigen omgeving. De deskundigheid van BJU moet dus aansluiting krijgen bij de lokale netwerken voor jeugdbeleid. In het begeleidende stuk van BJU komt dat nieuwe perspectief nog onvoldoende uit de verf. Het is te veel intern gericht. De doelstelling voor eind 2008 is een robuuste organisatie neer te zetten en de verbetering van de relatie tussen de provincie en BJU en jeugdzorgaanbieders. Ik mis de expliciete aandacht voor de aansluiting van de jeugdzorg op het lokale netwerk jeugdbeleid. Dat wordt slechts zijdelings even genoemd en dat is te weinig. Als je echt wilt werken aan verbetering van werkprocessen en aan vraaggericht werken dus het kind centraal, en dat wil dit plan kun je volgens ons niet anders doen dan nu het roer omgooien. De VVD is ervan overtuigd dat de druk op de wachtlijsten zal afnemen als de integratie tussen jeugdzorg en jeugdbeleid tot stand komt. Dit besef wint overigens ook landelijk aan kracht. Zie bijvoorbeeld het beleidsplan van minister Rouvoet voor Jeugd en Gezin. Ook uit de Utrechtse wachtlijstgegevens blijkt deze noodzaak. Als we kijken naar de jongste wachtlijstgegevens van BJU dan blijkt dat van de 325 kinderen die nu op de wachtlijst staan, er 186, dus dat is meer dan de helft, wachten op intensieve ambulante hulp. Dan gaat het dus om kinderen die gewoon thuis wonen, naar school of naar hun werk gaan en in een buurt wonen, en die wachtlijst wordt steeds langer. Dit probleem lossen we als provincie samen met BJU en zorgaanbieders nooit alleen op. Wij hebben het lokale jeugdbeleid nodig en zij ons. Als we er niet in slagen om samen de wachtlijsten aan te pakken, blijft het dweilen met de kraan open. Ook na de investering van de nu gevraagde € 1.270.000 voor het wegwerken van die wachtlijsten. Mevrouw Dekker heeft vanmiddag de verwachting uitgesproken dat de groei van de wachtlijsten nog

niet aan een eind is gekomen. Daarbij noemde zij de groeiende behoefte aan jeugdzorg. Het klopt dat de behoefte aan jeugdzorg niet iets is wat je makkelijk kunt beïnvloeden. Wat je echter wel kunt beïnvloeden, is de werkwijze. De huidige situatie in de jeugdzorg leidt voorspelbaar tot wachtlijsten door een inefficiënte structuur, versnippering en bureaucratie. En daar kunnen we wat aan doen.

Wat het financiële kader betreft, wordt er een investering gevraagd van € 1.195.000 voor de ondersteuning van de bedrijfsvoering. In dat bedrag zit echter een deel van € 270.000 dat eenmalig wordt ingezet in 2007 voor een structurele uitgave: een uitbreiding van het personeel. Er worden dus incidentele gelden ingezet voor structurele uitgaven: personeel. Mevrouw Dekker zegt dat zij ervan uitgaat dat het Rijk op termijn deze structurele kosten wel zal gaan dekken. Maar hoe zeker is dat, vragen wij dan. Zeker gezien de ervaringen met afspraken van het kabinet met de provincie. Daar hebben wij wel een vraag over.

De heer Bos heeft al gezegd dat hij in december aandacht wil voor het inzetten van incidentele middelen voor structurele zaken. Wij steunen het plan om daar nader op in te gaan. Los van deze vraag steunt de fractie van de VVD de lijn van het voorliggend voorstel, maar doet het college van Gedeputeerde Staten en BJU de suggestie om verbetering van de bedrijfsvoering nadrukkelijker te plaatsen in het perspectief van nieuw beleid. Dat betekent investeren in en afspraken maken over de aansluiting tussen jeugdzorg en lokaal jeugdbeleid. Dat maakt de werkprocessen pas echt efficiënt en zal leiden tot structurele verbeteringen. Dit past helemaal in de rol van de provincie als ketenregisseur. Voor BJU zijn er kansen voor een vernieuwende en inspirerende doorstart. Pakt u die kans.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Onze instemming wordt gevraagd met een financiering van een plan van aanpak van BJU om zijn organisatie op orde te brengen en het vertrouwen tussen BJU en de provincie te herstellen. De voorgestelde aanpak is een adequate vertaling van de aanbevelingen die zijn gedaan in het rapport van Bureau Lysias. Het is voor ons als Staten moeilijk om een inhoudelijk oordeel te vellen over de uitvoering van dit plan en de onderliggende deelplannen. We gaan ervan uit

dat de gedeputeerde en haar medewerkers tot een afgewogen oordeel zijn gekomen. Het is immers haar verantwoordelijkheid, waarop zij zal worden aangesproken als de noodzakelijke verbeteringen uitblijven.

Voor ons is het in ieder geval wel duidelijk geworden dat de problemen in de jeugdzorg niet te wijten zijn aan geld alleen. Het is ook een kwestie van mentaliteit. De mentaliteit om te zorgen dat je mensen hun werk kunnen doen. Het is toch op z'n minst curieus te noemen dat BJU nu ineens € 800.000 op ta-fel kan leggen om de in de loop der jaren ontstane knelpunten in zijn huisvesting op te lossen. Kennelijk is met het nieuwe management daadwerkelijk een nieuwe start gemaakt in de bedrijfsvoering bij BJU. Wij kunnen dat alleen maar toejuichen.

Vervolgens wordt ons gevraagd om voor dit jaar € 1.270.000 uit te trekken voor het wegwerken van de wachtlijsten bij het toegangskloket van BJU. Het betreft hier een autonome groei van de aanmeldingen. Het achterstallig onderhoud in de organisatie zal echter wel weggewerkt moeten zijn om deze financiële injectie optimaal te benutten. Het gaat hier om incidenteel geld, net zoals dat in 2006 het geval was toen er € 1.000.000 extra werd gevraagd voor het wegwerken van de wachtlijsten. Wij hopen dat er zo spoedig mogelijk vanuit de rijksoverheid een structurele bijdrage beschikbaar komt voor het laag houden van de wachtlijsten, anders blijft het dweilen met de kraan open, zoals reeds eerder is gezegd.

Wij staan in feite met de rug tegen de muur. De in het rapport van Lysias geadviseerde verbeteringen in de bedrijfsvoering bij BJU moeten uitgevoerd worden. De oplopende wachtlijsten moeten weggevoerd worden. We hebben een nieuwe gedeputeerde die aan het begin staat van haar taak en die wij in de uitvoering daarvan in principe onze steun willen toezeggen. Er is sprake van nieuwe ambities en nieuwe inzet om de problemen op te lossen. Een goed functionerend BJU is een voorwaarde om de regio in de jeugdzorgketen optimaal te voeren. In afwachting van het beleidsprogramma dat wij begin april 2008 voorgelegd krijgen, is het van belang om achterstanden weg te werken. Wij stemmen daarom in met de voorstellen, daarbij in acht nemend de toezeggingen van de gedeputeerde, die al eerder zijn gedaan in de commissie, over de terugkoppeling van de behaalde resultaten.

Mevrouw VAN BENTHEM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Onze fractie kan instemmen met het voorstel van het college van Gedeputeerde Staten om extra middelen beschikbaar te stellen ter ondersteuning van de bedrijfsvoering en het voorkomen van wachtlijsten bij het toegangskloket BJU. Als fractie van de PvdA zijn wij erg blij dat na een slepende periode binnen BJU er eindelijk een concreet en helder plan van aanpak ligt met duidelijke eindoelen. BJU kan zich met dit plan richten op de toekomst en op haar primaire taak van initiëren, begeleiden en toezien op de jeugdzorg.

De fractie van de PvdA benadrukt graag het belang van het provinciaal jeugdzorgbeleid dat gericht is op het structureel verbeteren van het jeugdzorgaanbod. Natuurlijk zijn 'quick wins' wenselijk, maar een langetermijnvisie is onontbeerlijk. Dit betekent pro-actief inspelen op veranderingen en vooruitdenken, zodat we volgend jaar niet met dezelfde geldvraag zitten.

De fractie van de PvdA ondersteunt de inzet van de extra middelen en kijkt uit naar een snelle start in de uitvoering van het plan van aanpak.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik ontving een mail van een tachtigplusser. Hij heeft zijn werkzame leven besteed in de jeugdzorg. Hij gaf mij een aantal tips mee. "Doen jullie daar iets in de Staten met die grote problemen, maar laat de angstwekkende verhalen in de media niet leidend zijn. Vaar je eigen koers. Neem zelf het voortouw. Stigmatiseer de jongeren niet; met de meeste jongeren gaat het goed. Probeer een einde te maken aan de afschuifcultuur, zo van: ik heb mijn protocol netjes ingevuld, dus mij treft geen blaam." Maar zijn belangrijkste punt was: "Schaf het wantrouwen af. Het is een gruwelijke vergissing, ook als het gaat om probleemkinderen, om het wantrouwen voorop te zetten. Kinderen moeten per definitie met vertrouwen tegemoet getreden worden, ook als ze lastig zijn voor de burger." Hier sprak een man met veel levenservaring, met hart voor kinderen en jongeren.

De begrippen wantrouwen c.q. vertrouwen zijn wat mij betreft ook vandaag de crux. We kennen de rapporten, de onderzoeken, de benchmarks en wat al niet meer, die haarfijn de grote problemen blootleggen. Na jaren van aanmodderen, ligt er dan nu een nieuw plan van aanpak om de bedrijfsvoering van BJU grondig aan te pakken. Als we met een

stofkam door dit plan gaan, zijn er ongetwijfeld punten van kritiek te noemen, maar in grote lijnen zien wij het plan van aanpak wel zitten, ook al is het plan wel erg ambitieus. Het is echter tijd om de nieuwe directie van BJU ook het vertrouwen te geven om vol aan de slag te gaan. We geven die directie dat vertrouwen en natuurlijk sturen wij hen niet zo-maar op pad met slechts een zak met geld. In het Statenvoorstel staat dat toekenning van de middelen steeds afhankelijk is van de realisatie van het plan. Dát spreekt ons aan. Resultaten moeten meetbaar zijn en controleerbaar. En op dit terrein is er nog wel een lange weg te gaan, maar de provincie moet sturend zijn.

Wij stemmen in met besluit 1 en wij wensen de gedeputeerde en de mensen van BJU alle wijsheid, daadkracht en inspiratie toe die zij nodig hebben. Wanneer BJU weer stevig staat en dan sluit ik aan bij de woorden van mevrouw Alsem dan moet er verder worden gewerkt, en misschien al voor een deel gelijk op, aan de volledige keten, zodat ook in Utrecht alle kinderen alle kansen krijgen.

Wij benadrukken dat vanuit de provincie ook de preventieve kant van het verhaal meer aandacht moet krijgen. Gemeenten hebben vaak onvoldoende mogelijkheden om deze taak goed uit te voeren. In de gedachtewisseling die alle woordvoerders voor jeugdzorg met elkaar hadden, is dit ook benoemd als één van de vier speerpunten. Op een later moment komen wij in deze Staten hier zeker op terug.

Dan nu naar besluit 2 van het Statenvoorstel. Hier hebben wij meer moeite mee. Er wordt een bedrag van bijna €1.300.000 gevraagd om de wachtlijsten weg te werken, dan wel te voorkomen. Dit besluit ligt ons zwaar op de maag. Natuurlijk hebben wij wat over voor het uit de wereld helpen van de wachtlijsten. Wanneer je langer dan twintig weken op passende hulp moet wachten – en die situaties bestaan echt – terwijl de problemen groot zijn, dan is dat bijna onverteerbaar. De wachtlijsten moeten weg en daar hebben we zeker geld voor over. We spreken bij dit Statenvoorstel echter over miljoenen. Het lijkt wel een miljoenennota Jeugdzorg voor de resterende drie maanden van dit jaar. Maar dan verwachten wij wel een deugdelijke onderbouwing van de cijfers. Via de risicoparagraaf van de halfjaarrapportage krijgen we enige indruk van de opbouw van dit bedrag, met dank aan de VVD die

dit opspoorde. Maar zo kan het toch niet gaan? Niet bij kleine bedragen, maar zeker ook niet bij grote bedragen. De financiële transparantie moet wat ons betreft echt beter. We hebben hier als Staten een controlerende taak en die wordt ons op deze manier wel erg moeilijk gemaakt. Ook is ons niet duidelijk of de €1.300.000 nu weer een storting is in de bodemloze put of dat het op de langere termijn anders zal gaan. We vinden namelijk nergens een verantwoording over hoe dit geld ingezet zal gaan worden en welke meetbare doelstellingen daar dan bij horen. Wij vragen de gedeputeerde dan ook om een nadere toelichting bij de opbouw van dat bedrag en vermelding van de doelstellingen die met de inzet van dit bedrag bereikt moeten worden. Welke wachtlijsten weggevoerd moeten worden? Betreft dat ook de lijsten van degenen die wel hulp krijgen, maar nog geen hulp die passend is? Is daar inzicht in? Zonder een gedegen beantwoording vinden wij het moeilijk om ja te zeggen tegen dit besluit. Wij hebben een motie voorbereid voor het geval dat de beantwoording voor ons onvoldoende is waar het gaat om de financiële onderbouwing en de financiële transparantie van voorstellen. Maar we wachten in eerste instantie met belangstelling de beantwoording door het college af.

(Mevrouw Swets verlaat de vergadering.)

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De grote hamvraag bij het voorliggende voorstel is natuurlijk of deze investering tot voldoende resultaat leidt. Worden de problemen hiermee voldoende opgelost? Het is al eerder door GroenLinks gezegd: ook wij voelen ons enigszins met de rug tegen de muur staan. Kunnen wij tegen dit voorstel nee zeggen? Schiet de burger, in dit geval het kind, de ouders, de hulpverlener, er wat mee op? Dat is een heel belangrijk ijkpunt voor D66. Geven we door nee te zeggen de interim-directeur de mogelijkheid BJU een positieve impuls te geven? Nee. Maar wel willen we weten of deze investering zinvol is door deze te kunnen meten. In de afgelopen commissievergadering heb ik de gedeputeerde ook al gezegd dat D66 behoefte heeft aan meetbare, marktgeformuleerde doelstellingen, of eisen, als men dat zo wil noemen. Te meer omdat een concrete uitwerking van de meeste aanbevelingen uit het oude rapport “Sturen in vertrouwen”

nog niet concreet zijn uitgewerkt. Dat riep de vraag op hoe het college van Gedeputeerde Staten het effect van deze in-vestering controleert. Aan dit verzoek wordt volgens het college tegemoetgekomen omdat er bij het verlenen van subsidie eisen worden gesteld die SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) geformuleerd worden. Het college heeft toegezegd die ook aan Provinciale Staten te stu-ren. Mijn eerste aanvullende vraag op deze toezeggingen is dat ik graag van de gedeputeerde wil we-ten wanneer – graag uitgedrukt in maand en jaar – wij deze tegemoet kunnen zien. Ik heb dan nog een tweede, aanvullende vraag op een reeds eerder aan de gedeputeerde gestelde vraag en die betreft de wachtlijsten. Vooraf merken wij op dat de wachtlijsten volgens ons ook te maken hebben met een verre van gesmeerd lopende, dekkende jeugdzorgketen. Het is een ongelooflijke op-gave om die goed op de rails te krijgen. Daar is veel geld voor nodig, dat beseffen wij. En die midde-len moeten geïnvesteerd worden, zowel kwantitatief als kwalitatief. Vooral over dat kwalita-tieve heb ik nog een vraag. In het voorjaar viel het D66 al op dat men niet alleen kwantitatieve cijfers van de wachtlijsten wil, maar ook inzicht in de kwaliteit van deze cijfers. Hoe weten wij of kinde-ren die 'se-cond best' zorg krijgen alsnog de 'first best' zorg krijgen? Hoe wordt dat geregistreerd? Wat zegt zo'n cijfer op de wachtlijst toeleiding BJU waarvoor nu geld wordt gevraagd? Wanneer verdwijnt iemand van deze lijst? Als er via een telefoongesprek een afspraak is gemaakt voor een nader onderzoek ten behoeve van een indicatiestel-ling? Of als dit onderzoek heeft plaatsgevonden? Wordt het minimale gedaan om het maximale rendement van het wegwerken van wachtlijstcijfers te verkrijgen? Of wordt er op kwaliteit geïnvesteerd? Daarin wil D66 meer inzicht krijgen. Wat is de kwaliteit van de gelever-de zorg? Eerlijk gezegd ben ik wel geschrokken dat het bij de afgelopen commissievergadering duide-lijk werd dat bij de overdracht de vorige gedeputeerde deze behoefte die er is niet alleen bij D66 maar ook bij andere partijen, niet heeft overgedragen aan de huidige gedeputeerde. Maar dat rekenen wij die laatste niet aan, laat ik daar duidelijk over zijn. Dan komt nu mijn tweede, aanvullende vraag. Even-eens in maand en jaartal wil D66 van de gedeputeerde weten wanneer BJU dit inzichtelijk gaat maken. Wij hopen van harte dat door de randstedelijke reken-

kamer een verzoek zal worden overgenomen, dat nu in voorbereiding is, om een onderzoek te doen naar de kwaliteit van de wachtlijstcijfers. Dat is dan even afwachten. Want kinderen die op de wachtlijst staan, maar ook kinderen die geen voldoende kwaliteit van zorg krijgen, alsmede kinderen die uiteindelijk niet de 'first best' zorg krijgen dreigen tussen de wal en het schip te vallen. Het is mooi dat het college de ambitie heeft uitgesproken dit te willen voorkomen. Wij hebben daar dan ook grote verwachtingen van.

Als we het kind echt centraal willen zetten, moeten we volgens D66 bij alles wat we doen ons afvra-gen of het kind er iets mee opschiet. Als we geen geld hiervoor vrijmaken schiet het kind er niets mee op. Maar het is ook noodzakelijk in het belang van het kind te controleren of het kind werkelijk wat opschiet met de zoveelste investering die wij doen. Begrijp ons goed: wij verwachten geen wonderen van deze investering maar wel een concrete, meetbare verbetering die minstens een voldoende ver-dient. Meetbaar om zo een juiste invulling te kunnen geven aan onze controlerende rol. Vandaar dat ik deze twee aanvullende vragen nog even aan de gedeputeerde heb gesteld.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor dit voorstel. Dat zou reden kunnen zijn om niet het woord te voeren. Ik merk aan de collega's die het woord voeren dat zij ook voor dit voorstel zijn en toch voeren zij het woord. Dat onderstreept niet zozeer dat hetgeen nu voorligt een punt van discussie is, maar het belang, de behoefte om het moment te markeren van: wij gaan nu met BJU en met het provinciale aandeel daarin een nieuwe koers volgen en daar willen we bij zijn en dat willen we onderstrepen. Dat is voor mij in de eerste plaats de reden geweest om even het woord te vragen. Aan de bijdragen van de verschillende collega's heb ik niet zo gek veel toe te voegen. Zo'n voorstel dat nu aan de orde is, zit hecht en door-timmerd in elkaar. Ik heb maar een vraag, dat sluit aan bij het laatste deel van het betoog van mevrouw Versteeg. Dat betreft het plan van aanpak. Dat gaat uit van het zich focussen op het wat. Men wil een aantal zaken beschrijven en daarmee gaat men aan de slag. Het hoe laat men even rusten. Ik denk dat om waar te kunnen maken wat op het begeleidende Statenstuk staat, namelijk dat we

vanuit de provincie de zaak goed willen monitoren om te kijken of de dingen gerealiseerd worden, dat wij er niet aan ontkomen de vraag te stellen hoe de voornemens worden uitgevoerd die in dit stuk zijn verwoord. Met andere woorden, aansluitend bij de woorden van mevrouw Versteeg: kan de gedeputeerde ons, lopende het traject dat wij straks zullen ingaan, inzicht verschaffen in de kwaliteit van de jeugdzorg? Heeft het dát effect waarvoor het hier is opgezet en is het wat wij ermee beogen?

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Over het algemeen beluister ik instemming met het gevraagde besluit en dat is buitengewoon belangrijk. Daarmee markeren we een punt dat we na heel veel zorgen die zijn uitgesproken in de afgelopen periode, ook in deze Statenzaal, nu op een omslag staan en we de weg omhoog kunnen inslaan. Bij BJU is nu een interim-directeur in functie met wie de commissie vorige week heeft kunnen kennismaken; er is een tweede directeur en beide directeurs zijn buitengewoon gemotiveerd om de bedrijfsvoering van BJU te verbeteren. Het plan dat vandaag aan de orde is, is daarvan een weerslag.

Mevrouw Nap heeft gezegd dat er nu een plan van aanpak ligt om de wachtlijsten aan te pakken. Dat is echter niet correct. Mevrouw Alsem heeft het juist geformuleerd: er ligt een plan van aanpak voor de verbetering van de bedrijfsvoering van BJU en er ligt een verzoek om extra middelen ter bestrijding van de wachtlijsten. De gelden die zijn gevraagd voor het plan van aanpak voor BJU zijn noodzakelijk om de basis van het functioneren van BJU te verbeteren. Het bureau Lysias heeft haarscherp laten zien waar het aan mankeert. De nieuwe directie, de interim-directeur zit er overigens al een half jaar, is bezig de bedrijfsvoering van dat bureau te verbeteren om het uiteindelijk op een niveau te krijgen waar door BJU ook zijn rol kan spelen in het geheel van jeugdbeleid en jeugdzorg. Als de basis niet in orde is, dan ben je als samenwerkingspartner niet betrouwbaar: omdat je geen gegevens kunt leveren, omdat je personeel wegloopt naar andere banen – dat betekende vorig jaar een verloop van 30% – en omdat de huisvesting niet adequaat is. Als je dat soort basiszaken niet op orde hebt, dan ben je ook geen goede samenwerkingspartner in het veld. Dat is het wat nu met dit geld moet worden aangepakt.

Gaan wij controleren wat BJU met dat geld doet? Ja, dat gaan we natuurlijk doen. BJU heeft gezegd dat dit het plan van aanpak is en dat dit het eindresultaat is dat we van BJU kunnen verwachten. Eind 2007 voldoet BJU aan alle wettelijke taken en eind 2008 is men een organisatie die haar zaken op orde heeft en kan men erop rekenen dat BJU een degelijke, robuuste, duidelijke en innoverende samenwerkingspartner is. Daaraan zullen wij de directie van BJU houden.

Als de Staten vandaag instemmen met dit voorstel, dan zullen wij een subsidiebeschikking maken. Ik heb toegezegd dat wij de voorwaarden die wij daarvoor zullen formuleren aan de Staten zullen doen toekomen. Als provincie spreken wij met grote regelmaat met de directie van BJU om te vragen hoe dat gaat. BJU legt daarover verantwoording tegenover ons af. Ik zal ervoor zorgen dat de Staten op gezette tijden in de commissie WMC hierover een verantwoording tegemoet kunnen zien.

Mevrouw Nap heeft gezegd dat een strategisch personeelsbeleid van buitengewoon groot belang is, maar dat de problemen misschien wel eerder liggen bij de werkdruk en bij de 'caseload'. Zij vraagt Gedeputeerde Staten om bij het Rijk erop aan te dringen dat er structureel extra geld komt. Ik wil de Staten graag toezeggen dat ik mijn uiterste best zal doen bij het Rijk erop aan te dringen dat er voortdurend extra geld bij moet als de vraag toeneemt. Maar dat is ook een eigen verantwoordelijkheid van de provincie en van alle partners in het veld om hun werk zodanig te organiseren dat het maximale effect gehaald kan worden uit de middelen die beschikbaar zijn. Het is dus niet alleen maar een kwestie van er steeds meer geld instoppen. Dat er extra geld nodig is, is ook de minister duidelijk. Dat blijkt wel uit het feit dat hij hiervoor landelijk een kleine € 100.000.000 extra in 2008 inzet. Van € 40.000.000 wisten wij al dat dit bedrag zeker was. Dat is incidenteel geld en dat is een teleurstelling. Wij zullen er dan ook zeker bij de minister op aandringen dat hij dat incidentele karakter omzet in structureel. Wij kunnen een zó ingewikkelde bedrijfstak als jeugdzorg en jeugdzorgaanbieders niet opzadelen met steeds weer incidenteel geld, waardoor zij geen structurele investeringen kunnen doen in personeel, huisvesting, enzovoort. Men kan zich voorstellen dat als men er een residentiële inrichting bij moet hebben of dat die moet

worden uitgebreid, dat dit dan niet kan op basis van een financiële toezegging van het Rijk voor een jaar. Dus, natuurlijk zullen wij daarop dus sterk aandringen.

Er is ook gevraagd of de uitbreiding van de huisvestingsmiddelen voldoende is om de groei op te vangen. De huisvestingsmiddelen die BJU nu zelf gaat inzetten, zijn voldoende om enige groei voor de komende twee jaar op te vangen. Daarnaast gaan wij met het hele veld de komende maanden werken aan een ontwikkelings- en samenwerkingsagenda voor het hele jeugdbeleid en voor de hele jeugdzorg in deze provincie. Het zou goed kunnen dat wij daar uiteindelijk ook uit concluderen dat er misschien wel medewerkers van BJU meer geëpositieerd moeten worden in het preventieve veld. We hebben nu met deze huisvestingsmiddelen voldoende om die groei op te vangen. Hoe het uiteindelijk met de vernieuwingsagenda die wij samen opstellen, zal gaan, en welke consequenties dat heeft voor huisvesting, dat zullen we dan zien als we die plannen met elkaar hebben afgeconcludeerd.

Er is gevraagd of dit plan van aanpak is gericht op wachtlijsten. Nee, dit plan is voor de verbetering van de bedrijfsvoering. De wachtlijsten betreffen een ander verhaal.

Mevrouw Alsem sprak van een gedegen plan voor de interne bedrijfsvoering en een plan voor de aanpak van wachtlijsten vóór indicatie. Ik dank haar voor haar steun en voor haar waardering. Zij hield een vlammend betoog om integraal te gaan werken en om dicht bij de jongeren en hun leefomgeving te gaan staan. Ik vertel geen nieuws als ik vertel dat dát de insteek is voor het ontwikkelingsprogramma dat we komende maanden zullen vaststellen. Ik nodig mevrouw Alsem gaarne uit voor de start van die ontwikkeling op de conferentie van 10 en 11 oktober.

Mevrouw Pennarts en mevrouw Van Benthem hebben beiden hun steun uitgesproken voor het programma en beiden dringen erop aan dat BJU niet moet functioneren als een 'stand alone' organisatie, maar dat de knelpunten die gesignaleerd worden, gezamenlijk met gemeenten en zorgaanbieders –GGD, BJU, et cetera – worden aangepakt. Dat betekent dat iedere verantwoordelijke in dit buitenge-woon complexe veld z'n partijtje moet meeblazen om uiteindelijk een compleet beeld

te hebben van hoe we het in de toekomst in de provincie Utrecht willen gaan hebben.

Mevrouw De Heer spreekt over wantrouwen versus vertrouwen en ik ben er blij om dat zij uitgaat van het vertrouwen. Dat lijkt mij ook jegens al die werkers in het veld die het uiteindelijk moeten gaan doen de juiste houding. Maar dat moet dan ook wel blijken. Dus op enig moment kan dat vertrouwen omslaan in wantrouwen.

De resultaten van de inzet van de nieuwe middelen moeten meetbaar zijn. Daarover heb ik inmiddels gesproken.

Mevrouw De Heer zegt voorts dat zij wat moeite heeft met de onderbouwing van dat tweede voorstel. Zij heeft kunnen zien in de wachtlijstgegevens die ik haar voor de vorige commissievergadering heb doen toekomen, wat de enorme groei is van de aanmeldingen bij het BJU. De middelen die wij de Sta-ten nu vragen zijn bestemd voor het proces van aanmelding tot indicatie. Na indicatie moet er zorg geboden worden als er voor zorg wordt geïndiceerd. Voor de periode na indicatie heeft de minister in-middels voor 2007 en 2008 € 2.500.000 beschikbaar gesteld en zal er voor 2008 nog weer extra geld komen uit die € 100.000.000 waarover ik heb gesproken. Er komt dus extra zorg na indicatie. Maar de verstopping waarover hier nu wordt gesproken en waarvoor de middelen nu gevraagd worden, die zit nu bij BJU zelf. Mevrouw De Heer heeft kunnen zien, uit mijn hoofd gezegd, dat er in het vierde kwartaal van 2006 650 aanmeldingen zijn geweest die geaccepteerd zijn. Dus daar zit al een slag over-heen. In het tweede kwartaal van 2007 zijn er meer dan 1200 aanmeldingen geweest. Dat geeft aan welke explosieve groei er in die aanmeldingen jeugdzorg zijn. Juist om te voorkomen dat BJU dat niet aan kan en kinderen al moeten wachten op indicatie, vragen wij de Staten om daarin extra te investeren.

Mevrouw DE HEER (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In haar antwoord op mijn vragen heeft de gedeputeerde nu al een aantal extra informatiepunten genoemd. Tot op heden is dat ook mijn ervaring. Hierover is vaak veel onduidelijkheid geweest in de commissie, ook over de financiële transparantie. Bij bevraging komt er wel meer informatie boven tafel. Kan de gedeputeerde in ieder geval de toezegging doen dat wanneer er vanaf nu voorstellen naar ons toe komen, dat

daarbij een deugdelijke financiële onderbouwing is gevoegd die transparant is, zodat wij gewoon voldoende zijn geïnformeerd om een besluit te nemen?

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De informatie over wachtlijsten die ik nu uit mijn hoofd geef, die heeft mevrouw De Heer op papier.

Mevrouw DE HEER (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In grote lijnen klopt dat, maar dat bedrag van die € 1.300.000 bevat geen enkele specificatie over welke doelstellingen daarvoor dan behaald dienen te worden.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik constateer ook uit de afgelopen vergaderingen dat het ontzettend belangrijk is dat we definities en formuleringen heel nauwgezet op elkaar moeten afstemmen. In het voorstel dat mevrouw De Heer voor vandaag heeft gekregen, staat heel duidelijk dat het geld dat nu wordt gevraagd het geld is voor de wachtlijsten vóór indicatie. De gelden die de minister extra ter beschikking stelt, zijn voor zorgtrajecten na indicatie.

Mevrouw DE HEER (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik vraag mij toch af, nu we hier spreken over een besluit van € 1.300.000, dat is toch heel wat voor een heel belangrijke zaak, of het toch niet te veel gevraagd is voor ons als Staten om daarbij dan nog een stukje achtergrond en een stukje uitleg en toelichting bij te doen. Dan denk ik dat dit een primaire behoefte is voor ons als statenleden bij de uitoefening van onze kaderstellende en controlerende taak?

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als mevrouw De Heer onvoldoende informatie heeft, dan wil ik die graag doen toekomen. Dan stel ik mij voor dat we in de commissievergaderingen de zaken goed formuleren. Als mevrouw De Heer zegt op de gegevens die zij nu heeft geen goed besluit te kunnen nemen, dan zal ik ervoor zorgen dat zij alsnog aanvullende extra informatie krijgt.

De VOORZITTER: Die toezegging lijkt mij duidelijk.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Versteeg vraagt nog of het kind en zijn ouders wat opschieten met het verbeteren van de bedrijfsvoering van BJU. Dat lijkt mij een retorische vraag. Natuurlijk is het in het belang van het kind en van de ouders van het kind als BJU uitmuntend functioneert.

En wanneer gaat iemand van de wachtlijst voor indicatie af? Als de indicatiestelling compleet is. Niet bij een telefoontje, maar als de indicatiestelling compleet is, dan gaat de persoon in kwestie van de wachtlijst af.

Ik heb mevrouw Versteeg in de commissie een toezegging gedaan over de 'first best' en 'second best' oplossingen. Die toezegging zal ik nakomen. De heer Bisschop heeft gevraagd of we bij de voortgang controleren op het hoe. Daarop heb ik inmiddels antwoord gegeven. Ja dat doen wij.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gevraagd wanneer de gedeputeerde die toezegging kan doen. Ik wil graag SMART van de gedeputeerde horen wanneer wij kunnen verwachten dat BJU inzichtelijk kan maken hoe men daar mee omgaat.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als de Staten vandaag instemmen met het voorstel, dan gaan wij onmiddellijk die subsidiebeschikking maken en dan heeft mevrouw Versteeg in oktober – dus niet per 1 oktober – de gewenste informatie.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat is duidelijk.

De VOORZITTER: Dank, mevrouw Dekker voor uw uitvoerige behandeling. Ik hoop dat die een tweede termijn voorkomt.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Gezien het antwoord van de gedeputeerde gaan wij ook mee met het tweede ontwerpbesluit. Daarbij hebben wij ervan kennis genomen dat wij voortaan voldoende financiële onderbouwing vooraf krijgen.

Zonder hoofdelijk stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

Parkeren rond de nieuwbouw

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! De vorige keer bij de behandeling van dit onderwerp heb ik al naar voren gebracht dat toch mogelijk overwogen kan worden om strategisch in de stad te investeren met dit ook voor de toekomst belangrijke gebouw. Nu hebben we het over 289 parkeerplaatsen waarmee 30% van de mensen die hier werken bediend kunnen worden. Dat mag van de gemeente, maar wij zouden eigenlijk naar 10% toe willen omdat we duidelijk het goede voorbeeld willen geven. Als we dan naar het coalitieprogramma kijken, dan staan daar allemaal doelstellingen om een aantal zaken toch SMARTER beet te pakken. Ik geef het signaal hier af dat toch gekeken zou kunnen worden naar een tweesporenbeleid. Aan de ene kant kijken we wat het verder ontwikkelen van deze locatie oplevert en aan de andere kant zou gekeken kunnen worden hoe ook in het stationsgebied mogelijk een verbetering gerealiseerd zou kunnen worden door juist dit soort aansprekende gebouwen publieksvriendelijk en openbaar te realiseren.

(De heer Ruijs verlaat de vergadering.)

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de PvdD vindt het erg belangrijk dat er zo goed mogelijk gebruik wordt gemaakt van de ruimte die er is. Wij hebben wat dat betreft een duidelijke voorbeeldrol jegens andere organisaties. Wij proberen natuurlijk zo veel mogelijk ook bedrijven erop te wijzen dat zij een goed gebruik moeten maken van de ruimte. Dus ik hoop dat daarmee bij de architectuur rekening wordt gehouden. Er is hier namelijk sprake van nog waardevol groen op ons eigen terrein en ik hoop dat dit zo veel mogelijk behouden kan blijven. Dat vormt een goede buffer naar Park Bloeyendaal. Het is natuurlijk van belang dat wij ook daarin het goede voorbeeld geven en dat we zorgen dat het groen dat er nu nog is in en rond de stad Utrecht er ook blijft. Als de Staten hierover wat dat betreft een uitspraak doen, moeten wij daarbij zelf het goede voorbeeld geven. Dat betekent dus dat wij vinden dat dit terrein niet verkocht moet worden, maar dat we dat vanwege het groen moeten behouden. Wat het parkeren betreft, hebben we natuurlijk een

heel duidelijke voorbeeldrol. Als andere organisaties in staat zijn om met minder parkeerplaatsen te volstaan en wij hier bijzonder goede ov-voorzieningen hebben, dan vind ik dat wij ook met minder parkeerplaatsen moeten kunnen volstaan. Dus wij pleiten ervoor om het aantal parkeerplaatsen sterk te verminderen, zodat voor het parkeren veel minder ruimtebeslag nodig is.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben bang dat dit onderwerp een enigszins een-tonig verhaal gaat worden; ook D66 zit er op eenzelfde manier in als daarnet al door de PvdD is verwoord. Er zijn twee zaken van belang en die komen eigenlijk ook terug in het collegeprogramma, zo-als dat vanmiddag is besproken. Dat betreft dus die duurzame oplossing en dat is hier duidelijk te vinden in meervoudig ruimtegebruik waar D66 zo voor is. Daarnaast is het ook belangrijk dat we kijken in hoeverre wij als provincie als voorbeeld kunnen optreden door even op de norm van 100 parkeerplaatsen te gaan zitten voor 100 werknemers in plaats van de 30 die nu worden voorgesteld. We moeten ook kijken naar de ontwikkelingen op termijn wat het openbaar vervoer betreft in dit deel van Utrecht. Dus de plannen voor een tramverbinding hier naartoe verder ontwikkelen. Dan zou het buitengewoon goed verdedigbaar zijn die norm scherper te stellen dan op dit moment wordt voorgesteld.

Daarnaast is er het tweede deel van het thans voorgestelde ontwerpbesluit. Hierover hebben we een soort benen-op-tafeloverleg gehad. Op zichzelf is dat verdedigbaar: de provincie verkoopt grond omdat daarmee wordt gecompenseerd wat de provincie extra nodig heeft om een ondergrondse parkeer-ruimte te realiseren. Aan de andere kant zitten wij hier wel in een uniek stukje. Op wat we nu verkopen zal vrijwel zeker op termijn kantoorruimte verrijzen met de nodige mobiliteit en aanverwante parkeergelegenheid. Wij vinden dat dit niet de manier moet zijn waarop wij als provincie het goede voorbeeld moeten geven. Wij zijn er dan ook niet voor om nu voorhands dat terrein te verkopen om daarmee die extra investering te bekostigen.

We hebben vanmiddag die discussie gehad over die €7.000.000 die nog te besteden zijn. Ik kan mij goed voorstellen dat wij als een goed voorbeeld van duurzaamheid willen geven, iets meer investeren in

de realisering van een goed parkeerplan en gaan we daarvoor geen eigen grond verkopen.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn niet gelukkig met het voorstel zoals dat nu voorligt. De gedeputeerde vraagt om in te stemmen met een optie waarbij de architect 289 parkeerplaatsen moet realiseren op door hem nader te bepalen plaatsen. Dat kan dus in, onder of naast het nieuwe gebouw zijn. We weten dus eigenlijk niet waaraan we onze goedkeuring gaan verlenen. We weten wel dat het in totaal € 3.400.000 mag kosten. Om die kosten te dekken wordt aan de Staten gevraagd daarvoor een extra krediet van € 2.700.000 beschikbaar te stellen. Dat krediet kan dan te zijner tijd worden terugbetaald uit de verkoopopbrengst van de bouwgrond, aldus redeneert de gedeputeerde. Wat voor een gebouw op die verkochte kavel zal komen en hoe men daar dan gaat parkeren, is onbekend. In feite vraagt het college van de Staten een soort carte blanche. Bij ons doemt inmiddels het beeld op van een provinciehuis, oprijzend vanuit een overvolle parkeerplaats, geflankeerd door een tweede gebouw, 'cash cow', die dat alles heeft mogelijk gemaakt. Van de gewenste, kwalitatieve, groene omgeving, die de allure van het gebouw zou moeten onderstrepen, is dan feitelijk geen sprake meer. En evenmin van een attitude zoals in veel stukken staat, waarin vanuit duurzaamheid de eigen belangen in overeenstemming worden gebracht met milieu en welzijn. In de notitie die wij hebben gekregen, worden ons twee manieren gepresenteerd om te bepalen hoeveel parkeerplaatsen er bij het provinciehuis beschikbaar zouden moeten zijn. Zo zijn er enerzijds de voorgestelde 289 parkeerplaatsen, gebaseerd op de maximale mogelijkheid die het bestemmingsplan biedt, en anderzijds kan het aantal parkeerplaatsen gerelateerd worden aan het aantal medewerkers dat in het gebouw werkt. Dat is een landelijke norm. Voor een A-locatie zijn er 10 parkeerplaatsen per 100 werknemers en voor een B-locatie 20 parkeerplaatsen voor 100 werknemers. Volgens de normering is het provinciehuis een B-locatie; dat heeft te maken met het feit dat het aan de rand van de stad staat en met auto en openbaar vervoer goed bereikbaar is. In het provinciehuis werken zo'n 800 mensen. We zouden dus kunnen uitgaan van 160 benodigde parkeerplaatsen. Daarbij komt dan nog de zeer ruimhartige ov-regeling voor ambtenaren

en de voor de medewerkers beschikbare carpoolauto's. Wij weten wat hiervan, los van de overwegingen op het gebied van milieu, omgevingskwaliteit en duurzaamheid, de financiële voordelen kunnen zijn. Bovendien spreekt het college zelf wel over de mogelijkheid van een mobiliteitsplan, waardoor er in de toekomst minder parkeerplaatsen nodig zullen zijn. Waarom dan nu zoveel plekken aanleggen met alle consequenties voor dit landschappelijk waardevolle gebied? We gaan toch geen parkeerplaatsen aanleggen om die aan derden te verhuren? De fractie van GroenLinks wijst om deze reden het voorgestelde parkeerquotum van 289 auto's af. Wij verzoeken de gedeputeerde vanuit de gedachte van meervoudig ruimtegebruik parkeerruimte te creëren voor maximaal 160 auto's. Dit is gebaseerd op de normering zoals die als tweede alternatief wordt genoemd in het Statenvoorstel. Hiertoe dienen wij een amendement in, dat mede is ondertekend door de fracties van D66 en de PvdD. Daarmee benadrukken wij dat de provincie op deze manier recht doet aan de haar zelf bepleite waarden op het gebied van milieu, duurzaamheid en oplossingen gericht op de langere termijn. Wij verzoeken de gedeputeerde daarin een nieuw, gedetailleerd parkeervoorstel aan de Staten voor te leggen, gebaseerd op 160 auto's en voorzien van een deugdelijke financiële onderbouwing. Van verkoop van een bouw-kavel ter dekking van de parkeerkosten kan wat ons betreft geen sprake zijn.

Amendement A1 (GroenLinks, PvdD, D66)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 24 september 2007, ter bespreking van het ontwerpbesluit "Parkeren rond de nieuwbouw";

constaterende:

- dat de landelijke norm voor parkeren op een A-locatie 10 parkeerplaatsen per 100 werknemers behelst en voor een B-locatie 20 parkeerplaatsen per 100 medewerkers;
- dat het voorstel uitgaat van het realiseren van parkeerruimte voor 289 auto's waarvoor de financiële middelen beschikbaar moeten komen uit de verkoop van een bouw-kavel van 9000 m² uit het bestaande terrein;
- dat de provincie in het kader van "duurzaam handelen" het belang van natuur, milieu en

kwaliteit van de leefomgeving een grote rol toekent in haar belangenafweging en hier ook een voorbeeld-rol in wil vervullen;

- *dat de aanleg van 289 parkeerplaatsen en de bouw van een extra kantoorpand een grote aantasting is van de kwaliteit van de omgeving rond het provinciehuis;*
- *dat het provinciehuis zeer goed bereikbaar is met openbaar vervoer en er voor ambtenaren goede ov-regelingen zijn;*

verzoeken het college het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

- *opdracht te geven tot het realiseren van een compacte parkeeroplossing voor 160 parkeerplaatsen, waarbij meervoudig ruimtegebruik het uitgangspunt is;*
- *de optie om bouwgrond te verkopen als onderdeel van een financieringsconstructie voor parkeerplaatsen van de hand te wijzen*
- *in afwachting van een aangepaste financiële onderbouwing vooralsnog geen krediet te vote- ren.*

De VOORZITTER: Nu ik de tekst van het amendement voor mij heb, zie ik dat u het voorgestelde besluit wilt wijzigen.

Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve onderdeel uit van de beraadslagingen. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het traject waar wij vandaag over spreken is zeer uitvoerig besproken. De gedeputeerde heeft de woordvoerders nog voor de vakantie bij elkaar geroepen om te spreken over het eerste voorstel, waarbij uiteindelijk een aantal miljoenen zijn gaan zitten in het duurzaam slopen van De Sterren. Vervolgens hebben we in eerste aanleg gekeken naar het voorstel zoals het er nu ligt. Daarin zijn ook enkele wijzigingen aangebracht. Wat ik tot nu toe hoor van de kant van de oppositie zou ik willen kenschetsen als 'rupsjes nooit genoeg'. Wij hebben flinke stappen gezet. De gedeputeerde heeft zich daarbij ook luisterend naar de Staten opgesteld. Wij gaan in feite het aantal parkeerplaatsen verminderen van ruim 400 naar 289. Dat is dus al een forse stap.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter!

'Rupsje nooit genoeg' is een term die in de kringen van de collegepartijen veel vaker voorkomt dan in die van de oppositie. De vergelijking met 400 parkeerplaatsen klopt niet. Van die 400 plaatsen is een behoorlijk deel momenteel verhuurd. Dat telt helemaal niet mee bij het 'quotum' van de provinciale parkeerplaatsen.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het aantal parkeerplaatsen loopt op dit moment terug. Daar gaat het hier over. In overleg met andere partijen hebben wij het college voorgesteld het bedrag dat hier gevoteerd wordt te gebruiken als een bedrag dat wordt opgenomen; krediet wordt gegeven op basis van de ruimte die er is om nog aanvullend een andere kantoorlocatie te bouwen, respectievelijk grond die nu in gebruik is van een kantoorlocatie te verkopen. Ik begrijp eerlijk gezegd niet wat daar mis aan is. Het Park Bloeyendael wordt niet aangetast dat blijft uiteraard in stand. Dat was ook onze absolute voorwaarde. Maar nu moeten we weer een stap verder om van dat deel wat straks wordt afgebroken en dat niet door de provincie wordt gebruikt, ook een park te maken. Daarmee ontvalt de mogelijke financiering voor meervoudig grondgebruik om in ieder geval een flink deel van die parkeerplaatsen onder de grond aan te brengen. Dat is iets waar wij wel aan hechten en daarom zullen wij dit voorstel steunen.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik sluit even aan bij wat de heer Bos heeft gezegd. Wij hebben ruim voor de zomer tijdens een bijzondere bijeenkomst uitvoerig gesproken over de mogelijkheden en onmogelijkheden en over de wensen van de Staten, en vervolgens hebben we in de commissie hier eveneens zeer uitvoerig over gesproken. Ik denk toch dat we het allemaal wel een beetje met elkaar eens zijn, want met name de oppositie vraagt meer aandacht voor groen en duurzaamheid. Maar daaraan is in het plan ook veel aandacht besteed. We zijn in het voorstel al teruggegaan. Zo zouden we eerst alle parkeerplaatsen realiseren op maaiveldniveau. Dat hebben we teruggenomen, mede naar aanleiding van de discussie hierover in de commissie en ook van die in de Staten. Omdat wij meervoudig ruimtegebruik propageren, hebben wij gesteld dat wij daar dan ook zelf naar moeten handelen. Welnu dat hebben we gedaan en we hebben gekeken naar

andere modellen en we hebben met elkaar besloten om onder het gebouw parkeermogelijkheden te creëren. Dat betekent dat we met minder maaiveld toe kunnen. Wat daarvan overblijft hebben wij dan nog wel nodig voor het restant van de 289 parkeerplaatsen dat we niet onder het gebouw kunnen realiseren.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! In het voorstel van het college staat nergens met zekerheid omschreven hoeveel auto's er onder het gebouw geparkeerd kunnen worden. Bovendien is er nu sprake van 9000 m² bouwoppervlak dat het college wil verkopen ter financiering van de parkeeroplossing. Als we de normering van het bestemmingsplan raadplegen mogen bij dat gebouw ook weer 100 parkeerplaatsen aangelegd worden. Waar wil het college die dan laten?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! 289 parkeerplaatsen worden gerealiseerd onder het gebouw en gedeeltelijk op maaiveldniveau. We kunnen technisch niet alle parkeerplaatsen onder het gebouw realiseren. Dat staat ook in de stukken. We doen dus mee aan meervoudig ruimtegebruik, zeg ik dan tot de heer De Vries, wij doen mee aan duurzaamheid en ook doen wij aan groenontwikkeling. Het is niet zo dat daar een gebouw wordt neergezet en dat er aan de omgeving geen aandacht besteed wordt. Integendeel. Als wij de 9000 m² bvo niet verkopen, zeg ik tot mevrouw Pennarts, of als wij daar op andere manier invulling aan geven, dan hebben Fortis en andere bedrijven hier in de omgeving het recht om die 9000 m² bvo in te vullen. Dat staat in het bestemmingsplan. Waar die 9000 m² bvo dan terecht komen, dat weet ik niet. Maar ik zou het liever zo zien: De Sterren laten staan en kijken wat op termijn de bestemming van dat gebied is.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Hoe kan Fortis het recht hebben ruimte in te vullen voordat de provincie die ruimte verkocht heeft? Die ruimte moet dan toch eerst verkocht worden voordat Fortis er iets mee kan doen?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als wij die ruimte invullen, dan hebben de omliggende bedrijven op basis van het

bestemmingsplan het recht om elders hier 9000 m² bvo in te vullen. Dat wil niet zeggen op de plek waar wij zitten, integendeel, maar dat kan zijn in Bloeyen-dael of ergens anders in die omgeving.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben wel even in verwarring.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er staat in het bestemmingsplan dat er zoveel bvo in dit gebied mag worden gebouwd. Als wij die 9000 m² bvo niet invullen kan een andere ondernemer die 9000 m² bvo invullen zolang het bestemmingsplan daartoe het recht geeft.

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dus als wij het niet doen dan doet een ander het wel.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja. Dat betekent dat als wij de mogelijkheden willen benutten die wij allemaal willen, dus meervoudig ruimtegebruik en goede parkeergelegenheden, dan zullen wij onder het gebouw parkeerplaatsen moeten creëren. Dat is ook de wens van een meerderheid in de Staten. Dat betekent dat we toch iets moeten doen in de financiering. Ik hoop dat wij te zijner tijd meer ontvangen dan de waarde waar het gebouw nu op wordt geschat, namelijk €2.700.000. Ik wacht het bestemmingsplan af en de verdere ontwikkelingen in dit gebied en dan zal er een definitief besluit aan de Staten worden voorgelegd. Met andere woorden: wij lopen vooruit op de verkoop van het gebouw dat nog intact blijft: De Sterren.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat er een bestemmingsplan is voor een veel groter gebied. Dat hoeft op zichzelf geen ramp te zijn als je kunt aantonen dat dit gebied een prachtig groengebied is. Dat vraagt dan om een wat integraler moment waarop we dingen naast elkaar kunnen leggen. Wanneer kunnen we beoordelen of die prachtige doelstellingen vaste grond kunnen krijgen?

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nogmaals: het college houdt vast aan de 289 parkeerplaatsen, ondergronds en een stukje maaiveld. Het college houdt vast aan laten

staan van De Sterren en komt tegen die tijd terug met een voorstel wat we met de overblijvende bvo's gaan doen. Wij wachten de ontwikkelingen rond het bestemmingsplan af. Dat lijkt mij een uitermate gede-gen aanpak, mede met het oog op de toekomst van dit gebied. Als De Sterren verkocht kunnen worden dan is de invulling aan degene die het koopt. Dat is het verhaal.

Bij de inrichting van het hele gebied zullen wij rekening houden met de wensen inzake groen, enzo-voort.

Dan iets over het aantal van 289 parkeerplaatsen. We zijn teruggegaan van 445 naar 289. Weliswaar is een aantal van die parkeerplaatsen verhuurd, maar de verhuurovereenkomst daarvan is opgezegd. Het aantal 289 is niet overmatig. Wij hebben dat nodig om niet alleen de medewerkers daar te laten parkeren maar uiteraard ook de bezoekers. Omdat wij plaatsen tekort komen zullen we, en dat zeg ik tot mevrouw Pennarts naar aanleiding van haar vraag, een mobiliteitsplan moeten maken.

Samenvattend voldoen we aan de wensen van oppositie: we willen groen incorporeren, we willen duurzaam bouwen en we willen meervoudig ruimtegebruik nastreven. Met wat kan ik de oppositie nog meer van dienst zijn?

Ik adviseer de motie niet over te nemen.

De VOORZITTER: Heeft iemand behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval zie ik.

Ik ga over tot afhandeling. Eerst stel ik amendement A1 aan de orde, ingediend door de fractie van GroenLinks en mede ondertekend door de fracties van D66 en de PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten het amendement te verwerpen. Voor het amendement heeft gestemd de fractie van de SP. De fractie van de SGP heeft zich onthouden van stemming.

De VOORZITTER: Wenst iemand een stemverklaring af te leggen over het voorstel?

Mevrouw PENNARTS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij stemmen tegen het voorstel.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor meervoudig ruimtegebruik maar niet op deze wijze, dus wij stemmen tegen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij stemmen tegen dit voorstel, omdat wij een tweesporenbeleid willen.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Wij stemmen tegen het voorstel, ook vanwege het tweesporenbeleid.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ook onze fractie is tegen het voorstel.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel, waarbij de fracties van GroenLinks, de SP, D66, Mooi Utrecht en de PvdD geacht worden tegen het voorstel gestemd te hebben.

Opheffing OLM en delegatie muskusrattenbestrijding

Mevrouw BODEWITZ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De PvdD is voor het delegeren van muskus-rattenbestrijding naar de waterschappen, omdat wij verwachten dat er op die manier een betere link wordt gelegd tussen de bestrijding en de problemen die er zijn met het constateren van de graafschade en de kosten van het herstel. Dus wij zien heel graag een betere link daartussen. Tot op heden is het namelijk volkomen onduidelijk in hoeverre de kosten van de bestrijding opwegen tegen de kosten die gemoeid zijn met herstel van de graafschade. Het is niet voor niets dat er allerlei onderzoeken gaande zijn aangaande nut en noodzaak van de muskusrattenbestrijding. De onderzoekers lopen hierbij echter tegen het grote probleem aan dat graafschade en herstelschade niet goed worden geregistreerd. Op die manier is het dan ook lastig om nut en noodzaak van de bestrijding vast te stellen. Wij vinden dan ook dat delegatie van deze bestrijding enkel van nut kan zijn als er nu eindelijk eens een inzichtelijke regi-stratie zal plaatsvinden van de graafschade.

Een andere reden voor de twijfel inzake nut en noodzaak van de bestrijding van de muskusratten, is dat het onduidelijk is in hoeverre de muskusrattenpopulatie zal toenemen bij stopzetting van de bestrijding. Daarom zal er wellicht, als vervolg op de lopende onderzoeken, in de toekomst een groter onderzoek plaatsvinden op enkele proeflocaties. Om dit onderzoek mogelijk te maken is het echter

van belang dat de provincies en de organisaties aan wie de muskusrattenbestrijding gedelegeerd is een locatie ter beschikking stellen. Als dat immers niet gebeurt, als er ook andere provincies niet bereid zijn een proeflocatie beschikbaar te stellen, dan kan dat onderzoek geen doorgang vinden. Wij vinden het zeer belangrijk dat dat in ieder geval is veiliggesteld. Op het moment waarop wij de delegatie hebben afgerond en het blijkt dat de waterschappen niet bereid zijn om daaraan mee te werken door een proeflocatie ter beschikking te stellen, dan staan wij voor een probleem. Wij hebben dan immers geen invloed meer op de wijze waarop de bestrijding wordt uitgevoerd. Het is dus van belang dit van tevoren alvast goed vastgelegd te hebben. Daarnaast is ons opgevallen dat niet in het ontwerpbesluit is geformuleerd onder welke voorwaarde de provincie gerechtigd is een besluit in te trekken. Als wij als provincie tot de conclusie komen dat aan de hand van toekomstig onderzoek de muskusrattenbestrijding niet zinvol meer is, dan is het natuurlijk wel van belang dat wij de mogelijkheid behouden om het besluit in te trekken. Er staat in het stuk wel iets daarover geformuleerd, maar dat is in onze ogen dusdanig onduidelijk geformuleerd dat het op die manier juridisch waarschijnlijk lastig haalbaar zal zijn. Wij vinden het daarom belangrijk dat daarover duidelijke uitspraken worden gedaan en dat daarover goede afspraken worden gemaakt met de waterschappen. We hebben dan ook twee moties opgesteld die ik zal voorlezen.

MOTIE M9 (PvdD, Mooi Utrecht, GroenLinks, SP): Kosten schade muskusratten

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 24 september 2007;

kennis genomen hebbende van de ontwerpophef-fing OLM en delegatie muskusrattenbestrijding;

constaterende:

- *dat Alterra in haar rapport uit 2005 “Muskusrattenbestrijding in Nederland: een quick scan naar nut, noodzaak en alternatieven” concludeert dat het aanbrengen van muskusratwerende voorzieningen de enige duurzame oplossing is voor het uitbannen van risico’s voor de veiligheid van waterkeringen;*

- *dat Alterra in bovengenoemd rapport in overweging geeft dat het voordeel om de populatiedichtheid op een bepaald niveau te houden, moet worden afgewogen tegen de kosten die dit met zich meebrengt;*

overwegende:

- *dat eind 2007 wellicht besloten zal worden tot een grootscheeps onderzoek in vier proefgebieden naar de gevolgen van stopzetting van bestrijding van muskusratten, aangezien het de vraag is of de muskusrattenpopulatie nog wel zal toenemen na stopzetting bestrijding;*
- *dat tot op heden onbekend is hoe de door muskusratten veroorzaakte graafschade en daaruit voortvloeiende onderhoudskosten zich verhouden tot de kosten voor de bestrijding van muskusratten;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten in het delegatiebesluit bij artikel 9 toe te voegen:

- *delegatie van muskusrattenbestrijding naar de waterschappen zal plaatsvinden onder voorbehoud van intrekking dan wel wijziging van het desbetreffende besluit, wanneer onderzoek aan-toont dat muskusrattenbestrijding op de huidige wijze niet zinvol is;*
- *de waterschappen gaan met ingang van de datum van delegatie, de door muskusratten veroorzaakte schade aan waterkeringen en de daarmee samenhangende kosten inzichtelijk registreren,*

en gaan over tot de orde van de dag.

MOTIE M10 (PvdD, Mooi Utrecht, GroenLinks, SP): Populatieontwikkeling muskusratten

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 24 september 2007;

kennis genomen hebbende van de ontwerpophef-fing OLM en delegatie muskusrattenbestrijding;

constaterende:

- *dat Alterra in haar rapport uit 2005 “Muskusrattenbestrijding in Nederland: een quick scan naar nut, noodzaak en*

alternatieven” concludeert dat het aanbrengen van muskusratwerende voorzieningen de enige duurzame oplossing is voor het uitbannen van risico’s voor de veiligheid van waterkeringen.

- *dat op pagina 2 van de nota van toelichting bij de delegatiedocumenten vermeld staat dat de pro-vincie in beginsel de zeggenschap kwijt zal zijn over de wijze waarop de bevoegdheid wordt uit-geoefend;*

overwegende:

- *dat eind 2007 wellicht besloten zal worden tot een grootscheeps onderzoek in vier proefgebieden naar de gevolgen van stopzetting van bestrijding van muskusratten, aangezien het de vraag is of de muskusrattenpopulatie nog wel zal toenemen na stopzetting bestrijding;*
- *dat gezien de wettelijke, financiële verantwoordelijkheid van de provincie ten aanzien van mus-kusrattenbestrijding, algehele overdracht van zeggenschap ten aanzien van de uitvoeringstaken, zonder de mogelijkheid een voorbehoud te maken in dezen, onwenselijk is;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten in het delegatiebesluit bij artikel 9 toe te voegen: de waterschappen stellen een proefgebied beschikbaar, indien de provincie en/of de Landelijke Coördinatiecommissie Muskusrattenbestrijding (LCCM) besluiten tot een nader onderzoek van populatie-ontwikkeling bij niet-bestrijding,

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties zijn voldoende ondertekend en maken derhalve onderdeel uit van de beraadslagingen. De moties kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Ik stel voor even door te gaan met de verder afhandeling van de agenda zodat de moties vermenigvuldigd kunnen worden.

Verordening tot subsidiëring van de verwerving van natuurterreinen

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het college van Gedeputeerde Staten vraagt inzake deze ontwerpverordening tot subsidiëring van de verwerving van natuurterreinen aan de Staten een tweetal besluiten te nemen. Het eerste

voorgestelde besluit luidt: “De subsidieverordening natuur-terreinen ILG provincie Utrecht 2007 vast te stellen”. De VVD stemt in met dit voorstel.

Dan kom ik meteen bij het tweede voorgestelde besluit, dat luidt: “De bevoegdheid om onttrekkingen aan de Reserve Aankopen natuurterreinen voor subsidies aankopen natuurterreinen door te mandateren aan Gedeputeerde Staten”. Ten aanzien van dit onderdeel heeft de VVD ten principale bezwaar tegen dit voorstel. Daarmee gaat het vooral om de verlening van een permanent mandaat.

Gedeputeerde Krol heeft in de vergadering van de commissie RGW van 10 september 2007 gesproken over het krijgen van een permanent mandaat. Dat permanente mandaat is volgens de gedeputeerde vooral ingegeven om slagvaardiger te kunnen opereren en niet steeds tijd te verliezen op momenten dat men moet wachten op een beslissing van Provinciale Staten. Het argument van de gedeputeerde is dus het voorkomen van tijdverlies. Daarbij kan de VVD zich wel iets voorstellen. Ook wij willen voortvarendheid in besluitvorming en in handelen. Wat dat betreft valt de gedachtegang van de heer Krol te prijzen. Maar er is ook een andere kant aan deze medaille. Er zit een principieel gevolg aan dit voorstel waardoor het verlenen van een permanent mandaat in deze situatie verder gaat dan alleen het boeken van tijdwinst. Met het aannemen van het huidige voorstel van Gedeputeerde Staten zou door PS op dit terrein afstand worden gedaan van het recht van het expliciet verlenen van goedkeuring voor het doen van uitgaven die gedekt worden uit de reserve. Als we dat formeel bekijken dan betekent dat een uitholling van het budgetrecht van Provinciale Staten. Als VVD vinden wij juist het budgetrecht één van de belangrijkste pijlers onder de verdeling van macht tussen Gedeputeerde Staten en Provinci-ale Staten. Dat mandaat betekent verder dat die uitholling ook plaatsvindt als het gaat om de controle-functie die bij wet is opgedragen aan Provinciale Staten op het handelen van Gedeputeerde Staten. Het adagium “het college van Gedeputeerde Staten bestuurt en Provinciale Staten controleert het bestuur” is daarmee wat minder in balans. En die balans willen wij als Provinciale Staten niet graag verstoren.

Maar gelukkig is er ook een oplossing voor deze ogenschijnlijke patstelling tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. Daarmee wordt tege- moet gekomen aan enerzijds de legitieme wens van

Ge-deputeerde Staten om meer tijdwinst te boeken en anderzijds recht te doen aan de bezwaren die wij als VVD ten principale hebben tegen dit voorstel. De VVD stelt daarom voor bij amendement gebruik te maken van de zogeheten voorhangprocedure. Gelet op de tijd zal ik al in eerste termijn dat amendement indienen om ook de collega's ter wille te zijn en de gedeputeerde voor zijn beantwoording, dan kunnen we misschien de tweede termijn overslaan. Die voorhangprocedure is niet ongebruikelijk op verschillende overheidsniveaus. Deze voorhangprocedure houdt in – en dan geef ik in het kort de strekking van het amendement even weer – dat het college van Gedeputeerde Staten een voorstel in het licht van de subsidieverordening natuurterreinen toezendt aan Provinciale Staten via de commissie RGW. Indien de commissie RGW over het voorstel van gedachten wil wisselen, dient die commissie dat binnen veertien dagen kenbaar te maken na ontvangst van dat voorstel. Indien de commissie aan het college van Gedeputeerde Staten kenbaar maakt geen behoefte te hebben aan een discussie of als de commissie binnen veertien dagen niet op het voorstel reageert, dan kan het college van Gedeputeerde Staten conform zijn bevoegdheid uitvoering geven aan het voorstel. In de praktijk betekent dat, als we nu gaan rekenen naar de huidige stand van zaken, dat van de zes weken die men nu nodig heeft om tot een besluit komen, men er minimaal vier weken vanaf kan halen. Zelfs met die voorhangprocedure kan het toch nog voorkomen dat het college van Gedeputeerde Staten onder bijzondere omstandigheden sneller moet kunnen beslissen. Vandaar dat ik in mijn amendement ook een ontsnappings- of uitzonderingsclausule heb opgenomen, waarbij wij stellen dat als men dat nodig vindt en de situatie is ernaar dat men sneller moet reageren dan dat men het kan melden, dan krijgt Gedeputeerde Staten ook in dat soort gevallen de bevoegdheid om een besluit te nemen onder de voorwaarde dat het college van Gedeputeerde Staten per omgaande en met redenen omkleed Provinciale Staten informeert waarom het college dat heeft gedaan. Er is veel ervaring met dit soort voorhangprocedures zowel op rijks- als op gemeenteniveau. Het werkt, het betekent een verkorting van de tijd en het betekent in ieder geval dat zowel met mijn amendement het college van Gedeputeerde Staten z'n tijdwinst boekt en dat de positie van Provinciale Staten in formeel-juridische

zin niet wordt aangetast. Dat betekent dus dat we hier te maken met een win-winsituatie. Ik hoor verder graag de reactie van de gedeputeerde Krol.

Amendement A2 (VVD): subsidie verwerving natuurterreinen

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 24 september 2007, behandelende de “Verordening tot subsidiëring van de verwerving van natuurterreinen”;

besluiten:

- *te schrappen beslispunt 2 van het voorstel*
- *toe te voegen als beslispunt 2 van het voorstel: “Voordat Gedeputeerde Staten overgaan tot onttrekkingen uit de reserve inzake aankopen natuurterreinen voor subsidies aankopen natuurterreinen wordt een voorhangprocedure gehanteerd. Deze procedure houdt in dat Gedeputeerde Staten een voorstel in het licht van de subsidieverordening natuurterreinen toezenden aan Provinciale Staten, door toezending aan de commissie RGW. Indien de commissie RGW over het voorstel van gedachten wenst te wisselen met Gedeputeerde Staten dient zij dit binnen 14 dagen na ontvangst van het voorstel kenbaar te maken aan Gedeputeerde Staten. Indien de commissie RGW kenbaar maakt aan Gedeputeerde Staten geen behoefte te hebben aan een discussie of binnen 14 dagen na ontvangst van het voorstel niet reageert op het voorstel, krijgen Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om conform hun voorstel over te gaan tot uitvoering. Indien in een bijzondere situatie de voorhangprocedure zou leiden tot het niet kunnen verwerven van natuurterreinen dan kan het college van Gedeputeerde Staten zonder het hanteren van de voorhangprocedure overgaan tot onttrekking uit de reserve. Gedeputeerde Zaken stellen Provinciale Zaken van een dergelijke situatie per omgaande, onder vermelding van de redenen, op de hoogte.”*

Toelichting:

Met dit amendement wordt enerzijds voorkomen dat het budgetrecht en de controlerende bevoegdheden en verantwoordelijkheden van Provinciale Staten jegens Gedeputeerde Staten worden aangetast. Anderzijds wordt in het licht van de door Gedeputeerde Staten gewenste slagvaardigheid

de procedu-re van besluitvorming substantieel versneld. Hierdoor kunnen Gedeputeerde Staten voortvarend over-gaan tot uitvoering van een door hen gewenst voorstel. Dit amendement doet daarmee recht aan de wettelijk verankerde positie van Provinciale Staten en biedt Gedeputeerde Zaken de tijdwinst die zij wenselijk achten .

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve onderdeel uit van de beraadslagingen. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer MARTENS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de PvdA steunt het voorstel. Met win-win kunnen we het alleen maar eens zijn.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb geen spreektijd aangevraagd maar ik wil wel een verhelderende vraag stellen aan de heer Balemans. Ik geef een voorbeeld. Op het moment van vaststellen van plan De Venen hebben wij voor de uitvoering van dat plan geld weggelegd en daar hebben we beleid voor. De Staten weten wat ze hiermee willen en dat geldt ook voor het college van Gedeputeerde Staten dat voor de uitvoering moet zorgen. Moet het college van Gedeputeerde Staten dan bij een dergelijk strak omljnd kader toch nog terugkomen bij de Staten met aankoopvoorstellen?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nee, in dat soort situaties natuurlijk niet. Als de Staten al gesproken hebben en de richting hebben geduud waarin een bepaald beleid moet worden uitgevoerd, dan geldt dat niet.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! We hebben als Staten vastgesteld dat wij in 2018 een heel stuk van de EHS gerealiseerd willen hebben. Betekent dit dan dat de gedeputeerde daarvoor wel grondaankopen kan doen zonder dat hij de Staten daarvoor raadpleegt?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Mijn amendement betreft de verwerving van natuurterreinen waarvoor het nodig is dat men geld onttrekt aan de reserves die daarvoor gereserveerd zijn. Om nu te voorkomen dat daarover

onduidelijkheid bestaat en men niet de bevoegdheden onder-mijnt, hebben wij gesteld dat daarvoor een voorhangprocedure gehanteerd moet worden. Dat garandeert dus de snelheid die het college graag wenst in dit soort situaties, maar dat houdt tegelijkertijd de rechtspositie en de controlerende bevoegdheden van Provinciale Staten overeind.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Maar dat gaat dus met name om natuur-terreinen waarvan de Staten nog niet hebben gemeld dat die binnen de EHS liggen of binnen een ver-kavelingstructuur of binnen een landinrichtingsproject, het betreft dus alles wat wij als Staten nog niet hebben vastgesteld.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Alles wat door Provinciale Staten in een eerdere situatie al is vastgesteld en waarvoor duidelijke richtlijnen zijn gegeven over hoe er gehandeld moet worden door Gedeputeerde Staten, valt er natuurlijk niet onder, met dien verstande, dat zo gauw Gedeputeerde Staten afwijken van dat soort aankopen en vervolgens een andere verkavelings situatie hanteren of een ander gebied aanpakken dat ook binnen de EHS valt, zal men dat soort situaties dezelfde voorhangprocedure moeten hanteren.

De VOORZITTER: Het lijkt mij goed dat wij eerst de tekst van het amendement verspreiden. Dan wordt het misschien wat duidelijker. De gedeputeerde zegt te kunnen reageren zonder dat hij de tekst voor zich heeft.

(De heer Pollmann verlaat de vergadering.)

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik kijk natuurlijk met belangstelling uit naar de tekst van dat amendement, maar het is ongeveer conform hetgeen we in de commissie RGW al met elkaar besproken hebben. Met het oog op de tijd zal ik in ieder geval al vast een poging tot beantwoording doen.

Ik ben blij met de steun van de Staten voor het eerste punt van dit voorstel dat over het vaststellen van een subsidieverordening gaat. Het gaat echter vooral om het tweede punt van het voorstel, zoals dat al door de fractie van de VVD in de commissie RGW is ingebracht en dat op voorhand al wordt

gesteund door de fractie van de PvdA, hoewel dat in de commissievergadering nog niet het geval was. Het woord "permanent mandaat" bestaat niet in ons provinciehuis, want een mandaat dat permanent zou zijn, zou niet door de Staten gecorrigeerd kunnen worden. De term "permanent mandaat" heeft de heer Balemans vanavond voor het eerst geïntroduceerd, want daarover heb ik in de commissievergadering niet gesproken. Dat staat evenmin in het stuk, dus dat is een onjuiste weergave van de werkelijkheid. Een mandaat, zoals in dit voorstel geformuleerd staat, kan door de Staten te allen tijde en op elk moment worden gecorrigeerd op het moment dat Gedeputeerde Staten iets zouden ondernemen, waarvan de Provinciale Staten vinden dat dit de regels schendt zoals we die met elkaar in dat mandaatbesluit hebben afgesproken. Het woord "permanent mandaat" dat de heer Balemans gebruikt, spreek ik dus tegen.

Het tweede, en dat heeft de heer Balemans in een reactie op de interruptie van mevrouw Doornenbal eigenlijk al gezegd, is dat Gedeputeerde Staten bij subsidiëring en verwerving van natuurterreinen natuurlijk binnen twee kaders handelt. Ten eerste: altijd binnen vastgestelde beleidskaders. Dat zijn dus met Provinciale Staten gemaakte afspraken over wanneer wij tot aankopen kunnen overgaan. Dat kan een plan zijn, zoals plan De Venen, dat kan bijvoorbeeld het plan zijn voor het veiligstellen van EHS-gebieden, zoals dat ook door de Staten is vastgesteld. Allemaal beleidskaders die Provinciale Staten met elkaar besproken en vastgesteld hebben en waarin Gedeputeerde Staten wordt opgedragen om daar voortvarend mee aan de gang te gaan. Dat woord "voortvarend" heb ik ook vandaag al een keer gehoord: college van Gedeputeerde Staten, wilt u alstublieft zorgen dat u die 1300 ha EHS minstens binnen die vier jaar haalt. Sterker nog: ik heb een aantal van u horen zeggen: nu dat vinden we eigenlijk maar zo zo dat u zich tot die 1300 ha weet te beperken. Twee dingen dus: dat is vastgesteld beleid binnen door Provinciale Staten vastgestelde kaders met een mandaat waarin Provinciale Staten te allen tijde kunnen aangeven dat zij het niet eens zijn met de wijze waarop Gedeputeerde Staten dat uitvoeren.

Dan het budget. Het gaat over een onttrekking uit de reserve. Als het niet een onttrekking aan de reserve zou zijn, was het woord "mandaat"

niet eens aan de orde geweest. Elk jaar stellen Provinciale Staten ten eerste het budget voor die reserve vast. Dus de Staten kijken bij de behandeling van de begroting wat er in die reserve zit en bepalen wat Gedeputeerde Staten ervoor moeten doen. Dat geeft Provinciale Staten het volledige recht om bij de begroting te zeggen dat er meer of minder in moet of dat er harder of minder hard gewerkt moet worden. Op geen enkele wijze doet dat afbreuk aan het budgetrecht van Provinciale Staten. De Staten kunnen te allen tijde het mandaat van Gedeputeerde Staten corrigeren en bij de begroting aangeven dat voor iets meer of minder geld beschikbaar moet komen.

Het derde punt. Ik heb in de commissie twee toezeggingen gedaan, en ik herhaal dat maar even voor de mensen die niet daarbij waren. Een toezegging op verzoek van de fractie van het CDA, waarbij de heer Ruijs heeft gezegd dat zich situaties voordoen waarbij gemeenten proberen hun financiële huis-houding te verbeteren door grond aan te bieden aan de provinciale overheid. Dat is dus handelen tussen overheden. Dat noemen wij gevoelig. Als fractie van het CDA wil de heer Ruijs de toezegging doen dat dit soort grondtransacties, groot of klein, toch even vooraf aan de Staten worden gemeld. Die toezegging heb ik gedaan. Ten tweede heb ik uit mijzelf daarbij toegezegd dat alle grondtransacties en dan hebben we het niet over ruilgronden, gronden die in de IPO-verordening en vastgesteld beleid worden genoemd, maar alle gronden die wij daarnaast verwerven en waarbij wij ook maar enigszins het gevoel van de Staten kennen of waarbij wij vermoeden dat die gevoelig zijn of gevoelig zouden kunnen worden, leggen wij separaat aan de Staten voor voordat tot aankoop wordt overgegaan. Zo heb ik in de afgelopen vergadering van de commissie RGW de leden in vertrouwelijkheid geïnformeerd. Daarmee ga ik veel verder dan de voorhangprocedure. De term "voorhangprocedure" heb ik maar even opgezocht. Dat woord wordt in het Nederlandse parlementaire systeem alleen gebruikt als het gaat over algemene maatregelen van bestuur of over een ministeriële regeling. Dat is een toch wat zwaarde-re situatie om dit soort procedures te gebruiken dan de aankoop van gronden binnen vastgesteld beleid.

Ik zeg de Staten dus vijf dingen toe. Ten eerste: bij budget kunnen de Staten vaststellen hoeveel dat is.

Ten tweede: tijdens halfjaar- en kwartaalrapportages kunnen de Staten aangeven of wij als college het goed doen; wij moeten dan verantwoording afleggen. Ten derde: wij kunnen het tempo voor de verwerving van gronden voor de EHS zoals we met de Staten hebben afgesproken daadwerkelijk hoog houden. Ten vierde: mandaat kunnen de Staten altijd terughalen. Ten vijfde: ik heb de Staten ook al toegezegd dat ik op het moment waarop er maar in enigerlei mate een gevoeligheid zou liggen – en men moet er van uitgaan dat wij dat ook zullen hanteren – wij als college de Staten hierover vooraf te recht zullen informeren. Om die redenen ontraad ik het amendement zoals dat door de VVD wordt voorgesteld.

Heeft iemand behoefte aan een tweede termijn?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik beginnen met een toezegging van mijn kant. Inderdaad: “permanent mandaat” bestaat niet. Dat was een omissie mijnerzijds, dus ik schrap dat woord “permanent”. Dat laat onverlet dat de rest van het verhaal gewoon kan blijven staan.

Waar gaat het om? Op het moment waarop wij een mandaat verlenen – dat is overigens ook de hele crux van de voorhangprocedure – kan het college dus zijn gang gaan. Daar heb ik alle vertrouwen in. Provinciale Staten kunnen echter pas achteraf controleren of zij het met iets eens zijn. Dan raken we dus wel degelijk aan het budgetrecht. Van de voorhangprocedure heeft de gedeputeerde gezegd dat die procedure op rijksniveau van belang is, als het gaat om ministeriële verantwoordelijkheid en algemene maatregelen van bestuur. Daar heeft hij gelijk in. Maar wat is de tegenhanger van de algemene maatregel van bestuur hier in de provincie? Dat is toch de verordening? Dus is de situatie vergelijkbaar.

Dan heeft de gedeputeerde toegezegd dat hij dat doet voor zover er inderdaad overdracht plaatsvindt tussen overheden. Ja, ik kan mij voorstellen dat de gedeputeerde dat zegt. Dat vind ik prima. Maar waarom dan ook niet voor de andere dossiers? Als we van een grootgrondbezitter een stuk natuurterrein gaan overnemen, waarom zouden we dan niet gewoon – gelijke monniken, gelijke kappen – in dié situatie zeggen van alles wat maar enigszins daarmee te maken heeft, dat we dat via een voor-

hangpro-cedure voorleggen aan de Staten?

De heer Krol heeft ook over de gevoeligheid van bepaalde transacties gesproken. Ja, daar is nu juist de voorhangprocedure voor om daarin inzicht te krijgen om heel snel, op zeer korte termijn vanuit de Provinciale Staten tot het college van Gedeputeerde Staten te kunnen zeggen, al dan niet via een debat, dat het college zijn gang kan gaan maar dat de Staten kennis hebben genomen van hun beleidsvoor-nemens die door Provinciale Staten ook worden ondersteund. In de praktijk zal dit betekenen dat ten opzichte van de huidige situatie de procedure aanmerkelijk bekort kan worden en dat Gedeputeerde Staten zich absoluut niet door dit amendement gevangen hoeven te voelen in de netten van Provinciale Staten. Dat vind ik juist een win-winsituatie, waarbij wij beiden voordeel hebben en waarbij Provinciale Staten een volledig zicht hebben op de situatie, wat hun controlerende taak is als volksvertegenwoordiging. En waarbij vervolgens Gedeputeerde Staten ook de volledige mogelijkheid hebben om veel sneller te handelen dan zij nu in feite op basis van de huidige regelgeving kunnen. Ik zou zeggen: omarm het.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Opnieuw ben ik het niet met de heer Balemans eens. Het budgetrecht van de Staten is het recht om te stellen dat dit het budget is en dat Gedeputeerde Staten daarbinnen en onder deze en die voorwaarden moeten bewegen. En als Provinciale Staten dat niet goed vinden dan halen zij dat budget weg of dan maken de Staten dat kleiner. Het mandaat kunnen de Staten te allen tijde intrekken als zij vinden dat Gedeputeerde Staten daarmee ondeugend zouden omgaan, ofschoon die intentie bij niemand van Gedeputeerde Staten is te vinden. 1300 hectares EHS binnen de door Provinciale Staten vast te stellen kaders betreffen duizenden transacties. De vraag die men zich als Statenlid moet stellen, als men zichzelf tenminste serieus neemt, is of men dan werkelijk vindt dat zo vreselijk veel transacties via een voorhangprocedure door Gedeputeerde Staten met alle gevoeligheden nog even apart aan Provinciale Staten moeten worden voorgelegd. Voor de goede orde: als het geen onttrekking uit de reserve zou zijn, zou het in het kader van de duale verhouding gewoon ook het recht van Gedeputeerde Staten zijn om die gelden uit te geven voor aankoop binnen de gestelde

financiële kaders en binnen, laten we zeggen: met elkaar afgesproken beleid. Dus dit gaat helemaal niet meer over de daadwerkelijke budgetten van Provinciale Staten, maar dit gaat uiteindelijk over wie er over dit soort dingen de baas wil spelen en dan gaat, in alle eerlijkheid, de discussie bij dit onderwerp enigszins onzuiver worden. Gaat het ons werkelijk om het realiseren van de EHS en om het vertrouwen dat Provinciale Staten het college van Gedeputeerde Staten op alle momenten kan corrigeren, of gaat het om andere zaken?

De VOORZITTER: De standpunten lijken mij voldoende gewisseld te zijn. Ik sluit de beraadslagingen en ik ga over tot de afhandeling en besluitvorming. Ik stel eerst het amendement aan de orde dat door de VVD is ingediend.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat er wat verwarring is, maar ik heb ook proberen duidelijk te maken dat alles wat binnen de Staten besloten is in een normaal debat, zoals bijvoorbeeld over de EHS, waarbij het beleid en de richtlijnen al zijn goedgekeurd, niet valt onder een voorhangprocedure. Ik geloof overigens niet dat het bij de EHS om duizenden zaken gaat.

De VOORZITTER: Dan ga ik nog een keer over tot het afhandelen van het amendement.

Mevrouw DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen. Onze motivering is als volgt. De gedeputeerde heeft volgens ons gelijk. Waarschijnlijk zijn het geen duizenden transacties, maar het is wel belangrijk dat we als Staten ons met de hoofdzaken bezighouden. De gedeputeerde heeft ook genoemd het jaarlijkse budgetrecht dat wij bij de begroting hebben en de beleidskaders. Daarbinnen wordt door het college geopereerd. Wij volgen het college daarin en wij hebben dus geen behoefte aan dit amendement.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten amendement A2 te aanvaarden. Tegen het amendement hebben gestemd de fracties van de PvdD, PvdA, SP en D66.

De VOORZITTER: Het amendement is met 23 tegen 20 stemmen aanvaard. Het amendement

maakt deel uit van de besluitvorming in aangepaste zin. De presentielijst is bepalend, zo hebben we afgesproken. Dat houden wij vast. Men had hoofdelijke stemming moeten vragen als men het anders had gewild. Nu het amendement is aanvaard, betekent het dat het voorliggende besluit met het amendement daarin aan de orde is. Wenst iemand daarover een stemverklaring te geven? Dat is niet geval zie ik.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het geamendeerde voorstel.

Opheffing OLM en delegatie muskusrattenbestrijding (voortzetting)

De VOORZITTER: Dan keren we terug naar voorstel 10. De moties M9 en M10 hierbij zijn inmiddels verspreid. We zaten in de eerste termijn. Dan gaan we nu eerst over naar de beantwoording van het college. Daarbij kan de gedeputeerde tevens zijn opvatting over de moties kenbaar maken.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is toch weer opvallend. Net zoals bij de nieuwbouw parkeren herhaalt zich ook hier weer wat er in de commissievergadering al is gezegd. Ik wil glashelder zijn, zeg ik dan tot mevrouw Bodewitz. Alles wat mevrouw Bodewitz heeft aangekaart, hebben we uitvoerig besproken. Ik begin dan met het delegatiebesluit.

Het is bij wet opgedragen aan het college van Gedeputeerde Staten om de muskusrattenbestrijding ter hand te nemen. Wat doen we dan nu: we hebben dat gedelegeerd aan OLM. Die hele OLM is in de loop der jaren geen succes geweest. Wij willen dat daarom nu graag aan de waterschappen ter uitvoering overdragen. Wij stellen de Staten nu voor in te stemmen met dat delegatiebesluit. Mochten de Staten om hen moverende redenen vinden dat dit niet goed zal gaan, omdat er te weinig muskusratten worden gevangen, of dat er niet met de natuur rekening wordt gehouden of wat dan ook, dan is het aan de Staten om datzelfde besluit weer terug te draaien. Dat kan. Wat dat betreft is het niet nodig om dat allemaal te regelen in dat kader dat wij met de waterschappen hebben afgesproken. Dat is één.

Ten tweede hebben we ook uitvoerig gesproken over vier onderzoeken door het LCCM (Landelijke

Coördinatiecommissie Muskusrattenbestrijding). Ik heb mevrouw Bodewitz gezegd dat eind dit jaar die onderzoeken klaar zijn en dat ik dan hiermee terugkom bij de Staten en dat daar precies onderzocht zal worden hetgeen zij vanavond naar voren heeft gebracht. Het gaat dan over graafschade, wijze van bestrijding, enzovoort. Met andere woorden: wat mevrouw Bodewitz vraagt, is al in gang gezet en de onderzoeksrapporten verschijnen eind van dit jaar. Dat betekent dat als blijkt dat we een andere manier van vangen zouden moeten nastreven – dat kan, ik sluit dat niet uit – dan zouden we ons kunnen voorstellen dat, na behandeling in het IPO en de Unie van Waterschappen, het LCCM vraagt of de provincie bereid is een proefgebied aan te wijzen. Ook dát, zo heb ik in de commissie gezegd, willen wij in overweging nemen als wij daar een geschikt gebied voor hebben. Met andere woorden en met alle respect, hetgeen mevrouw Bodewitz hier weer naar voren brengt, heb ik uitvoerig in de commissie behandeld. Wat dat betreft, denk ik dat ik nu voor de tweede keer mevrouw Bodewitz voldoende heb ingelicht. Wat ik al gezegd heb qua inhoud, maakt de moties voor mij niet deugdelijk en ik moet die moties dan ook ten strengste ontraden.

De VOORZITTER: Dan ga ik over tot de tweede termijn. Mevrouw Bodewitz, u bent door uw spreek-tijd heen, net als D66. Als u nog een interruptie wilt plegen dan kan dat nog.

Mevrouw BODEWITZ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik vertrouw er volkomen op dat de gedeputeerde die mogelijkheid zal onderzoeken om een proeflocatie beschikbaar te stellen. Maar daar gaat het mij niet om. Waar het mij om gaat, is dat op het moment waarop wij dit delegeren aan de waterschappen, wij daar geen grip meer op hebben. Want dan kunnen wij wel zeggen dat wij willen dat er een proeflocatie beschikbaar wordt gesteld, maar de waterschappen ...

De VOORZITTER: Een interruptie duurt gemiddeld kort. Komt u tot uw vraag en uw opmerking.

Mevrouw BODEWITZ (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De waterschappen hebben dan op dat moment de bevoegdheid om te besluiten of zij dat wel of niet doen. Daar gaat het mij om.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, waterschappen hebben die bevoegdheid niet. Los van het feit dat wij het besluit delegeren aan de waterschappen ter uitvoering van de muskusrattenbestrijding, betekent het dat we nog wel bestuurlijk met vier besturen in een platform zitten. Daar zal tussen de drie waterschappen en de provincie worden besproken hoe we dan verder zullen gaan en wat het LCCM zal voorstellen. Mevrouw Bodewitz heeft echt veel koudwatervrees.

De VOORZITTER: Dat was de eerste termijn. Wil niemand in tweede termijn spreken? Het woord is aan de heer Snyders.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik meen toch twee gedrevenen te zien die eigenlijk hetzelfde willen. De Staten zouden ook wat de gedeputeerde toe zegt, gewoon formeel moeten opdragen aan de gedeputeerde om als het aan de orde is in het hele traject waarin we zitten, dit gewoon al gemandateerd vanuit de Staten in te brengen. Dus ik zie geen enkel probleem en ik snap ook niet waarom de gedeputeerde dit ten strengste ontraadt omdat dit gewoon in elkaars verlengde ligt.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Binnekamp.

De heer BINNEKAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Omdat dit juridisch een gedrocht is, zeg ik tot de heer Snyders. Bij wet is die taak aan ons opgedragen. Wij maken een delegatie sluitend, wij geven de uitvoering aan de waterschappen, het recht houden wij als Staten en als college samen om alles weer juridisch terug te trekken. Wat dat betreft is die motie in strijd met hetgeen de wet bedoelt.

De VOORZITTER: Dan sluit ik de beraadslagingen. De moties behandelen wij na het besluit over het voorstel.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een punt van orde. Het was in dit geval niet mogelijk om een amendement in te dienen op het besluit, omdat er een besluit achter dat besluit ligt. Vandaar dat het een motie is en dat maakt de zaak wat gecompliceerder.

De VOORZITTER: Ik weet dat de griffier u dit zo heeft geadviseerd. Dat brengt mij wat in de problemen. Normaliter is het zo dat een amendement vóór een besluit afgehandeld wordt, omdat dit een besluit amendeert. Een motie is altijd een verzoek aan het college om iets te gaan doen. Dus ik als het een wijziging van het besluit betekent dat het dan een amendement geweest zou moeten zijn. Maar de griffier heeft dat anders geadviseerd. Goed, dan doen wij het zo voor deze keer. Dan zal ik eerst de moties behandelen en kunt u verder bepalen wat u met uw algemene stem doet, maar het is formeel niet helemaal juist.

Dan gaan we naar motie M9 inzake aanpassing delegatiebesluit.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten motie M9 te verwerpen. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de SP, GL, D66, PvdD en Mooi Utrecht.

De VOORZITTER: Dan motie M10 inzake het proefgebied om het zo maar te benoemen.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten motie M10 te verwerpen. Voor de motie hebben gestemd de fracties van GL, de SP, de PvdD en Mooi Utrecht.

Dan breng ik het besluit zelve in. Wenst u een stemverklaring af te geven?

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Gezien de punten die wij hebben ingebracht, kunnen wij inderdaad niet leven met dit voorstel, dus wij stemmen tegen.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Gezien de intentie van de gedeputeerde kunnen wij leven met dit voorstel.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel, waarbij de fractie van de PvdD geacht wordt tegen het voorstel gestemd te hebben.

5e wijziging Programmabegroting 2007

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

Wijziging van het Reglement van Orde provincie Utrecht 2003

Overdracht Nieuwe Wetering-Oost; aanwijzing bevoegd gezag in de zin van de Scheepvaartverkeerswet

Actualisatie Subsidieverordeningen Europese steunprogramma's

Ondersteuning Landschapsbeheerploegen Landschapsbeheer Utrecht

Wijziging gemeenschappelijke regeling Facilitaire Dienst Utrechtse Recreatieschappen

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorstellen.

Benoeming vertegenwoordiger Gedeputeerde Staten in besturen van recreatieschappen

Bij acclamatie besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

Verantwoord en Duurzaam verlichten

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

Jaar van het Religieus Erfgoed

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik moest de commissie WMC helaas voortijdig verlaten. Toch hecht ik eraan, zeker op dit punt, om het gevoel van de SGP zo helder mogelijk voor het voetlicht te brengen. Het heeft dus iets van een stemverklaring, maar ik hecht eraan om dat vanachter dit spreekgestoelte te doen. Op zichzelf juicht de SGP dit initiatief toe. Het projectvoorstel van LEU (Landschap en Erfgoed Utrecht) bevat waardevolle acties met het oog op het erfgoed dat een krachtige formatieve invloed heeft gehad op de huidige Nederlandse en, breder gezien, zelfs ook westerse cultuur. Speciaal voor Utrecht is dat dan van bijzondere waarde, omdat van Utrecht het heet dat de 'kerstening van de Lage Landen' begon.

Het bezwaar dat wij tegen één onderdeel van dit programma hebben, betreft de openingsmanifes-

tatie. Gelet op wat ik net zei, is naar ons oordeel het interreligieuze karakter van die manifestatie wezensvreemd aan het doel van het Jaar van het Religieus Erfgoed. Als SGP hebben we dan ook fundamenteel bezwaar tegen de inhoud van die manifestatie. Wij zijn dus ook niet bereid voor dat onderdeel geld te fourneren.

Wat is dan de aard van die bezwaren? In de eerste plaats betreft dat de interreligieuze opzet ervan. Die gaat naar onze overtuiging ten principale voorbij aan de essentie van het christelijk geloof; dat geloof waarvan dit erfgoed getuige is. Als er staat "kruiskerk" of "kerkenkruis" dan verwijst dat direct naar de essentie van het christelijk geloof, naar de Here Jezus Christus. Naar onze overtuiging past daar niet een interreligieuze of multireligieuze mix bij, overigens met alle respect voor de medemensen die een andere levensovertuiging zijn toegedaan. Dat is de kern van ons bezwaar.

Het tweede bezwaar is gewoon historisch van aard. Gelet op de aard en de doelstelling van het Jaar van het Religieus Erfgoed zou je er zuiverder aan doen om het te richten op het Nederlandse dan meer op het specifiek provinciale Utrechtse religieuze erfgoed.

Dus: onze instemming met dit voorstel, maar met de aantekening dat wij geacht worden tegen het onderdeel van de openingsmanifestatie gestemd te hebben.

Mevrouw RAVEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor de brede steun voor dit voorstel. Wat de opmerkingen van de SGP betreft, zal het duidelijk zijn dat wij het niet eens zijn met wat de heer Bisschop heeft gezegd over de invulling van de openingsmanifestatie. Ik kan hem aankondigen dat er zelfs het Feest van de Geest wordt georganiseerd rondom Pinksteren. Daar wordt ook die interreligieuze opzet juist besproken en dat zal ook uitgangspunt zijn. Wat de opmerking van de heer Bisschop betreft over met name het Utrechtse religieuze erfgoed, zal hij kunnen lezen dat in één van die voorstellen er juist is gekeken naar Utrechts erfgoed. Onder andere wordt ook het accent gelegd op architect Tepe die voor Utrecht veel kerken heeft gebouwd. Dus ook in die zin kan ik de heer Bisschop wel tegemoet komen. Wat het andere oordeel betreft, niet.

De VOORZITTER: Ik neem aan dat men geen

behoefte heeft aan een tweede termijn. Dan ga ik over tot de afhandeling. Wensen de Staten in te stemmen met dit voorstel met inachtneming van de verklaring van de SGP? Het woord is aan de heer Van Kranenburg voor een stemverklaring.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij menen, kennelijk in tegenstelling tot de SGP, dat het bestaan van het religieus erfgoed als zodanig wel degelijk een heel goede aanleiding is om eens te reflecteren op de komst van nieuwe religies in onze samenleving. Derhalve wensen wij het voorstel voluit, dus zonder restrictie, te steunen.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel, met de aantekening dat de fractie van de SGP geacht wordt tegen de inhoud van de openingsmanifestatie gestemd te hebben.

Motie GroenLinks m.b.t. klimaat en plan van aanpak klimaat

De heer VAN EE (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie hebben we dit uitvoerig besproken. Het gaat om twee subsidieaanvragen, dotaties voor € 500.000 en € 830.000 respectievelijk voor 2007 en 2008. Tijdens de commissievergadering was er geen onderhavig stuk waaraan wij konden ontlenuen wat het programma zou zijn. Daarom refereer ik eraan dat wij voor het zomerreces een uitvoerige discussie hebben gevoerd met de commissie en de gedeputeerde over welk beleid we zouden gaan voeren. Daarbij kwam heel duidelijk naar voren dat er sprake is van een enorm ambitieniveau, dat een aanzienlijke impuls zal geven aan het milieubeleid in de brede zin van het woord. Toen wij in de afgelopen discussie in de commissievergadering een aantal van die punten benoemden, bestond er bij de fractie van de fractie van het CDA het gevoel dat we op de goede weg zijn. Een uitspraak van de gedeputeerde dat duurzaamheid door alle beleidslijnen heen geëffectueerd zou moeten worden, sprak ons bijzonder aan. Het is niet alleen dat dit in het coalitieakkoord maar ook in het collegeprogramma is verwoord, het is echter ook duidelijk in een zin op een programma aangegeven. We wijzen er echter wel op dat de klimaatatlas en monitor die toegezegd zijn, voor ons van groot belang zijn.

Want daarop zullen wij dan werkelijk de acties beoordelen. We zijn bijzonder ingenomen met de initiatieven die mondeling al zijn besproken. We hebben het weekend nog aanvullende informatie gekregen. Ik stel echter toch voor dat in de eerstkomende vergadering van de commissie aan de orde te stellen en tegelijk voeg ik er een element aan toe dat evenmin in dat stuk is gekomen, ofschoon ik wel had verwacht dat we daarvoor uitgebreid de tijd voor zouden krijgen om dat te bespreken: milieueducatie. Wij menen dat het van belang is dat ook de jeugd in de provincie meer kennis krijgt van educatie. Communicatie is erg belangrijk. Het voorlichten van de jeugd over wat het milieu betekent voor de eigen omgeving en de omgevingskwaliteit is van belang. Ik denk dat we niet vroeg genoeg kunnen beginnen met de jeugd daarop te wijzen, zij het dat we als provincie zelf natuurlijk het voorbeeld moeten geven. Daarmee hebben we volgens mij een eerste stap gezet. Daarom kunnen we met dit voorstel instemmen.

Mevrouw DIJK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het klimaat is steeds meer 'hot'. Figuurlijk en ook letterlijk, ook al hebben we dat deze zomer misschien wat minder gemerkt. Iedereen vindt het belangrijk dat wij iets aan het klimaat doen. En nu dus ook door de provincie Utrecht. Is dat terecht? Ja, als het gaat om tijdige aanpassing aan onafwendbare klimaatveranderingen, zoals bijvoorbeeld meer en heviger regenval. De VVD heeft echter niet de illusie dat we als provincie toekomstige klimaatveranderingen kunnen stoppen of aanmerkelijk kunnen vertragen. Die indruk moeten we als provinciaal bestuur dan ook zeker niet willen wekken door termen als "klimaatneutraal" of "CO₂-neutraal" te gebruiken. Maar we kunnen, nee we moeten ons wel op klimaatveranderingen voorbereiden. Juist een politiek gremium als een provincie die als corebusiness ruimtelijke vraagstukken heeft, zal in de plannen rekening moeten houden met veranderende klimatologische omstandigheden. Als we weten dat in de komende decennia het waterpeil in rivieren zal stijgen, dan moeten we nu in onze plannen ons afvragen wat we met locaties bij rivieren willen doen. Dan moeten we ons ook afvragen wat we met polders en bestaande dijken zullen doen. Wilnis blijft graag ook de komende vijftig jaar bestaan en nog wel wat langer, neem ik aan.

Aanpassing, ook wel "adaptatie" genoemd, is iets waarin de VVD absoluut een zinvolle rol voor de provincie ziet. Maar niet alleen aanpassing aan veranderend klimaat, want ook zonder een veranderend klimaat zullen we anders moeten omgaan met gebruik van fossiele brandstoffen door bijvoorbeeld ruimte te geven aan innovatieve toepassingen op het gebied van CO₂-afvang en -opslag en het promoten van energiezuinige toepassingen en milieuvriendelijker energiebronnen, beginnend bij de provinciale organisatie zelf. De VVD steunt dan ook van harte plannen voor aardgas- en op termijn voor waterstofbussen, halvering van de provinciale papierberg en energiezuinige auto's voor gedeputeerden.

De problematiek is echter breder dan klimaatadaptatie en energieverbruik. De heer Van Ee heeft dat ook al gezegd. De VVD spreekt dan ook liever van duurzaamheid in deze discussie in de breedste zin van het woord, zoals we dat met elkaar hebben afgesproken in het coalitieakkoord. Dat is meer dan een semantische discussie. We wonen in een kleine, drukke provincie. Een populaire provincie waar we met z'n allen heel veel functies willen laten combineren. Dat is al eerder vandaag gezegd door gedeputeerde Krol. Een populaire provincie, waarin we wel met elkaar besluiten moeten nemen over onze ruimtelijke inrichting. Dat leidt onvermijdelijk tot dilemma's, maar de VVD is ervan overtuigd dat die dilemma's tot evenwichtige besluiten kunnen leiden, waarin zowel ecologische als economische overwegingen worden meegenomen. Economie en ecologie hoeven elkaar lang niet altijd te bijten. Ze kunnen elkaar juist heel goed versterken, maar daar moeten wij ons als overheid dan wel voor openstellen.

De VVD is dan ook zeer benieuwd naar het nog op te stellen actieprogramma inzake duurzaamheid. Misschien heb ik mijnheer Van Ee verkeerd begrepen, maar dit was volgens mij alleen maar een voorstel voor het klimaat, maar niet voor de duurzaamheidsagenda van Gedeputeerde Staten.

Eerder vandaag maakte de gedeputeerde nog een opmerking over het aantal doden dat jaarlijks toe te rekenen zou zijn aan fijnstof. Ik denk dat we zo'n beeld toch wel wat moeten nuanceren. Ik doe er misschien wel wat makkelijk over, maar in de discussie wordt dat beeld toch wel erg makkelijk gebruikt als argument om allerlei plannen in te

zetten. Dus ik wil dat beeld in de tijd wel even nuanceren. Als we kijken naar wat er in de afgelopen vijftien jaar is gebeurd op het gebied van fijnstofvermindering of van zwaveldioxide – men weet wel: zure regen – dan zijn we ontzettend goed bezig geweest in de afgelopen vijftien jaar. We zijn er nog lang niet, maar we moeten nu niet doen alsof we er pas nu – sinds het in de afgelopen jaren bekend is dat er duizenden mensen overlijden aan allerlei stoffen in het milieu – wat aan gaan doen. Sterker: we noemen nu in deze discussie wel het klimaat, en dat lijkt dan iets nieuws te zijn, maar de bredere, achterliggende problematiek is absoluut niet nieuw en de innovatieve initiatieven in de provincie Utrecht zijn dat evenmin. Als VVD zeggen we juist, ook in de afgelopen jaren hebben wij dat gedaan, dat daar concrete voorstellen voor gedaan moeten worden. Als VVD hebben wij dat bijvoorbeeld gedaan met voorstellen voor verantwoord verlichten. Of voor het inzetten van aardgasbussen, voor koude-warmteopslag. In de komende jaren zal de VVD zich daarvoor onverminderd blijven inzetten. We juichen het dan ook toe dat de gedeputeerde een extra impuls wil geven aan soortgelijke projecten van derden in de nabije toekomst. Maar bij een impuls hoort vaak geld en dat is logisch, maar laten we dat geld dan wel effectief inzetten en niet impulsief. Concreet stelt de VVD voor om het gevraagde budget voor 2007 van €500.000 toe te kennen ter besteding aan de versnelling van die concrete projecten van derden die de gedeputeerde in zijn uitgewerkte begroting noemt, maar de gevraagde €30.000 voor 2008 lijkt de VVD op dit moment toch iets wat nog niet aan de orde is. Laten we de discussie over het bredere duurzaamheidsbudget, en dan bedoel ik dus ook de discussie over het nog op te stellen actieplan of de actieagenda voor komend jaar, op het juiste moment voeren, namelijk tijdens de begrotingsbehandeling op 17 december. We moeten nu niet alvast tonnen reserveren voor projectleiders van deelprojecten die nog bedacht moeten worden.

De VOORZITTER: De fractie van GL heeft in totaal nog vijf minuten spreektijd.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik houd het beknopt. Vorig jaar is tijdens de behandeling van de begroting een motie van ons aangenomen, waarin werd gevraagd om

een inventarisatie van wat er op korte termijn als bijdrage kan worden geleverd om het klimaatbeleid op een effectieve wijze te versterken en, vooruitlopend op een nieuw milieubeleid, opties voor een ambitieus, provinciaal klimaatbeleid op langere termijn in beeld te brengen. De uitvoering van die motie heeft kennelijk nogal wat voeten in de aarde gehad, maar gelukkig meldde de gedeputeerde dat er inmiddels offertes zijn ontvangen en krijgen we op de valreep nog een overzicht van de huidige initiatieven.

Er is weinig mis met de geformuleerde ambities. In eerste instantie vinden wij het vooral belangrijk dat het stimuleringsbudget snel vrijkomt en dat de provincie zich spraakmakend op de kaart zet als een instantie die voluit gaat voor een aansprekend klimaatbeleid. Daarin vinden we ook een helder signaal aan de gemeenten als medeoverheid belangrijk, zodat wij ook op het niveau van de gemeenten de bedreigingen en kansen zien op het klimaatgebied en misschien net dat zetje krijgen om ambities op dit gebied te formuleren en uit te voeren.

Klimaatbeleid is meer dan alleen CO₂-beleid. Denk ook maar aan het effect van methaan. Het is ook meer dan elders bossen planten ter compensatie. Klimaatbeleid is ook meer dan facetbeleid. De klimaatcrisis betekent ook dat het beleid ten aanzien van verkeer en vervoer – een zeer belangrijke factor in de provincie –, de waterhuishouding en de veenweideproblematiek hierbij worden betrokken. Er worden atlanten en monitors aangekondigd, zeer nuttig in deze fase, maar het moet er niet bij blijven. Op de uitvoering in samenwerking komt het aan. Het gaat dan concreet om het stimuleren van het openbaar vervoer, van fiets, biologische landbouw, streekproducten en energiebesparing. Onze inzet op het gebied van duurzame energie kan ook qua image ambitieuzer. Het college spreekt van de vervanging van de windopgave, 50 Megawatt, als de andere vorm van duurzame energie. Die ambitie van het BLOW-akkoord hadden we in het streekplan vastgesteld voor 2010 op 50 megawatt. Het is duidelijk dat die nu niet op tijd wordt gehaald, maar ik zou het zeer slecht vinden als nu hiervoor de handdoek in de ring wordt geworpen.

In de streekplanprocedure strandde de 'topdown-benadering' van de concrete beleidsbeslissing. Misschien moeten we het meer inzetten om ondersteuning en faciliteiten te bieden om het dan 'bottom up' te doen. Dus iets sterks stimuleren

en ondersteunen van bijvoorbeeld coöperatieve plannen van agrariërs die binnen landschappelijke voorwaarden windenergie willen realiseren. Of het realiseren van windenergie in bedrijventerreinen. Verder vinden wij ook het voorstel van de fractie van het CDA voor een inzet op de educatie heel belangrijk.

Samenvattend: wij steunen het Statenvoorstel al toont het tekenen van een wat moeizame, geïmprovi-seerde start. Belangrijk voor ons is wel dat in overeenstemming met de strekking van onze motie maximaal integraal wordt gekeken naar wat effect sorteert op korte en langere termijn. Wij wachten een meer concrete aanpak met belangstelling af.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de PvdA steunt volop het college daar waar het duurzaamheid als leidraad en beslissingskader gebruikt voor het handelen. Het is daarom ook van zeer groot belang dat er een goed actieplan komt en een werkbare duurzaamheidstoets. Maar het is ook van belang dat er zo snel mogelijk actie wordt ondernomen en dat er dus niet alleen woorden zijn maar ook daden. Ik durf het na gisteren bijna niet te zeggen, ik bedoel dat het toen 4-0 was, maar niet voor Feijenoord. Dat neemt niet weg dat wij beste daden erg belangrijk vinden. Een eerste teken van die daden was het besluit om klimaatneutraal te worden. Dat vonden wij een goed begin: gelijk volop erin. Een volgende stap is het direct stimuleren van de initiatieven. Daarvoor is geld nodig, bijvoorbeeld voor het stimuleren van nitrofiële brandstoffen. De gedeputeerde heeft voorbeelden genoemd en daar zijn een paar goede bij. Wij ondersteunen daarom het voorstel van het college van Gedeputeerde Staten.

De VOORZITTER: Dan staat op mijn sprekerslijst nog de naam van mevrouw Bodewitz. Maar mevrouw Bodewitz, u heeft eigenlijk geen spreek-tijd meer. U krijgt dertig seconden van mij.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Dan wil ik die tijd gebruiken voor het laatste onderwerp van vanavond.

De VOORZITTER: Dan geef ik nu het woord aan mijnheer De Wilde.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de

Voorzitter! Ik dank de Staten voor hun brede steun aan dit actieprogramma. In de commissie heb ik al gemeld dat ik Feijenoord ben en daar heb ik na zo'n weekend dan wel wat last van. Maar goed: geen woorden maar daden spreekt mij erg aan. Con-creet worden over een zaak die zo groot is en waar je de doelstellingen wilt halen om werkelijk wat aan dat klimaat te kunnen doen op het niveau van de provincie. Ja, dat is erg moeilijk en dat ben ik met mevrouw Dijk eens. De ambitie hebben om de veranderingen in het klimaat in hun totaliteit te vertragen of te stoppen, ja, hoe reëel is dat? Natuurlijk moet je altijd wijs blijven omgaan met de mid-delen die je vanuit de natuur ter beschikking zijn gesteld. Dat betekent dat je moet bezuinigen waar dat kan en dat je wijs moet omgaan met de fossiele grondstoffen die je gebruikt. Als je dat doet, en je doet het met z'n allen, dan vertraag je wel de veranderingen van het beleid, zonder dat je echter de ambitie moet hebben om dat totaal te kunnen stoppen. Je zult je dus altijd moeten aanpassen. In eerste termijn was het geluid heel duidelijk van: we moeten helemaal geen ambitie meer hebben om dat proces te vertragen of te stoppen en we moeten ons vooral richten op adaptatie. Maar later werd toch ook duidelijk gemaakt dat toch wat gedaan moet worden aan CO2-opslag, afvang, energiebesparing en zuinig rijden op aardgas. Dus ook de Staten erkennen toch de waarde van die mitigerende maatregelen.

Mevrouw DIJK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even een klein misverstand uit de wereld helpen: ik heb daarnet duidelijk gezegd dat wij niet de illusie hebben dat het een in verband staat met het ander. Dus dat wij het nut inzien van bepaalde mitigerende maatregelen wil niet zeggen dat wij dan denken dat als we die maatregelen hebben genomen, daarmee het klimaat niet meer zal veranderen of dat zaken zullen vertragen. Dat staat voor ons niet in causaal verband met klimaatverandering.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Maar waarmee staat het dan wel in verband, vraag ik mevrouw Dijk dan?

Mevrouw DIJK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt mij sowieso nuttig om fossiele brandstoffen die op een gegeven moment uitgeput zijn, uiteindelijk niet meer aan te wenden.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! O, op die manier. Hoe dan ook, ik denk dat de zaken hier hand in hand gaan. Mevrouw Dijk gaat er vervolgens van uit dat het goed is de maatregelen voor dit jaar nog uit te voeren: maak die €500.000 dus vooral op aan de doelen zoals wij die ook hebben omschreven, maar kom voor de andere €30.000 maar met voorstellen in december bij de behandeling van de begroting en dan kunnen we met elkaar afwegen of dat verantwoord is. Ik zou het jammer vinden als de Staten dat zouden besluiten. Als we immers nu met partners een traject ingaan om te bekijken welke zaken we samen kunnen doen, dan liggen er gelukkig nu enkele projecten op de plank waarmee we direct aan de slag kunnen gaan. Maar als wij dat doen, dan committeren wij ons ook voor de periode na 1 januari. Als gezegd wordt dat die budgetten na 1 januari 2008 nog niet beschikbaar zijn en dat we die op 17 december moeten ophalen, dan beperkt mij dan enorm in de afspraken die ik op dit moment kan maken met partners, omdat ik mij nu niet kan verplichten voor de periode na 1 januari. Dat maakt dat ik eigenlijk 'geboeid' de activiteiten in moet.

Mevrouw DIJK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De VVD vraagt zich dan af of het om het volledige bedrag van € 830.000 voor het volgende jaar gaat, of voor projecten die zijn beschreven in de toelichting op de begroting. Volgens mij staan daar heel veel zaken in die niets te maken hebben met projecten met derden.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Maar wij hebben nu een projectjaar vastgesteld van september tot september en in dat projectjaar nemen wij ons voor een aantal van die snelheidsprojecten te doen, door 15 projecten in het kader van het klimaatplan aan te pakken. Dat krijgen de Staten in november nog gerapporteerd. Met die projecten gaan we aan de slag. Daarbij kijken we of we daarbij versnelling kunnen bereiken. Dat projectjaar duurt echt een jaar en daarna zullen enkele van die zaken die we met elkaar hebben opgepakt, moeten bekliven en uitgevoerd moeten worden. Dat zal veel meer geld kosten, denk ik. Dit is namelijk nog vooral kijken waar de mogelijkheden liggen en of we kunnen experimenteren. Maar als een experiment dan goed uitpakt, moeten we

het ook gaan uitvoeren. Ook dat zijn zaken die geld kosten. Dan ben ik volgend jaar echt nog met de Staten bezig om in het kader van de begrotingsbehandelingen meer of ander geld te bestemmen voor projecten waar we dan wel degelijk een uitvoering bij het geld kunnen vragen. Maar ik denk dat het geld dat we nu vragen, komend jaar nodig is om te kijken welke projecten we kunnen oppakken en waarmee succes behaald kan worden met partners in deze provincie en wat daarvan kan bekliven. Ik heb daarvoor in de commissie een voorstel laten komen zowel voor het plan van aanpak als voor de hele organisatie daarvan. En ik heb een opsomming gegeven van de projecten die nu bij ons aangemeld zijn en waarvan we nog moeten beoordelen of en hoe we daarbij met partijen meegaan. Dat zal er ook van afhangen of die financiering elders al gedaan is en of er voldoende leereffecten in zitten, of dat er andere partners zijn die mee willen betalen. Dus het is echt niet zo dat wij hier even geld naartoe gaan brengen. Ik heb al gezegd dat ik elke drie maanden in de commissie wil komen om zowel terug als vooruit te kijken hoe we die projecten aanpakken. De Staten zitten dus wel degelijk bij de uitvoering en ik hoop dat de Staten bereid zijn het geld ook voor 2008 beschikbaar te stellen. De heer Kloppenborg heeft gelijk door te zeggen dat het door alle beleidsterreinen heen gaat. Ik zal in november bij de Staten terugkomen om aan te geven hoe die duurzaamheidsagenda op die verschillende beleidsterreinen een afwegingskader is en hoe alle projecten in de verschillende beleidsterreinen zijn te oormerken als zijnde in het kader van duurzaamheid en klimaat en hoe wij die dan in zo'n duurzaamheidsuitvoeringsprogramma kunnen zetten. Dat betekent niet alleen dat het projecten vanuit dit programma zijn, er zijn ook projecten die bij mobiliteit plaatsvinden, bij water of platteland vernieuwing. Daar waar ze het aspect klimaat dienen, zullen wij die projecten oormerken en bij de Staten rapporteren. Verder ben ik blij met de instemming van de rest van de Staten.

Mevrouw DIJK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor diens toelichting en de beantwoording van de vragen die ik heb gesteld. Dat neemt niet weg dat de VVD nog steeds achter het verhaal uit de eerste termijn staat, zeker als het gaat om het bestemmen van geld waarvan wij

zeggen dat het pas in 2008 echt nodig is en daar hebben we dan een bepaald moment voor nodig om met el-kaar te besluiten of we dat geld wel of niet moeten uitgeven. Zelf heeft de gedeputeerde bij punt 4 van het besluit aangegeven dat, stel dat het geld dat wordt gevraagd niet kan worden uitgeven, of het colle-ge dat dan in een ander jaar mag uitgeven. Wij hebben zelf het vermoeden dat als die € 500.000 voor 2007 nu wordt toegekend, toch voldoende moet zijn voor de komende drie maanden en dat we daarna in een breder afwegingskader, waar we het daarnet nog over hadden, en in een bredere duurzaamheid-agenda gaan kijken wat voor projecten we nu precies op het onderdeel “klimaat” willen doen. We heb-ben daarom een amendement opgesteld dat we aan de Staten voorleggen.

Amendement A3 (VVD): Kosten plan van aanpak klimaat

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 24 september 2007, besprekende de motie GroenLinks over klimaat en plan van aanpak klimaat;

constaterende:

- *dat het college van Gedeputeerde Staten voor de uitvoering van het plan van aanpak klimaat 2008 verzoekt een bedrag van €830.000 als onvermijdbare uitgave voor te financieren uit de post Duurzaamheid uit het coalitieakkoord;*
- *dat duurzaamheid zoals bedoeld in het coalitieakkoord breder is dan de klimaatplannen die het college nu aan ons voorlegt;*

overwegende

- *dat het college van Gedeputeerde Staten nog met een uitgewerkt plan van aanpak duurzaamheid zal komen;*
- *dat besluitvorming over toewijzing van middelen voor nieuw beleid in 2008 plaats hoort te vinden bij de begrotingsbehandeling 2008 op 17 december aanstaande;*

besluiten:

- *dat de gevraagde €830.000 niet nu al wordt toegewezen;*
- *maar dat de klimaatplannen voor 2008 integraal betrokken worden bij duurzaamheid-*

plannen van Gedeputeerde Staten die op 17 december bij de begrotingsbehandeling 2008 aan de orde zullen komen.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve onderdeel uit van de beraadslagingen. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN EE (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben niet veel behoefte aan het amendement van de VVD. Wij menen dat dit soort projecten een forse investering vragen. De gedeputeerde heeft in de commissievergadering duidelijk en uitvoerig duidelijk gemaakt wat zijn ambities zijn. De meerderheid van de commissie, en ook onze fractie, spraken die ambities erg aan. Dus wij zullen dit amende-ment niet ondersteunen.

Voorts hebben wij in eerste termijn een vraag gesteld over educatieve projecten. De vraag aan de ge-deputeerde is of hij in de planvorming voor het komend jaar educatie als een belangrijke pijler in zijn beleid mee wil nemen.

De heer DE WILDE (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Sorry dat ik die vraag van de heer Van Ee niet in eerste termijn heb behandeld. Educatie is gewoon een lopende activiteit, waar wij aandacht aan besteden. Wij zullen dat, zeker nu wij duurzaamheid en klimaat centraal hebben gezet in deze provincie, ook rond milieueducatie centraal zetten. Op 25 september hebben we bij de afronding van de groene maand bij het IVN ook het thema Milieueducatie volop op de agenda. Dat aspect zullen wij zeker aan het duurzaamheidsplan geven. Het vermarkten van al die 15 projecten waar ik het daarnet over had, is heel centraal bij alle projecten aan snede om te kijken hoe en waar we daarmee omgaan.

Ik ontraad het amendement, zoals men zal begrijpen. Ik hoop dat de Staten dat zullen volgen.

De VOORZITTER: Is het voor eenieder helder? Het amendement wil voorkomen dat er nu 830.000 beschikbaar wordt gesteld. Het gaat om beslis-punt 3.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten amendement A3 te verwerpen. Voor het amendement heeft gestemd de fractie van de VVD.

De VOORZITTER: Mag ik concluderen dat de Staten wensen in te stemmen met dit voorstel?

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil een stemverklaring afleggen. Wat ons betreft hadden de plannen concreter gekund, hadden de ambities hoger gemogen en had de hoeveelheid geld voor draagvlakvergroting ook minder gekund, maar het is een eerste stap en daar willen wij niet voor gaan liggen dus stemmen wij voor.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

Besluit naar aanleiding pilots ad-hoccommissie vermindering regelgeving en bureaucratie

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Bos die hierover een korte presentatie zal geven.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Staten, dit is het klapstuk van de veiling. We gaan de-reguleren. Ik weet niet of dat nog beklijft na zo'n lange dag. Misschien moeten we de Statenagenda op zichzelf wat dereguleren, dat is dan weer een ander onderwerp. Maar ik doe u graag verslag van de commissie Vermindering regelgeving en bureaucratie.

Die commissie is oorspronkelijk in mei 2006 geïnstalleerd op basis van een statenbreed aangenomen motie. Destijds is die commissie ingesteld omdat wij in de Staten indertijd hadden gesproken over het zogeheten SIRA-rapport. Dat is behalve een dik pak papier ook inzicht gaf in allerlei regelingen in de provincie waar dat wel wat minder zou kunnen. De top zeven van de onderwerpen in dat SIRA-rapport die gedereguleerd kunnen worden en waar de lastendruk duidelijk verminderd kan worden, betroffen zeven topics, waarbij wel gezegd moet worden dat het SIRA-rapport zich niet heeft bemoeid – dat vonden de meeste partijen toen een probleem – met de relatie tussen provincie en gemeenten. Dat was dus een gat dat daarin zat.

De zeven topics betroffen onderwerpen waar iets mee zou moeten gebeuren. Dat betrof vergunningen inzake Wet milieubeheer, meldingen bodemsanering, ontgrondingsvergunningen, subsidieregelingen, ontheffingen gebruik van de weg, ontheffingen exceptioneel transport en ontheffingen woonschepen. Met name dat laatste zit in de

verordening Natuur en landschap.

De commissie heeft na haar instelling besloten zich te richten op drie onderwerpen die wel onderdeel zijn van de relatie met gemeenten. In eerste instantie was er het onderwerp “subsidieregelingen”. In tweede instantie is besloten om de verordening Natuur en landschap aan te pakken. Als derde onderwerp is indertijd gekozen voor één van de aanbevelingen van de commissie Onderzoek Bouwstagnatie, om daar waar er stapeling van provinciale regelingen was gemaakt, die eigenlijk ten laste gingen van de bouwproductie, aan te pakken. Die drie onderwerpen heeft onze commissie aangepakt.

Er is dus een parallel traject. Aan de ene kant uitvoering van het SIRA-rapport door het college van Gedeputeerde Staten. In het jargon heet dat: het laaghangend fruit. Dat zijn heel veel regelingen die geskipt worden, maar dat betreft ook veel regelingen die toch al niet meer werden gebruikt. Dat is dus makkelijke winst, maar daar hebben weinig mensen echt voordeel bij. In theorie wordt de lastendruk beperkt, maar in de praktijk is dat niet zo bijzonder; het is alleen een beetje opschonen van dingen die toch niet of veel minder gebruikt worden.

Dat betekent dat het SIRA-rapport dat wordt uitgevoerd een soort globale ontwikkeling is en dat de commissie die door de Staten is ingesteld drie onderwerpen bij de kop heeft gepakt en daarin in de diepte is gaan wroeten om te zien hoe we en wat we daarmee doen. Vandaag mag ik de resultaten presenteren van twee pilots: Onderzoek Bouwstagnatie en Subsidieregelingen. Het derde onderwerp: de Verordening Natuur en Landschap, verwachten wij ergens in december klaar te hebben. De commissie Subsidieregelingen stond onder leiding van collega Nugteren. De Verordening Natuur en Landschap en de subcommissie daarvan staan onder leiding van de heer Vos en ik mocht zelf de administratieve lastendruk van de commissie Onderzoek Bouwstagnatie oppakken.

Wij hebben de twee pilots uitgevoerd en wij komen vandaag met een paar voorstellen. Het eerste is een voorstel aan Gedeputeerde Staten, zoals u hebt kunnen lezen, om een algemene dereguleringsstoets in te stellen. Een dereguleringsstoets die ertoe moet dienen dat voor een bepaalde periode – de Staten kunnen zelf afspreken of ze dat voor 1, 3 of 5 jaar

willen – alle voorstellen die naar de Staten gaan, ge-toetst worden aan een aantal onderwerpen die te maken hebben met administratieve lastendruk, om te voorkomen dat wij zelf als Staten weer te veel toevoegingen doen op dat gebied. Dus wij vragen Ge-deputeerde Staten een algemene deregulerings-toets te ontwikkelen en verder hebben wij twee serie-aanbevelingen. Een over de bouwstagnatie en een over de subsidieverlening. Ik loop die snel met u door.

De algemene deregulerings-toets. Daarover heb ik u geïnformeerd. Dan gaan we naar de belangrijkste criteria voor de deregulering, onderwerpen waarvan wij zeggen dat we die zouden moeten meenemen in die algemene deregulerings-toets. De commissie heeft in de eerste bijeenkomst vorig jaar een aantal uitgangspunten neergezet. Die uitgangspunten zijn: dat je als provincie als het gaat om lastendruk, primair moet kijken naar de externe klant. Waar heeft die last van, hoe wordt die geconfronteerd met provinciale regelingen? Kan het sneller, beter? Staat het ook in verhouding? Als je € 500 subsidie geeft, moet je dan de mensen vragen een hele papierwinkel in te vullen? In uren gezien kost dat al meer dan de subsidie die men krijgt. Dat moet ook in verhouding tot elkaar staan.

Wij hebben aangegeven in principe geen provinciale kop te willen zetten op rijksregels. Daar waar het Rijk op een bepaald moment regels stelt, moet de provincie Utrecht geen extra regels stellen, ténzij. Dus: die regels volgen en niet overal koppen op willen zetten. Dat was één van de problemen die we hebben geconstateerd in de commissie Onderzoek Bouwstagnatie.

Wij moeten evenmin ten onrechte op de stoel van de gemeente gaan zitten.

En ten slotte: er is natuurlijk een samenhang tussen extern en intern. Als wij extern zeggen dat de lastendruk van de externe klant maatgevend is, dan kan het domweg niet zo zijn dat intern in de werkor-ganisatie van de provincie het allemaal heel ingewikkeld is. Dan passen die twee niet op elkaar. Je kunt, denk ik, als ambtenaar niet functioneren als het intern helemaal ingewikkeld is om dan je focus op die klant te zetten. Die dingen hebben met elkaar te maken.

Dan de pilot inzake de bouwstagnatie. Wij stelden vast in de pilot Bouwstagnatie, in een van de naar ik meen acht conclusies, waar een gemeente die

een bouwplan instelt mee te maken krijgt. Ik vat dat samen. Wettelijk moet een bouwplan getoetst worden aan de Flora- en faunawet, de Vogel- en habita-trichtlijn en compensatiebeginsel, waarden en kenmerken EHS, de wet Geluidhinder, water-toets, bo-demonderzoek, externe veiligheid en luchtkwaliteit. Dat gaan we natuurlijk niet allemaal afschaffen. Bovendien is dat wettelijk voorgeschreven. Daarnaast zegt het provinciale beleid dat er zorgvuldig ruimtegebruik moet zijn, dat is een toets. Cultuurhistorie, landschap, archeologie, aardkundige waarden, het nee-tenzijbeginsel uit de Boswet, grondwaterbescherming, mobiliteitstoets, milieukwaliteit, profiel- en locatiebeleid en detailhandel. Ook dat gaan we niet allemaal skippen, maar wel gaan we orde brengen in al die regels zodat iemand die in een gemeente een bouwplan indient, niet stap voor stap al dat soort dingen moet doormaken.

Wij adviseren de Staten om de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening te benutten, ook om te dereguleren. Wij krijgen daarover in de komende tijd onder leiding van de heer Krol nog debatten, maar wij moeten onszelf dwingen om ook dan te willen dereguleren en niet voortdurend alles extra te willen regelen.

In de handleiding voor bestemmingsplannen hebben wij vastgesteld dat bijvoorbeeld het archeologie-beleid niet is afgebakend. Dat betekent dat in de hele provincie die archeologietoets moet plaatsvinden, terwijl er wel beleid is dat dit beperkt kan worden tot die gebieden waar dat ook echt nodig is. Dan zeggen wij: doe dat dan ook en doe dat dan niet voor de hele provincie.

Het gaat over de compensatie-eisen van de Boswet waarvan de regels heel strak zijn en waarbij voor dat bepaalde perceel en in die bepaalde tijd, compensatie moet worden geregeld. Wij zeggen: kijk daar goed naar en verruim dat iets, want het is nu erg strak geregeld.

Wij zeggen: kijk goed naar provinciale milieueisen op rijksbeleid. Schaf ze in principe af. Dus houd uiteraard de rijksregels, maar zet daar niet die provinciale kop op, tenzij we met elkaar vinden dat het in de provincie Utrecht bij dit of dat gebied wel zal moeten. Maar dan hebben we het daar ook over. Maar niet voetstoots.

De bemoeienis binnen de rode contouren. Wij

hebben in het kader van deze pilot ook gesprekken met gemeentesecretarissen, wethouders en raadsleden gehad. Het viel ons daarbij op, toen ik riep: “jullie mogen toch alles zelf doen als het maar binnen de rode contouren is”, dat van de kant van de gemeenten werd gezegd: “was dat maar waar; wij moeten ook binnen de rode contouren bij de provincie verantwoord worden waar wij welke bouwplannen gaan maken”. Dat is toch een beetje onzin, want wij hadden zelf in het streekplan gezegd dat gemeenten dat bepalen binnen de rode contouren. Dat blijkt in de praktijk dus niet het geval te zijn.

In die zin en ook gerelateerd aan het voorstel dat voorligt, een paar highlights uit de pilot Subsidieverlening.

Wij bevelen u aan een uniform subsidiebeleid te laten ontwikkelen, met één nieuwe, centrale subsidie-afdeling zodat alles in één hand komt en snel afgehandeld kan worden.

Wij bevelen u aan dat in die subsidieregeling de klant centraal staat en dat die ook wordt geraadpleegd, ook achteraf, hoe de procedure met die bepaalde subsidieverlening heeft plaatsgevonden en of de snelheid die de klant wil, ook werkelijk wordt waargemaakt.

Wij willen de procedures versimpelen tot het absoluut noodzakelijke.

En – ik zei het al aan het begin – evenwicht tussen doel en middelen bij subsidie.

Het uiteindelijke doel is minder lastendruk en het resultaat moet zijn dat de provincie als efficiënte en transparante dienstverleenster wordt herkend en dat binnen en buiten het provinciehuis er tevreden gezichten zijn omdat de provincie de klant centraal stelt.

De VOORZITTER: Ik dank de heer Bos. Dan geef ik het onderwerp in bespreking.

Ik stel voor er een korte ronde van te maken.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb twee algemene opmerkingen.

Wij hebben veel waardering voor het werk van de commissie. Er is heel wat werk verzet en dat heeft heel veel opgeleverd. Als fractie steunen wij graag de aanbevelingen van de commissie.

Wat de algemene dereguleringsstoets betreft roep ik in herinnering dat begin jaren tachtig de grote

staatscommissie Geelhoed werd opgericht, die moest kijken naar het dereguleringsbeleid van de rijks-overheid. Toen er ongeveer twintig jaar later een evaluatie plaatsvond van het effect van dat dereguleringsbeleid bleek het aantal regels exceptioneel te zijn toegenomen. We kunnen dus wel de intentie tot deregulering uitspreken, maar werkt dat dan ook? Ik stel dus voor te overwegen om als extra criterium toe te voegen dat als er weer een regel bij moet komen vanwege de een of andere administratieve last, dat er ook bekeken moet worden of er iets af kan. Een soort budgetneutraliteit op regelgebied. En wie de schoen past trekke hem aan. Ik breng in herinnering hoe vaak er gevraagd wordt om verantwoordingen, doelen, SMART-doelen, indicatoren, enzovoort. Daarmee hebben we weer een kleine regeling vastgesteld in de vorm van een voorhangprocedure. Ik stel voor dat we in ieder geval met elkaar zo sportief moeten zijn om over twee of drie jaar zo'n procedure weer eens te bekijken of die wel zo nuttig, bruikbaar, nodig is en dat we die dan afschaffen als dat niet zo is.

De heer VAN DEN BURG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik complimenteer deze commissie met het werk dat zij heeft afgeleverd. De commissie is er wat de VVD betreft in geslaagd een breed item concreet, duidelijk en met een juist gevoel voor prioriteit in te vullen. Ten tweede kan de VVD instemmen met de voorstellen die de commissie doet aan het college van Gedeputeerde Staten. Ten slotte wenst de VVD deze ad-hoccommissie veel succes met het uitvoeren van de laatste maar zeker niet minder belangrijke pilot.

De heer MARTENS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de commissie voor al het werk. Wij kunnen ons aansluiten bij de aanbevelingen, met name ten aanzien van de oproep aan de provincie om zich te beperken tot haar kerntaken en dat zij niet moet proberen om op elke lagere overheid een kopje te zetten. Wij wensen de commissie veel succes bij haar vervolgwerkzaamheden.

Mevrouw JONKERS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst dank aan de commissieleden en de heer Schoen voor zijn ondersteuning.

De SP is een warme voorstander van duidelijke, overzichtelijke wetgeving. Inzichtelijke en begrijpe-

lijke wetten vergroten het vertrouwen in de rechtstaat, zodat burgers en bedrijven weten waar zij aan toe zijn. Bovendien vergemakkelijkt het de handhaving en toepassing door de uitvoerende instanties. Wij zijn daarom ook vurige voorstanders van wetgeving zonder poespas en franje. Toch was mijn fractie niet blij met de motie deregulering en vermindering regelgeving. Maar al te vaak zien we immers dat vermindering van de regeldruk in de praktijk betekent dat 'lastige' regels het onderspit delven en dat niet de kern van de wetgeving naar boven wordt gebracht, maar dat beschermingsniveaus of waarborgen worden ondermijnd. Daar komt nog bij dat dit college nadrukkelijk heeft gesteld in zijn programma "niet uit te willen gaan boven de rijks- of Europese normering"; tel uit je winst.

Na het lezen van de aanbevelingen uit de pilots moet ik zeggen dat ons wantrouwen niet helemaal terecht was: er zijn wel degelijk slagen gedaan in de vermindering van de regelgeving. De pilot subsidiëverleningsproces is een goed voorbeeld van onnodige bureaucratie die meer kost dan dat zij oplevert. De door de subcommissie voorgestelde administratieve lastentoets is ook een initiatief dat wij van harte toejuichen. Wat wel jammer is, is dat over het algemeen vooral gekeken wordt naar het afschaffen van regels en dat verbetering van de regels uit de weg wordt gegaan.

Bij de pilot bouwstagnatie hebben wij echter nog wat bedenkingen. De SP wil graag dat er gebouwd wordt, wil ook graag dat dit een beetje vlot gebeurt, maar niet tegen elke prijs. Juist met de invoering van de nieuwe WRO legt de provincie meer verantwoordelijkheid bij de gemeenten. Dat vereist echter duidelijke kaders en voorschriften om verrommeling van het landschap tegen te gaan en het groen in de provincie te beschermen. Het rapport stelt dat de provincie middelen beschikbaar zou kunnen stellen om binnenstedelijk bouwen te vergemakkelijken. Hierdoor zou de druk op het aanpassen van de rode contouren kunnen afnemen. Wat vindt het college van deze aanbeveling?

Het zal niemand verbazen dat de SP het niet eens is met de aanbeveling om geen provinciale eisen bovenop het rijksbeleid te stellen. Juist in Utrecht, waar de ruimte schaars is en de hinder relatief groot, moeten we extra eisen kunnen blijven stellen. Utrecht zou moeten streven naar een koploperspositie in plaats van het minimale niveau. Wat

het aanpassen van contouren aan bouwplannen op de lange termijn betreft, ben ik bang voor de rol van projectontwikkelaars. Wat betekent het voor de grondpolitiek als projectontwikkelaars langer van tevoren al weten waar gebouwd gaat worden in de toekomst? Het is een aanbeveling die volgens mij weinig met deregulering te maken heeft en die een actievere grondpolitiek van de provincie vereist. Al met al wacht de SP de laatste pilot met interesse af en ook het plan van aanpak naar aanleiding van de twee vandaag gepresenteerde pilots. Pas dan kunnen we beoordelen of vermindering van de regeldruk niet slechts leidt tot afname van beschermingsniveau, maar daadwerkelijk tot een verbeterde, transparantere beleidsontwikkeling.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet moeilijk om af te geven op regels en bureaucratie. Op ieder verjaardagsfeestje worden wel de laatste nieuwtjes op dit terrein uitgewisseld. Maar veel regels – ik heb er behoefte aan om dat nog een keer te zeggen – hebben hun oorsprong in het streven om solidariteit en mededogen tussen mensen vorm te geven, om natuur en milieu te beschermen en om vrijheden te waarborgen. Voor GroenLinks is het voorliggende voorstel, het algemeen idee van dereguleren, geen simpele aangelegenheid. Ik zeg niet dat dit voor anderen wel zo is, maar voor ons is dat zeker niet zo. Velen bij ons hebben hoge verwachtingen van de werking van regels om de samenleving te verbeteren en om natuur en milieu te beschermen. Tegelijkertijd verzetten wij ons tegen de tendens naar wat sommigen wel noemen de controledemocratie of de 'accountsociety', waarin beheersing van de samenleving centraal staat. Deze spanning betekent dat wij ons in de algemene lijn heel goed kunnen vinden, maar niet op alle onderdelen. En dat zal wel blijken als zaken verder worden uitgewerkt. In feite zien we in het voorstel, als ik het zo mag zeggen, een drietal elementen: hanteerbaar maken, toegankelijk maken en klantvriendelijk maken van allerlei regelingen. Daar zijn wij gewoon voor. Op provinciaal niveau niet meer regels introduceren dan nationaal of internationaal voorgeschreven is, tenzij er specifieke redenen zijn voor aanvullende regelgeving. Op dit punt zitten er een enige knelpunten in die ons dierbaar zijn. Wij zullen dan ook bij gelegenheid, als zich dat voordoet, dat "tenzij" naar voren halen. Lichthinder noem ik dan als voorbeeld.

Dan hebben we regels die beleid sturen, regels die samenhangen met ruimtelijke ontwikkelingen veelal. Een aantal komt voort uit de aanbeveling van de commissie Onderzoek Bouwstagnatie. Daar zijn wij op zichzelf ook voor, zij het in het totaal van de afspraken en conclusies die indertijd zijn getrokken rond de bouwstagnatie.

Voor GroenLinks is deregulering niet alleen een zaak van grotere klantvriendelijkheid, ook al speelt dat natuurlijk een rol. Het is onze visie op de samenleving die ons motiveert. GroenLinks zal niet in alle gevallen met deregulering instemmen als die concreet aan de orde is. Maar het is ons absoluut ernst – daar kan men ons op aanspreken – met het terugdringen van de cultuur van regelzucht, met het terugdringen van regels waarvan de meerwaarde onduidelijk is en met het terugdringen van regels die de privacy en vrijheden van mensen kunnen aantasten.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De avond is al vergevoerd. De publieke tribune is inmiddels volkomen verlaten. Het barre land, zou je haast zeggen. De commissie heeft nuttig werk gedaan en heeft ook door barre dossiers moeten ploegen, ten behoeve van degenen die nu juist geacht werden de publieke tribune te bevolken, edoch, helaas: afwezig zijn ze.

Ik dank de commissie voor haar werkzaamheden tot zover. Ook spreek ik mijn waardering uit voor het feit dat ze zo ver zijn gekomen, ondanks de aanwezigheid van de heer Streefland in hun midden; dat mag voorwaar een bijzondere prestatie heten. Overigens denk ik dat er bij ons een taak als Staten ligt om in de toekomst vooral heel alert te zijn op de besluiten die wij nemen: welke consequenties heeft dit voor de regeldruk?

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De PvdD is natuurlijk een grote voorstander van vermindering van de administratieve lastendruk, dus wij vinden dit zeker een lovenswaardig initiatief. Dat is een geweldig werk dat er verzet is. Dank daarvoor.

Het eerste besluit willen wij dan ook graag ondersteunen. Bij het tweede besluit ligt echter het probleem. Ik heb eens geïnformeerd wat die aanbevelingen betekenen waarin staat “geen provinciale eisen bovenop het rijksbeleid op het

gebied van milieu”. Het enige antwoord dat ik daarop kon krijgen was dat het gaat om de instelling van stiltegebieden. In de provinciale milieuverordening zijn regels vastgelegd om het geluidsniveau in stiltegebieden te beperken en daarmee de verstoring van onder andere fauna tegen te gaan. Dat vind ik nu niet een regel waaraan getornd zou moeten worden. Wat ons betreft is er dan ook een belangrijk verschil tussen vermindering van de administratieve lastendruk en vermindering van ambities. Er is hier sprake van een ambitieniveau waaraan wij zeker niet zouden willen tornen. Wij maken ons dan ook zorgen over deze algemene uitspraak van: wij willen graag de regels die wij zelf hebben ingesteld bovenop de nationale regels, verminderen. Ik hoop dat er wat de Boswet betreft niet ook dat soort regels verminderd worden en dat dit dan ook alleen maar gaat om vermindering van ambitieniveau. Ik hoop dat het daar slechts zal gaan om beter werkbare regels.

Mevrouw DEKKER (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het college heeft met grote belangstelling kennis genomen van de resultaten van de commissie. Het college van Gedeputeerde Staten ziet op dit moment af van een inhoudelijke reactie op deze voorstellen, maar wij kunnen mededelen dat wij in beide verzoeken van de commissie zullen bewilligen. Voor het einde van het jaar komen wij met de gevraagde voorstellen.

De heer BOS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga nog op een paar punten in. Waar de commissie zegt geen kop op rijksregels te zetten – en dat zeg ik dan speciaal tot mevrouw Bodewitz en mevrouw Jonkers – gaat het om het principe. Als de landsregering regels stelt, waarom zou de provincie Utrecht daar een kop bovenop zetten? Met andere woorden: wat is daar het nut en de noodzaak van? Dan moet de noodzaak daarvan zijn afgewogen in deze Staten. En natuurlijk bepalen de Staten of zij op het gebied van milieu, van de Boswet, van vrijwaringzones, bovenop de landelijke normen een extra norm willen zetten. Maar dan hebben wij een debat met elkaar waarom dat zou moeten, waarom in de provincie Utrecht daar een extra kop op moet. Waar het over gaat, is dat in dit soort zaken in het verleden zowel door het ambtenarenapparaat als door onszelf die koppen er bovenop zijn gezet, en dat we daarmee stoppen. Dat is het pleidooi van

deze commissie en daarom zeggen we: laten we afspreken dat niet meer te doen, ténzij. Inderdaad, als er redenen voor zijn en dan hebben we het met elkaar daarover. Dat is eigenlijk het belangrijkste argument dat genoemd is. Ik kan mij voorstellen dat men op het eerste gezicht denkt: waarom zouden we dat doen? Hier ligt dus een voorbeeld van wat we met regels wel en niet kunnen doen. Voor de rest dank ik de Statenleden voor hun steun aan onze commissie. Aan het eind van het jaar hoort u ons weer met de laatste pilot van de heer Vos over natuur en landschap. Daar is ook nog wel wat te verhapstukken ook al zou het alleen maar de kleur van de woonboten zijn.

De VOORZITTER: En niet te vergeten: de hoogte. Mag ik concluderen dat u de aanbevelingen, die vertaald zijn in het besluit met algemene stemmen wenst te aanvaarden? Zijn er stemverklaringen af te leggen?

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! We hebben moeite met de aanbevelingen die zijn meegegeven wat betreft de pilot voor de bouwstagnatie. We willen dat niet direct als zodanig gelijk overnemen.

De VOORZITTER: Maar bent u voor of tegen?

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dan zijn wij tegen.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik sluit mij daar graag bij aan.

De heer SNYDERS (Mooi Utrecht): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou mijn zorg willen uitspreken, maar ik ga ervan uit dat er toch maatwerk gaat komen bij de afweging en in die zin zie ik die dan tegemoet.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel, waarbij de fracties van D66 en de PvdD geacht worden tegen het voorstel gestemd te hebben.

Sluiting

De voorzitter: Ik bewonder u voor uw uithoudingsvermogen en ik nodig u graag uit om nog even te evalueren in het Wapen van Utrecht.

Einde van de vergadering om 22.30 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 5 november 2007.

De voorzitter,

De griffier,

